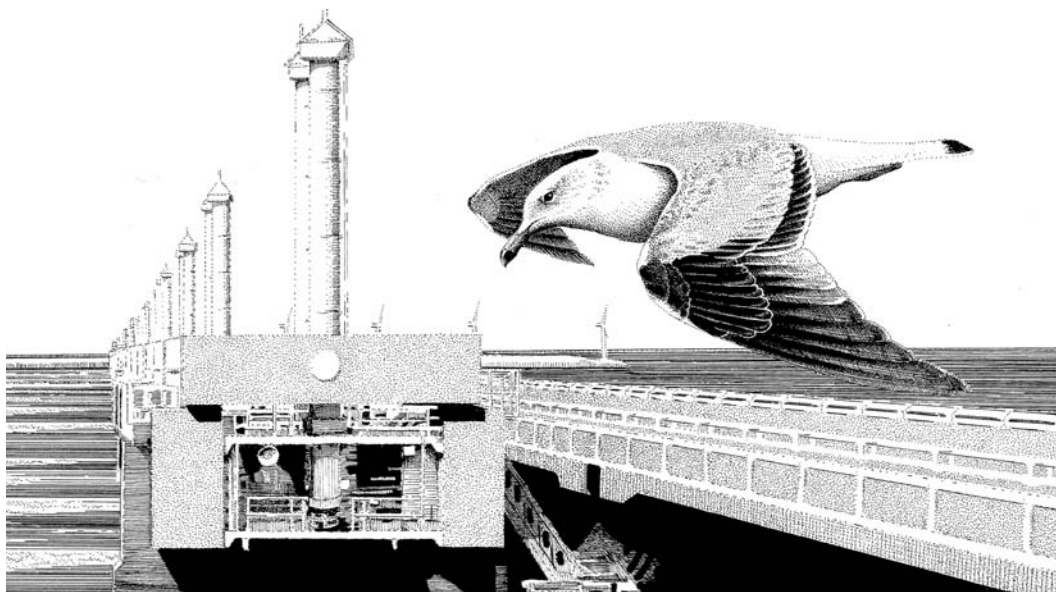

Rare birds in the Netherlands in 2003

Roland E van der Vliet, Jan van der Laan & CDNA

This is the 24th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. This report comprises records from 2003 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1911, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2003 records are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some records for 2002 and earlier years are still under consideration for various reasons.

Details included for each accepted record are, if available: date(s); location and/or *municipality* (municipal divisions as on 1 January 2003); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if trapped, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and where specimen is stored); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (international but not regional journals, and published photographs. Records from 2002 of birds staying until 2003 that were already published in the 2002 report (van der Vliet et al 2003) are repeated here without references, for the sake of com-

pleteness. Observations not (yet) submitted mentioned in the 2002 report are not repeated in this report and the CDNA recommends consulting the 2002 report for these. Sequence of the records in the species accounts is from the current year backwards, with records within one year presented chronologically. A compilation of most of the birds videoed can be found in Plomp et al (2004). Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals 1 from 1 January 1800 to 31 December 1979, 2 since 1 January 1980 but excluding 3 the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Theo Bakker, Max Berlijn, Ruud E Brouwer, A (Bert) de Bruin (secretary), Nils van Duivendijk (archivist), Teus J C Luijendijk, Roland E van der Vliet (chairman) and Pim A Wolf. Records can be submitted through email (cdna@dutchbirding.nl) or via the CDNA site on the Dutch Birding website (www.dutchbirding.nl), using an electronic submission form. Records can also be sent by ordinary mail to CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, the Netherlands, preferably using standard forms which can be obtained free

of charge from the CDNA. On the website, it is possible to see which records are currently under review, which were recently accepted and which were rejected.

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics, the Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) which on 1 January 2004 consisted of the following members: Arnoud B van den Berg, André J van Loon, C S (Kees) Roselaar and George Sangster (secretary).

In 2003, at least 358 species were recorded. Of these, no less than four were new to the Dutch list: Canvasback *Aythya valisineria*, Audouin's Gull *Larus audouinii*, Blue Rock Thrush *Monticola solitarius* and Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* (a fifth, orphee warbler *Sylvia hortensis/crassirostris* has not yet been submitted). In addition, four subspecies potentially new to the Dutch list observed in 2003 are also still in circulation: Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, Desert Whitethroat *Sylvia curruca minula*, African Chaffinch *Fringilla coelebs africana/spodiogenys* (including a report from 1999) and Hornemann's Redpoll *Carduelis hornemanni hornemanni*. The four new species already make 2003 one of the best years ever as far as new taxa for the Dutch list are concerned. Also two new additions to the Dutch list reported in 2001 and 2002 and mentioned in the 2002 report were accepted: Lammergeier *Gypaetus barbatus* (the first record of a bird of presumed wild origin) and Wilson's Storm-petrel *Oceanites oceanicus* (for 2002, Elegant Tern *Sterna elegans* and Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* are still in circulation, as is, for 1997, a previously rejected Oriental Pratincole *Glareola maldivarum* which is being reviewed). Additional highlights from 2003 are the third White-throated Robin *Irania gutturalis*, the fourth Baird's Sandpiper *Calidris bairdii* and the fourth Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola*, the fifth Lesser Scaup *A affinis*, record numbers of Terek Sandpiper *Xenus cinereus*, Red-rumped Swallow *Hirundo daurica*, Melodious Warbler *Hippolais polyglotta* and Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus*, good numbers of Squacco Heron *Ardeola ralloides* and Hume's Leaf Warbler *P humei* (equalling previous best years) and the first breeding record of Greenish Warbler *P trochiloides*. An interesting record from earlier years is the second Baltic Gull *L fuscus fuscus*, in 2002.

2003 was the last year for which reports were considered of Eurasian Eagle Owl *Bubo bubo*,

Cetti's Warbler *Cettia cetti*, (nominate) Woodchat Shrike *Lanius senator senator*, House Crow *Corvus splendens* and Little Bunting *Emberiza pusilla*. Eurasian Eagle Owl and House Crow (and possibly also Cetti's Warbler) have become regular though localized breeding birds.

The reviews of Subalpine Warbler *S cantillans* (to establish the subspecies involved) and black-eared wheatear *Oenanthe hispanica/melanoleuca* (to establish the taxon involved) have (largely) been completed and the results are presented in this report. Reviews still in progress involve records of Whistling Swan *Cygnus columbianus*, Booted Warbler *Acrocephalus caligatus* (to establish if Sykes's Warbler *A rama* may have been involved), Siberian Chiffchaff *P collybita tristis* and Yellow-headed Blackbird *Xanthocephalus xanthocephalus* (regarding identification as well as status).

Systematic list of accepted records

Ross's Goose / Ross' Gans

Anser rossii 0,5,0

14 January to 27 April, Plaat van Scheelhoek, Goedereede, Zuid-Holland (Berlijn 2004), and 19 May to 2 June, Slijkplaat, Hellevoetsluis, Zuid-Holland, and Haringvliet, Oostflakkee, Zuid-Holland, adult, white morph, at nest, photographed (Berlijn 2004, Meininger 2004; Dutch Birding 26: 113, plate 171, 2004); 17 January to 12 February, Stinkgat and Rammegors, Tholen, Zeeland, adult, white morph, photographed (Berlijn 2004; Dutch Birding 26: 102, plate 162, 2004); 25-30 December, Korendijkse Slikken, Korendijk, Zuid-Holland, and Stinkgat, Tholen, Zeeland, adult, white morph, photographed (R J Kastelijn, J Kastelijn). 2002 23 November to 3 January, Korendijkse Slikken, Korendijk, Zuid-Holland, adult, white morph (Berlijn 2004).

All sightings relate to returning birds. A report at Durgerdam, Noord-Holland, on 22 April has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003). For a discussion of the vagrancy potential of this Nearctic species, see van den Berg (2004).

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans

Anser albifrons flavirostris 14,44,9

18 January, Aijen, Bergen, Limburg, first-winter, photographed (J J F J Jansen, P Palmen); 9 February, Slochteren, Groningen, two, adult, photographed (M Jonker, W Hartholt, D Brinkhuizen; Dutch Birding 25: 143, plate 139, 2003); 9 March, Garrelsweer, Loppersum, Groningen, two, adult (M P Olthoff, A de Bruin, B-J Prak et al); 22-24 March, Vinkeveen, De Ronde Venen, Utrecht, adult (C J Barth et al); 7 to 25 December, Westerkolk, and 27 December, Kadijksweg, Texel, Noord-Holland, three, adult, photographed (M C Witte, A Wassink, P Duin et al; Dutch Birding 26: 69, plate 123, 2004).

515 Lesser Scaup / Kleine Topper *Aythya affinis*, adult male, Scheelhoek, Zuid-Holland, 19 February 2003 (*Max Berlijn*) **516** Ring-necked Duck / Ringsnaveleend *Aythya collaris*, adult male, Hardenberg, Overijssel, 19 January 2003 (*Phil Koken*) **517** Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris*, Slochteren, Groningen, 9 February 2003 (*Willem Hartholt*) **518** Long-billed Dowitcher / Grote Grijsze Snip *Limnodromus scolopaceus*, first-year, Veerse Meer, Zeeland, 8 March 2004 (*Marten van Dijk*)

Several other reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003, 2004).

Hutchins's Canada Goose / Hutchins' Canadese Gans
Branta hutchinsii hutchinsii 0,5,0

Several reports remain in circulation, including a well-watched bird near Doniaburen, Friesland, from 17 December into January 2004 (cf van Dongen et al 2003; Dutch Birding 26: 71, plate 130, 2004).

*** Canvasback / Grote Tafeleend**
Aythya valisineria 0,0,1

9 January to 5 March, Castricum aan Zee, *Castricum*, Noord-Holland, adult male, photographed, videoed (C Reijnders, T Reijnders, P Koken et al; Reijnders 2003, Reijnders & Ebels 2004; Birdwatch 12 nr 128: 62, 2003, Dutch Birding 25: 74, plate 60-61, 133,

plate 121, 140, plate 133, 2003, 26: 181, plate 249, 182, plate 250-252, 2004, Birding World 16: 10, 2003, 17: 23, 2004).

The first record for the European mainland. Exclusion of hybrids with Common Pochard *A ferina* is the main task for a rarities committee considering this species.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend
Aythya collaris 5,15,1

12-19 January, *Hardenberg*, Overijssel, adult male, photographed, videoed (H Derks, P Knolle, P Koken et al; Birding World 16: 56, 2003, Dutch Birding 25: 140, plate 134, 2003).

A male reported at Windesheim, Overijssel, on 7 March has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Ring-necked x Tufted Duck / Ringsnaveleend x Kuifeend

Aythya collaris x fuligula 0,3,2

9-19 February, Haarrijnse Plas, Vleuten, Utrecht, Utrecht, adult male, photographed, videoed (H R Russer, P Koken, E B Ebels et al); 22 March, Bouxweerd, Haalen, Limburg, adult male, photographed (D Meeuwissen, M Berlijn, I Meeuwissen et al).

Lesser Scaup / Kleine Topper

Aythya affinis 0,4,1

19-24 February, Zuiderdiep, Dirksland, and Haringvliet, Middelhamnis, Zuid-Holland, adult male, photographed, videoed (M Berlijn, A van der Giessen, E B Ebels et al; Berlijn 2003; Birding World 16: 105, 2003, Dutch Birding 25: 141, plate 136, 143, plate 142, 150, plate 152-153, 2003).

The fifth record. Other records were in 1994-1995, 1996, 1999-2000 and 2002, all involving males.

White-headed Duck / Witkopeend

Oxyura leucocephala 5,8,1

20-23 November, Dijkswater, and 24-25 November, Prunjepolder, Schouwen-Duiveland, Zeeland, first-year, photographed, videoed (P A Wolf, M Berlijn, M van Dijn et al; Dutch Birding 26: 71, plate 128, 2004).

The 14th individual. Others were in 1851, 1874, 1955-56 (two), 1965, 1985, 1987, 1988-89, 1989, 1991, 1991-92, 1996 and 1998. All records fall between November and April. Remarkably, the records from 1956, 1965, 1987 and 1998 are from the same location near Amsterdam, Noord-Holland. The pattern of records points towards genuine vagrancy but in Britain, for example, all records up to now are relegated to Category D.

King Eider / Koningseider

Somateria spectabilis 1,9,1

31 May to 1 June, 31 August and 7 September, Scheveningen, Den Haag, and Monster, Zuid-Holland, adult male (in eclipse plumage on 31 August and 7 September), photographed (M de Lange, V van der Spek, J Ruinaard et al; Dutch Birding 25: 278, plate 314, 350, plate 396, 2003).

Surf Scoter / Brilzee-eend

Melanitta perspicillata 3,9,1

22 April, Zuidpier, IJmuiden, Velsen, Noord-Holland, adult male (F van Groen).

This species is still one of the grand prizes for Dutch seawatchers. This is the ninth record and 13th individual. Other records were in November 1914, November 1965, April 1966, April 1982, November-December 1982, November 1987, December 1988 and November-December 2000 (maximum of five).

Falcated Duck / Bronskopeend

Anas falcata 0,6,1

23 December to 22 May 2004, Harlingen, and Surch (Zurich) and Koarnwert (Cornwerd), Wûnseradiel, Friesland, male, photographed, videoed (S Bernardus, R Cazemier, E B Ebels et al; Dutch Birding 26: 71,

plate 127, 2004).

The seventh record; all concern males.

American Wigeon / Amerikaanse Smient

Anas americana 5,36,2

5-14 April, Ouderkerk aan de Amstel, Ouder-Amstel, Noord-Holland, adult male, photographed, videoed (P-P Boermans, M Berlijn, R van Dijk et al; Dutch Birding 25: 196, plate 210, 2003); 5 December, Hoogkerk, Groningen, Groningen, adult male, photographed (M P Olthoff, T Bakker, E B Ebels et al).

Several reports from 2003 and also from 2000 and 2002 are still in circulation; two reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Haarrijnse Plas, Utrecht, on 18 February (female) and Callantsoog, Noord-Holland, on 11 May.

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling

Anas carolinensis 6,25,1

7-17 March, Prunjepolder, Schouwen-Duiveland, Zeeland, male, photographed (S J Lilipaly, W van Rijswijk et al).

*** Wilson's Storm-petrel / Wilsons Stormvogeltje**

Oceanites oceanicus 0,1,0

2002 7 November, Westkapelle, Veere, Zeeland (S J Lilipaly, M Hoekstein, P A Wolf et al; Hoekstein et al 2002).

This is the species' first record from land anywhere in the North Sea (cf Kitching 2002). The bird was seen well at a distance of as close as 300-400 m for c 4 min by four observers; a Leach's Storm-petrel *Oceanodroma leucorhoa* was seen one hour later, allowing comparison of plumage and flight style (Hoekstein et al 2003). Together with 'soft-plumaged petrel' *Pterodroma feae/madeira/mollis* and White-throated Needletail *Hirundapus caudacutus* this is presently the only species on the Dutch list not documented by photographs or museum specimens.

Pygmy Cormorant / Dwergaalscholver

Phalacrocorax pygmeus 0,3,1

1-26 March, Eijsderbeemden, Eijsden, Limburg, adult moulting to summer plumage, photographed, videoed (P van Engelshoven, B Gaxiola, M van Dijn et al; van Engelshoven et al 2003; Birding World 16: 103, 2003, 17: 22, 2004, Dutch Birding 25: 131, plate 112, 151, plate 154-155, 196, plate 209, 2003, Birdwatch 12 nr 131: 62, 2004).

This bird was also seen across the border near Visé and Liège, Liège, as the second for Belgium. The other Dutch records are from January 1999, June 1999 and May 2000.

Squacco Heron / Ralreiger

Ardeola ralloides 25 (since 1866),26,6

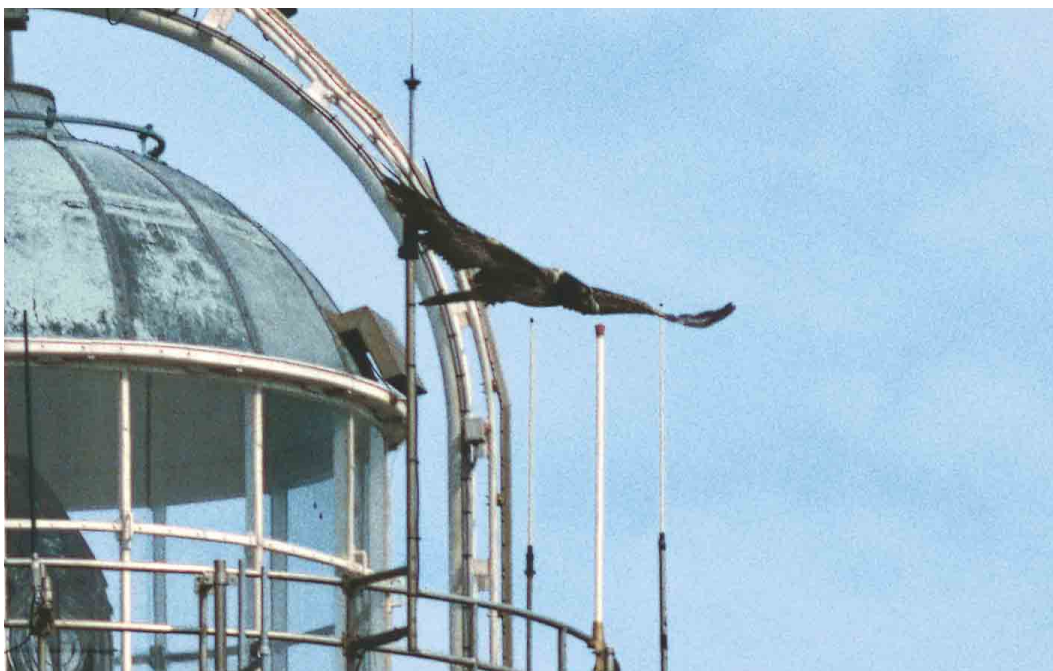
20 May, Westervoort, Gelderland, adult, summer plumage (H Derks); 9 June, Ezumakeeg, Dongeradeel, Friesland, two, adult, summer plumage, photographed (M P Olthoff, W-J B Fontijn, R Janssen et al; Dutch Birding 25: 274, plate 302, 2003); 24 June, Ezuma-

519-520 Eurasian Griffon Vulture / Vale Gier *Gyps fulvus*, immature, with White Stork / Ooievaar *Ciconia ciconia*, De Wijk, Drenthe, 14 June 2003 (Wolter van Dijk)

521 Eurasian Griffon Vulture / Vale Gier *Gyps fulvus*, Zaltbommel, Gelderland, 22 May 2001 (Cor de Kock)

522 Lammergeier / Lammergier *Gypaetus barbatus*, third calendar-year, Eierlandse Duinen, Texel, Noord-Holland, 3 June 2002 (*Chris van Rijswijk*)

523 Short-toed Eagle / Slangenarend *Circaetus gallicus*, second calendar-year, De Hamert, Limburg, 14 August 2003 (*Ran Schols*)

keeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage (R Cazemier); 6 July, De Horde, *Lopik*, Utrecht, adult, summer plumage (A H Boele); 7-10 July, Oud-Alblas, *Graafstroom*, Zuid-Holland, adult, summer plumage, photographed (M Berlijn, W van Rijswijk, L B Steijn et al; Dutch Birding 25: 349, plate 390, 2003).

Another good year, equalling the six of 2002. As in 2002, two individuals were seen together, raising speculations about possible (future) breeding. Several reports have not (yet) been submitted: Buitenpost, Friesland, on 3 June; Aldeboarn (Oldeboorn), Friesland, on 5 June; Quackjeswater, Zuid-Holland, on 7-15 June; Oostvaardersplassen, Flevoland, on 12 June; and Rhenoy, Gelderland, on 7 July (cf van Dongen et al 2003).

Cattle Egret / Koereiger

Bubulcus ibis 33,65,-

1983 16 September, Vijfhoek, *Diemen*, Noord-Holland (F Vogelzang).

This species is no longer considered from 1 January 1997 onwards.

*** Lammergeier / Lammergier**

Gypaetus barbatus 0,1,0

2002 2 June, *Castricum*, and 2-4 June, De Slufter and Eierlandse Duinen, *Texel*, Noord-Holland, third-calendar year, photographed, videoed (R van Ouwerkerk, R Vermoolen, A Wassink et al; Ebels 2002; Dutch Birding 24: 192, plate 169, 235, plate 191, 246, plate 208 & 210, 2002, 26 (2): cover, 2004).

This is the first record of an individual without visible markings indicating that the bird was released for re-introduction and not bred in the wild; therefore, it was accepted onto the Dutch list as a (presumed) wild bird. There are no direct indications that it originated from the Alps, where wild-bred young now fly freely after successful re-introductions. It could therefore originate from Spain – where numbers have steadily increased since the 1970s – or from even further afield. A paper is in preparation for Dutch Birding. A report at Bargerveen, Drenthe, on 24 May, has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Eurasian Griffon Vulture / Vale Gier

Gyps fulvus 9,53,2

3-19 June, De Wijk, *De Wolden*, Drenthe, maximum of two (on 4 June), photographed, videoed (P van Wette, R Jansen, R van Dijk et al; van Dijk 2003c; Birding World 16: 232, 2003, Birdwatch 12 nr 134: 62, 2003, Dutch Birding 25: 273, plate 301, 285, plate 322, 2003).

2001 22 May, *Zaltbommel*, Gelderland, photographed (C de Kock).

One of the birds at De Wijk stayed for more than two weeks around a breeding station of White Storks *Ciconia ciconia* and predated on recently hatched stork chicks. A report at Hitzum, Friesland, on 1 June has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Short-toed Eagle / Slangenarend

Circus gallicus 3,12,2

7 June to 1 August, Fochteloërveen, *Noordenveld*/

Ooststellingwerf, Drenthe/Friesland, immature, probably second calendar-year, photographed, videoed (W Janse, R Olivier, P Palmen et al; Birding World 16: 277, 2003, Dutch Birding 25: 275, plate 303, 2003); 2 August to 6 September, De Hamert, *Arcen en Velden*, Limburg, second calendar-year, photographed (W Scheres, R Schols et al; Birding World 16: 373, 2003, Dutch Birding 25: 345; plate 384-385, 346, plate 387, 2003).

The bird at Fochteloërveen was much paler than a second calendar-year present at the same site in 2002; even if aged as a third calendar-year, it would be a different individual, because birds of the species become darker with age (cf Forsman 1999). A report of a second bird on 21 June remains unconfirmed. Several other reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Vierhuizen, Groningen, on 10 May; at Hoge Veluwe, Gelderland, from 9 June to 18 July (two from 20 June); Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, on 26 June; Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant, on 24 July; Maasdam, Zuid-Holland, on 4 August; Maasvlakte, Zuid-Holland, on 5 August; Leersumse Veld, Utrecht, on 11 August; near Uden, Noord-Brabant, on 13 September; and Westbroek, Utrecht, on 23 September. A report at Oostvaardersplassen, Flevoland, in September has recently been submitted. Another report from 2001 is still in circulation.

Pallid Harrier / Steppiekieëndief

Circus macrourus 5,14,4

16 April, Eemshaven-Oost, *Eemsmond*, Groningen, adult male, photographed (B-J Prak, E Koops, P Pepers et al; Birding World 16: 148, 2003, Dutch Birding 25: 196, plate 213-214, 2003); 21 April, Breskens, *Sluis*, Zeeland, third calendar-year male, photographed (J Lerclercq, N Selosse, G Bakker et al; Dutch Birding 25: 196, plate 211-212, 2003); 25 April, Eemshaven-Oost, *Eemsmond*, Groningen, second calendar-year male (W-J B Fontijn, H-J Wight, K Nanninga et al); 25-26 April, Eemshaven-Oost, *Eemsmond*, Groningen, second calendar-year female, photographed (W-J B Fontijn, E Koops, M Jonker et al; Dutch Birding 25: 193, plate 204, 2003).

A remarkable series at the Eemshaven migration observation post, in the extreme north-east.

Lesser Spotted Eagle / Schreeuwarend

Aquila pomarina 4,2,0

A bird photographed near Finsterwolde, Groningen, on 2 June is still in circulation (cf Dutch Birding 25: 278, plate 313, 2003), as is a report at Haeselaarbroek, Limburg, on 22 July. The identification of a bird collected in 1892 has recently been questioned (Justin Jansen in litt); this record most probably relates to Greater Spotted Eagle *A clanga* and will be reviewed.

Greater Spotted Eagle / Bastaardarend

Aquila clanga 14,12,0

2002 5 December, Praamweg, *Lelystad*, Flevoland, immature (L B Steijn et al).

1911 Early June, Beetsterzwaag, *Opsterland*, Friesland,

Rare birds in the Netherlands in 2003

second calendar-year female, collected, skin retained at Zoölogisch Museum Amsterdam, Noord-Holland (ZMA 30886) (C S Roselaar in litt).

The record in December 2002 is counted as a different one from the bird in September-October at the same well-watched locality (cf van der Vliet et al 2003). Probably, the same bird was reported on 27 December but no details were submitted. Other reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Almere, Flevoland, on 19 January, and Meinweg, Limburg, on 16 February. The bird from 1911 was previously identified as a male (cf van den Berg & Bosman 2001).

spotted eagle / Schreeuarend/Bastaardarend

Aquila pomarina/clanga 0,1,1

4 January, Slikken van Flakkee, *Dirksland*, Zuid-Holland, immature (J Verkerk, G L Ouweneel, A Vink et al).

Submitted as Greater Spotted Eagle and most likely that species based on plumage and time of year, the description was insufficient to exclude Lesser Spotted Eagle.

Booted Eagle / Dwergarend

Hieraetus pennatus 0,9,2

11 May, 's-Gravenpolder, *Goes*, Zeeland, dark morph (R Sponselee); 19 June, Blauwe Kamer, *Rhenen*, Utrecht, adult, pale morph, photographed (N L M Gilissen; Dutch Birding 25: 275, plate 304, 2003).

This species has been recorded almost annually since the first in 1992. The best year is 2000 with three records, followed by 2001 and 2003, both with two. Four reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Almere, Flevoland, on 28 May; Weerribben, Overijssel, on 30 May; Nieuwer-ter-Aa, Utrecht, on 31 May; and Wieringen, Noord-Holland, on 27 July.

Baillon's Crake / Kleinst Waterhoen

Porzana pusilla 82,30,2

16-17 June, Lentevreugd, *Wassenaar*, Zuid-Holland, male, singing, sound-recorded (T J C Luijendijk, B Wielstra et al); 3-14 July, *Alblasserdam*, Zuid-Holland, male, singing, sound-recorded (P van Meerkerk, L Boon, D Groenendijk et al).

1998 20 June to 25 July, Kwakvors, *Grashoek*, *Helden*, Limburg, male, singing, photographed (J Slaats).

The 1998 record concerns one of the very few birds that could be photographed. A report at Lentevreugd on 13 and 28 August probably concerned the bird from June but has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Stone-curlew / Griel

Burhinus oediconemus -,39,2

8-9 May, Botgat, Groote Keeten, *Zijpe*, Noord-Holland, photographed (H Bouma, H Niessen, M Renden et al); 15 June, Otterlosche Zand, *Ede*, Gelderland, photo-

524 Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper *Calidris bairdii*, adult, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 8 August 2003 (René Pop)

525 Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper *Calidris bairdii*, adult, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 8 August 2003 (*Han Zevenhuizen*) **526** Forster's Tern / Forsters Stern *Sterna forsteri*, first-summer, Colijnsplaat, Zeeland, 18 July 2003 (*Phil Koken*) **527** Pygmy Cormorant / Dwergaalscholver *Phalacrocorax pygmeus*, adult, Eijsderbeemden, Limburg, 9 March 2003 (*Max Berlijn*) **528** Audouin's Gull / Audouins Meeuw *Larus audouinii*, second-summer, Neeltje Jans, Zeeland, 1 May 2003 (*Willem van Rijswijk*)

graphed (I van der Brugge, J van der Louw et al; Dutch Birding 25: 278, plate 317, 2003).
2002 29-30 April, Laarderheide, *Nederweert*, Limburg, adult, videoed (T Hoeben, J Sieben, M Berlijn et al).

The locality of the 2002 bird was erroneously given with the wrong municipality and wrong province in van der Vliet et al (2003). A report at Castricum aan Zee, Noord-Holland, on 25 May has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Black-winged Pratincole / Stepevorkstaartplevier

Glareola nordmanni 12,18,1

9 August, De Slufter, *Texel*, Noord-Holland, first-winter (P M A van der Wielen, R Struijk, M Bot), and 12 August, Burgervlotbrug, *Zijpe*, Noord-Holland, photographed (M van der Wardt, C van der Wardt, G J ter Haar et al; Dutch Birding 25: 350, plate 393-394,

2003), and 14 August, Julianadorp, *Den Helder*, Noord-Holland (R Half, A Vink).

These sightings are considered to refer to the same bird because of the proximity in locations and dates.

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier

Pluvialis dominica 1,13,1

8 December, Hindeloopen, *Nijefurd*, Friesland, first-winter, collected, skin retained at Fries Natuur Museum, Leeuwarden, Friesland, photographed (D A Mulder, E A Mulder, J Jukema; Jukema et al 2004; Dutch Birding 26: 86, plate 146-147, 2004).

Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier

Pluvialis fulva 9,20,0

2002 16 July, Normerven, *Wieringen*, Noord-Holland (R E Brouwer).

Rare birds in the Netherlands in 2003

A report at Workumerwaard, Friesland, on 26-31 July has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003). A report on Texel, Noord-Holland, on 6 July 2002 is still in circulation.

Sociable Lapwing / Steppiekievit

Vanellus gregarius 12,28,1

24-25 March, Polder Groot Koninkrijk, 's-Gravendeel, Zuid-Holland, adult summer, photographed (A van der Linden, K Stoop, M Berlijn et al; Dutch Birding 25: 197, plate 215, 2003).

The earliest ever, beating the previous earliest record (29 March 1999) by five days. Reports at Schermerhorn, Noord-Holland, on 9 May, and one seen in flight at Eelderwolde, Drenthe, on 3 August, have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003). A report on 13-30 April 1984 at America, Limburg, has only recently been submitted and is still in circulation. The Netherlands seems to remain the best country in Europe to find this highly threatened lapwing. Worldwide, numbers have decreased considerably and the world population may now be limited to just 120 adults (cf Dutch Birding 26: 340, 2004).

White-tailed Lapwing / Witstaartkievit

Vanellus leucurus 1,7,0

2002 19 June, Middelblok, Gouderak, Ouderkerk,

Zuid-Holland, adult summer, photographed (R van Beek, M Schildwacht, A H Boele et al; van Dijk & Boele 2002).

This record is considered to refer to the same bird observed at two other sites in Zuid-Holland and Zeeland on 4-5 July 2002, because of two similar spots on its underparts (cf van Dijk & Boele 2002, van der Vliet et al 2003).

Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper

Calidris bairdii 0,3,1

6-9 August, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (A Wassink, P Duin, R Pop et al; Birding World 16: 322, 2003, Dutch Birding 25: 341, plate 381, 348, plate 389, 2003).

The first since an adult in July-August 1993; the other two were juveniles in September 1980 and August 1981.

Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter

Tryngites subruficollis 3,17,2

13-19 May, Bantpolder, Dongeradeel, Friesland, and Achter de Zwart, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, adult, photographed (T Bakker, M Jonker, O Tol et al); 23 September to 6 October, Prunjepolder, Schouwen-Duiveland, Zeeland, juvenile, photographed, videoed (P A Wolf, E B Ebels, M Berlijn et al).

529 Grey-headed Woodpecker / Grijskopspecht *Picus canus*, male, Oosterbeek, Gelderland, 3 May 2003
(Leo J R Boon/Cursorius)

530 Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Driel, Gelderland, 26 October 2003
(Patrick Palmen)

Long-billed Dowitcher / Grote Grijs Snip

Limnodromus scolopaceus 0,18,1
30 December 2003 to 24 April 2004, Veerse Meer, Oud-Sabbinge, Goes, Zeeland, first-winter, photographed, sound-recorded, videoed (M Berlijn, B van den Boogaard, M van Dijk et al; Dutch Birding 26: 57, plate 104, 145, plate 215, 209, plate 284, 2004).
2002 2-11 April, De Hulk, Hoorn, Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed, videoed (F Musman, R E Brouwer, R Halff et al; Dutch Birding 24: 181, plate 158, 2002).
2000 1 May, Withollandven/Landschotse Heide, Oirschot, and 5 May, De Logt, Oisterwijk, Noord-Brabant, adult, summer plumage, photographed, videoed (T Heijnen, B van den Broek, F Neijts et al).

Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter

Tringa flavipes 1,9,1
7-12 June, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, photographed, videoed (W-J B Fontijn, R Cazemier, E B Ebels et al).
This American wader has been recorded almost annually since 1998, apart from 2001.

Terek Sandpiper / Terekrutter

Xenus cinereus 1,22,4
10 May, Scherpenissepolder, Tholen, Zeeland, adult, photographed (A Vrielink, E van Gemert, J van der Linden et al; Dutch Birding 25: 275, plate 306, 2003); 14 May, Makkumerzuidwaard, Wûnseradiel, Friesland, photographed (S Bernardus, A de Bruin, E Kooops et al; Dutch Birding 25: 275, plate 305, 2003); 19 July, Koehool, Franekeradeel, Friesland, and 19-26 July, Westhoek, *het Bildt*, Friesland, maximum of two (on 22-24 July), adult, summer plumage, photographed (S Bernardus, J Poelstra, R Cazemier et al).
The best year ever, beating the three of 2002. A report at Den Oever, Noord-Holland, on 27 July has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Wilson's Phalarope / Grote Franjepoot

Phalaropus tricolor 6,13,1
2 August, Westhoek, *het Bildt*, Friesland, winter plumage, photographed (J Bosma).
The 20th record. All were found in April-October (with one staying into November).

Laughing Gull / Lachmeeuw

Larus atricilla 0,3,0
2000 23 July, Rutbekerveld, Enschede, Overijssel, adult, summer plumage (C Derks, B Pieterse).
This was the first sighting of a bird recorded at various places in the eastern half of the Netherlands and across the border in Germany in 2000-02 (cf van der Vliet et al 2003, Ottens 2004). Previous records are from September-October 1993 and August-October 1997.

*** Audouin's Gull / Audouins Meeuw**

Larus audouinii 0,0,1
1 May, Neeltje Jans, Veere, Zeeland, second-summer,

photographed, videoed (P A Wolf, P L Meininger, B Gaxiola et al; Wolf 2003a, 2004; Birding World 16: 192, 2003, 17: 28, 2004, Birdwatch 12 nr 132: 62, 2003, Dutch Birding 25: 183, plate 184, 206, plate 230-231, 2003, 26: 238, plate 342-343, 2004).

This individual was relocated four days later at Dungeness, Kent, England, where it stayed on 5-7 May (Walker 2003, 2004).

Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw

Larus delawarensis 0,6,0
13 July to 8 February 2004, Kattendijke and Goes, Goes, Zeeland, adult male, photographed, sound-recorded (P L Meininger, P Koken, D Groenendijk et al).
2002 17 July to 4 January 2003, Wilhelminadorp and Goes, Goes, Zeeland, adult male, photographed.
In 2003, this bird returned for its seventh consecutive year.

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw

Larus fuscus fuscus 0,2,0
2002 20 September, Zuidpier, IJmuiden, Velsen, Noord-Holland, adult, ring read (F Cottaar).
This bird was colour-ringed (C09K) as a pullus on 12 July 1996 at Savonlinna, Mikkeli, Finland. New knowledge on the separation between this taxon and Lesser Black-backed Gull *L f graellsii/intermedius* has led to the removal of all records except for ringed birds of proven provenance (see rejected records). The only other colour-ringed individual was also an adult, on 18 December 2001 on Vlieland, Friesland.

Forster's Tern / Forsters Stern

Sterna forsteri 0,3,1
15-19 July, Colijnsplaat, Noord-Beveland, Zeeland, first-summer, photographed, videoed (P A Wolf, E B Ebels, P Koken et al; Verbanck 2003; Birding World 16: 276, 2003, Dutch Birding 25: 350, plate 395, 2003).
The fourth record and the first since 1999. Presumably the same bird stayed at Zeebrugge and Knokke, West-Vlaanderen, Belgium, from 17 May to 12 June. Although sometimes elusive, this Nearctic tern was nevertheless observed by many birders. Previous records are from November 1986, January 1995 and November 1999.

Black Guillemot / Zwarte Zeekoet

Cephus grylle 31,46,0
1990 20 October, Scheveningen, Den Haag, Zuid-Holland, first-winter, photographed (D van Elswijk).
Three reports for 2003 have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003, 2004): one found at Wierum, Friesland, on 18 January; at Camperduin, Noord-Holland, on 6 February; and at Eemshaven, Groningen, on 28 November.

European Scops Owl / Dwergooruil

Otus scops 5,1,1
8 May, between Warns and Stavoren, Nijefurd, Friesland, adult, found dead, skin retained at Fries Natuur Museum, Leeuwarden, Friesland, photographed

531 Red-rumped Swallow / Roodstuitzwaluw *Hirundo daurica*, Eijsderbeemden, Limburg, 19 April 2003 (*Karel Lemmens*) **532** Daurian Shrike / Daurische Klauwier *Lanius isabellinus*, Texel, Noord-Holland, 25 September 2003 (*René Pop*) **533** White-throated Robin / Perzische Roodborst *Irania gutturalis*, first-year, Budel-Dorplein, Limburg, 30 August 2003 (*Wil Beeren*) **534** Eastern Black-eared Wheatear / Oostelijke Blonde Tapuit *Oenanthe melanoleuca*, first-summer male, Texel, Noord-Holland, 4 May 2003 (*Ben Gaxiola*)

(S Sytsma, E van Hijum; Dutch Birding 25: 272, plate 299, 2003).

The seventh record and the second since 1980. Of these, six were found dead or captured alive. Only one in 1998 involved a 'normal' record of a calling bird. May is the best month with four records.

Eurasian Eagle Owl / Oehoe

Bubo bubo 1,38,6

The male of the pair present at Sint Pietersberg, Maastricht, Limburg, since March 1997 was found dead on 12 April; the female was last seen on 18 April. The pair at Cadier en Keer, Margraten, Limburg, raised three young. One of these was found injured on 13 September and taken into care; it was released on 23 October. The male of this pair was found weakened on

15 September and died the next day (Voskamp 2004). One pair raised three young at Winterswijk, Gelderland, at almost the same site where breeding took place in 2002 (Wassink 2003).

In the previous report (van der Vliet et al 2003), it was stated that birds have been present near Cadier en Keer since 2001. This is incorrect; two birds were seen here in 1999 but none in both 2000 and 2001. The first breeding here was in 2002. This species is no longer considered from 1 January 2004 onwards, because it is now a regular (but very localized) breeding bird in increasing numbers (in 2004, the number of breeding pairs in Zuid-Limburg grew to four or five, with new males taking the places of the two deceased males mentioned above (Voskamp 2004)).

Alpine Swift / Alpengierzwaluw

Apus melba 7,34,1
15 April, Eemshaven, *Eemmond*, Groningen, photographed (L Schilperoord, R Mulder, H-J Wight et al).
2002 7 September, Ooltgensplaat, *Oostflakkee*, Zuid-Holland (D van Straalen).

A report at Rotterdam, Zuid-Holland, on 11 September, has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

European Roller / Scharrelaar

Coracias garrulus 53,16,0
1988 3-5 June, De Hamert, *Arcen en Velden*, Limburg (J Kooistra, H Alards).

Grey-headed Woodpecker / Grijskopspecht

Picus canus 1,3,0
The male at Oosterbeek, *Renkum*, Gelderland, first present in May 2000, was seen again from 23 January to 2 June (Birding World 16: 194, 2003, Dutch Birding 25: 194, plate 208, 2003).

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik

Calandrella brachydactyla 3,25,1
31 May, Lentevreugd, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed (M van Duijn, B van der Burg, H Ouwehand et al).
2001 2 May, Neeltje Jans, *Veere*, Zeeland, photographed (D Kok, H Zevenhuizen).

Three different reports at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 30 May, 31 May and 3 June remain in circulation to establish the number of individuals involved (cf Dutch Birding 25: 278, plate 316, 2003).

Red-rumped Swallow / Roodstuitzwaluw

Hirundo daurica 2,52,9
16 April, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, adult, sound-recorded (M S Robb, R Halff, T Marijnissen et al); 19 April, Eijsderbeemden, *Eijsden*, Limburg, adult, photographed (J-J Bakhuizen, K Lemmens, M Berlijn et al); Dutch Birding 25: 192, plate 203, 204, plate 227-228, 2003); 19 April, Drontermeer, *Dronten*, Flevoland, photographed (D Groenendijk, W Janssen, E Koops et al); 19-20 April, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (P Thomas, L B Steijn, H Groot et al); 21 April, Paal 10, *Schiermonnikoog*, Friesland (R Gordijn, S Bot, M Bunschoek et al); 2-5 May, De Geul and Horskmeertjes, *Texel*, Noord-Holland, maximum of two (on 4-5 May) (P Duin, A Wassink et al); 4 May, Bakkeveen, *Opsterland*, Friesland (K H Scholten); 12 May, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult (V E Stork, R Schwartz, R Schwartz et al).

This series constitutes the largest influx, with several reports still in circulation or not (yet) submitted; in total, 16 individuals were reported, most in April-May and one in October (cf van Dijk 2003b, van Dongen et al 2003).

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper

Anthus hodgsoni 0,11,1
19 October, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland (N L M

Gilissen, R de Beer, J van 't Bosch et al).

The third year in succession this species was recorded and the second year running with one on Vlieland, the smallest of the inhabited Frisian islands. A report of a bird sound-recorded at IJmuiden, Noord-Holland, on 5 November is still in circulation.

Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal

Luscinia luscinia 7,44,1
11-19 May, Ooijpolder, *Ubbergen*, Gelderland, singing, sound-recorded (J van Bruggen, D Groenendijk et al).
2001 10 May, Kostverlorenstraat, *Zandvoort*, Noord-Holland, singing, sound-recorded (R Boddaert).

White-throated Robin / Perzische Roodborst

Irania gutturalis 0,2,1
30 August, Loozerheide, Boshoven, *Weert*, Limburg, first-year, ringed, photographed (W Beeren, T Cardinaal, T van Mierlo et al; Beeren et al 2003; Birding World 16: 323, 2003, Dutch Birding 25: 357, plate 403, 2003).

The third record of this extreme rarity. Previous records were in November 1986 and June 1995.

Eastern Black Redstart / Oosterse Zwarte Roodstaart

Phoenicurus ochruros phoenicuroides 0,0,0
A male at IJmuiden, Noord-Holland, on 21-23 October remains in circulation to establish whether its identification can be ascertained without doubt (cf Steijn 2003; Dutch Birding 25: 419, plate 488, 433, plate 512, 442, plate 521, 2003, Birding World 17: 35, 2004).

Eastern Black-eared Wheatear / Oostelijke Blonde Tapuit

Oenanthe melanoleuca 1,1,1
4 May, De Petten, *Texel*, Noord-Holland, first-summer male, photographed, sound-recorded, videoed (C Kraan, A Wassink, P Duin et al; Wassink 2003; Birding World 16: 418, 2003, Dutch Birding 25: 207, plate 232-233, 277, plate 310, 2003).
1996 2-4 June, Aagtekerke, *Veere*, Zeeland, first-summer male, photographed (M Klootwijk, S Lilipaly et al; Klootwijk & Cuypers 1996, Opperman et al 1997, cf Ullman 2003b; Birding World 9: 215, 1996, Birdwatch 5 nr 49: 60, 1996, Dutch Birding 18: 140, plate 149, 154-155, plate 168, 1996, 20: 157, plate 120, 1998, 25: 98-99, plate 88-92, 2003).
1972 3-5 May, Westlandse Waterleidingduinen, *Monster*, Zuid-Holland, adult male (N D van Swelm, D J G Brand, J van der Straaten; van Swelm 1975).

Western Black-eared Wheatear / Westelijke Blonde Tapuit

Oenanthe hispanica 0,0,0
The bird photographed on Terschelling, Friesland, on 11 May 2001 remains in circulation to establish which taxon it concerned. Most likely, it was a Western Black-eared Wheatear. After review of all black-eared wheatears, no Western Black-eared Wheatear currently remains on the Dutch list (see below; contra van den Berg & Bosman 2001).

535 White's Thrush / Goudlijster *Zoothera aurea*, first-year, Korverskooi, Texel, Noord-Holland, 10 October 2003
(Arend Wassink)

536 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, female, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland,
9 November 2003 (René Pop)

537 Melodious Warbler / Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta*, Zoetermeer, Zuid-Holland, 16 June 2003
(Leo J R Boon/Cursorius)

538 Melodious Warbler / Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta*, Mariapeel, Limburg, 15 June 2003
(Patrick Palmen)

black-eared wheatear / blonde tapuit

Oenanthe hispanica/melanoleuca 3,2,0

1991 6 June, Rottumeroog, *Eemsmoed*, Groningen, female, photographed (K van Dijken, W Steenge; de Bruin et al 1994; Dutch Birding 15: 151, plate 91, 1993, 16: 200, plate 170, 1994).

1982 30 April, Noordoosthoek, *Vlieland*, Friesland, adult male (M Versluys).

1975 8 June, Meijndel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, adult male (J A de Raad).

1970 6 May, Formermer Bos, *Terschelling*, Friesland, adult male (J van Dijk, J C van Dijk-Boomgaardt; van Dijk & van Dijk-Boomgaardt 1971).

1937 7 May, Meijndel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, male (J C Koch, J P Bouma; ten Kate 1937).

This completes the revision of all Dutch records of black-eared wheatear based on Ullman (2003a). The bird on Rottumeroog in June 1991 has never officially been accepted as Eastern Black-eared Wheatear, although it most probably belongs to this taxon (contra van den Berg & Bosman 2001).

Desert Wheatear / Woestijntapuit

Oenanthe deserti 1,8,1

9 November, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, first-year female, photographed (M Zekhuis, R Pop et al; Dutch Birding 26: 62, plate 113, 72, plate 133, 2004).

Records are from October-December (nine) and April (one).

*** Blue Rock Thrush / Blauwe Rotslijster**

Monticola solitarius 0,0,1

20 September, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, first-winter, presumably male, photographed, videoed (A van Gilst, T Koppejan, E B Ebels et al; van Gilst 2003, Ebels & van Gilst 2004; Birding World 16: 374, 2003, 17: 35, 2004, Birdwatch 12 nr 137: 62, 2003, Dutch Birding 25: 359, plate 405, 360, plate 406, 426, plate 496, 2003, 26: 385-386, plate 546-548, 2004).

Date, locality, age and behaviour support a wild origin.

White's Thrush / Goudlijster

Zoothera aurea 11,3,1

10 October, Korverskooi, *Texel*, Noord-Holland, first-year, ringed, photographed (M T Zijm, C Zijm, A Wassink et al; Dutch Birding 25: 410, plate 466, 427, plate 497, 2003, Birding World 17: 35, 2004).

A bird seen migrating at Wassenaar and Meijndel, Zuid-Holland, on 12 October is still in circulation (cf van Rossum & Remeus 2003).

Cetti's Warbler / Cetti's Zanger

Cettia cetti -,59,4

25-26 February, Spaarnwoude, *Haarlemmerliede en Spaarnwoude*, Noord-Holland, singing, sound-recorded (R A van Dijk); 14 April, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (G O Keijl et al); 26 April to 19 October, 't Kiekgat, *Stellendam*, *Goedereede*, Zuid-Holland, maximum of two (from 26 April to 2 July), singing, sound-recorded (M Renders, N van Houtum, T J C Luijendijk et al).

2002 23 November to 25 December (two on 24 December), Molenplaat, *Bergen op Zoom*, Noord-Brabant (R Keizer).

The 2002 record concerns a date extension and the presence of a second bird. Several reports of 2002 and 2003 have not (yet) been submitted or are still in circulation. This species is no longer considered from 1 January 2004 onwards.

Zitting Cisticola / Graszanger

Cisticola juncidis -,47,-

1999 2-17 July, Paal, *Hulst*, Zeeland, singing (B W J Oosterbaan, R Altenburg, P Jongejans).

1996 19-26 July, Fochteloërveen, *Ooststellingwerf*, Friesland (R Hovinga, S Witvoet).

The 1999 record concerns a date extension. Contrary to van den Berg & Bosman (2001), the 1996 bird was seen only in the province of Friesland (and not in the province of Drenthe). This species is no longer considered from 1 January 2001 onwards.

Pallas's Grasshopper Warbler / Siberische Sprinkhaanzanger

Locustella certhiola 0,3,1

12 September, *Castricum*, Noord-Holland, first-winter, ringed, photographed, videoed (H Levering, C S Roselaar, P Vlietstra et al; Dutch Birding 25: 405, plate 459, 2003).

The fourth record and also the fourth for this ringing station. The others were on 5 October 1991, 21 September 2002 and 27 September 2002.

River Warbler / Krekelzanger

Locustella fluviatilis 6,28,1

15-16 June, De Bruuk, *Groesbeek*, Gelderland, singing, sound-recorded (D Groenendijk et al).

Melodious Warbler / Orpheusspotvogel

Hippolais polyglotta 2,34,6

30 May, Houtribsluizen, *Lelystad*, Flevoland, ringed, photographed (C J Breek, F Breek, D Boeije); 13 June to 4 July, Mariapeel, *America*, *Horst aan de Maas*, Limburg, singing, photographed, videoed (R Vernooij, M Berlijn, R Schols et al; Birding World 16: 234, 2003, Dutch Birding 25: 264, plate 283, 276, plate 308, 2003); 17-20 June, Wolfhaag, *Vaals*, Limburg, singing, photographed (R M van Dongen, M Berlijn, R Schols et al); 17 June to 6 August, two, breeding pair (nest found, outcome unknown), *Zoetermeer*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded, videoed (L J R Boon, T J C Luijendijk, E B Ebels et al; Dutch Birding 25: 276, plate 309, 2003); 18 June to 14 July, *Haeselaarbroek*, *Echt-Susteren*, Limburg, singing, photographed, sound-recorded, videoed (R M van Dongen, R Schols et al).

2002 4 June, Rottumerplaat, *Eemsmoed*, Groningen, singing, photographed (R Hovinga, B Zoer).

The best year ever, beating the five of 2000. The report of a third bird at Zoetermeer was considered inconclusive. Other reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Flevocentrale, Flevoland, on 3-4 May; and Brunssum, Limburg, on 19-21 June.

539 Paddyfield Warbler / Veldrietzanger *Acrocephalus paludicola*, Castricum, Noord-Holland, 12 September 2003 (Arnold Wijker) **540** Pallas's Grasshopper Warbler / Siberische Sprinkhaanzanger *Locustella certhiola*, Castricum, Noord-Holland, 12 September 2003 (Arnold Wijker) **541** Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Castricum, Noord-Holland, 16 October 2003 (Arnold Wijker) **542** Red-eyed Vireo / Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, Castricum, Noord-Holland, 22 October 2003 (Arnold Wijker)

Paddyfield Warbler / Veldrietzanger

Acrocephalus agricola 1,9,2

6 September, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-winter, ringed, photographed (U Rijpma, H Vonk; Dutch Birding 25: 430, plate 505, 2003); 12 September, *Castricum*, Noord-Holland, first-winter, ringed, photographed, videoed (H Levering, C S Rose-laar et al).

A report of another bird ringed at Castricum, Noord-Holland, on 2 October has not (yet) been submitted (cf Dutch Birding 25: 427, plate 498, 2003).

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger

Acrocephalus dumetorum 0,4,0

Birds photographed at Stortemelk, Vlieland, Friesland, on 28-30 September, ringed at Castricum, Noord-

Holland, on 30 September and sound-recorded (and poorly photographed) at Holle Poarte, Makkum, Friesland, from 25 October to 1 November are still in circulation or have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003; Dutch Birding 25: 430, plate 503, 434, plate 514, 2003).

Booted Warbler / Kleine Spotvogel

Acrocephalus caligatus 0,10,1

10-11 September, Jachthaven, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-year, photographed, videoed (W E M van der Schot, F Padmos, L J R Boon et al; van der Schot 2003; Dutch Birding 25: 258, plate 404, 2003).

Currently, all previous records of Booted Warbler are being reviewed to find out if Sykes's Warbler *A rama* can be safely excluded.

543 Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Driel, Gelderland, 26 October 2003
(Patrick Palmen)

544 Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 24 October 2003
(Marten van Dijk)

Dartford Warbler / Provençaalse Grasmus

Sylvia undata 1,3,1

12-13 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, male, photographed (E Koops, R Pop, A Vink et al; Koops 2003; Dutch Birding 25: 430, plate 504, 441, plate 520, 2003).

The fifth record and the most northerly ever in the Netherlands. Previous records were on 1-3 April 1959 at Hoophuizen, Gelderland, from 26 November to 3 December 1995 at Westkapelle, Zeeland, on 3-7 January 1997 at Westplaat, Zuid-Holland, and on 24-25 March 2002 at Maasvlakte, Zuid-Holland.

Subalpine Warbler / Baardgrasmus

Sylvia cantillans 5,36,2

28 April, Korverskooi, *Texel*, Noord-Holland, second-calendar year male, ringed, photographed (D Schermer, A Wassink); 4 May, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male, photographed (H ter Haar, P M A van der Wielen, W Puyk et al).

1999 29 May, Hoog Buurlosche Heide, *Apeldoorn*, Gelderland, adult male (D Groenendijk, R van Bemmel, S Rijnbeek).

1998 27-28 April, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult male (A Wassink, N Marra, M C Witte et al).

1993 1 May, Oosterend, *Terschelling*, Friesland, male (J-M Rahder); 2 June, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year male (A Wassink).

1983 25 April, Vrakelberg, *Voerendaal*, Limburg, adult male, photographed (F Schepers).

1982 3 June, Engelsmanplaat, *Dongeradeel*, Friesland, male (A Woortman, K Oordijk; Oordijk & Woortman 1982; Dutch Birding 4: 133, plate 80, 1982).

1948 24-27 May, Volewijkspark, *Amsterdam*, Noord-Holland, male, singing (G van der Baan; van der Baan 1948).

The totals include records accepted to subspecies (see below). This completes the review of Subalpine Warblers of which a call had been described. None of these birds was accepted as Moltoni's Warbler *S c moltoni*, of which there is one record (cf van der Vliet et al 2002). Even on call, especially when only described, distinguishing the western subspecies group *S c cantillans/inornata* and the eastern subspecies *S c albistriata* is very difficult. Reports in 2003 at Westkapelle, Zeeland, on 26-27 April (photographed), and at Kollumerwaard, Friesland, on 18 May have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Western Subalpine Warbler / Westelijke Baardgrasmus

Sylvia cantillans cantillans/inornata 1,2,0

2002 3-4 May, Stuifdijk, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male, photographed (W van Rijswijk, H Zevenhuizen et al).

2000 30 April, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, first-summer male, photographed (G W M van Aalst, M van Dijk, E B Ebels et al).

1973 7 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, male (H F van der Lee, G J Oreel, J W de Roever et al; van der Lee 1975).

This completes the review of Subalpine Warblers of which a call has been described.

orphan warbler / orpheusgrasmus

Sylvia hortensis/crassirostris 0,0,0

A bird present at Middelburg, Zeeland, from 29 October to 5 November has not (yet) been submitted; critical and detailed analysis of characters will be necessary to enable acceptance as either Western Orphean Warbler *S hortensis* or Eastern Orphean Warbler *S crassirostris*; most plumage characters seem to point towards Western (cf Wolf 2003b; Birding World 16: 420, 2003, 17: 37, 2004, Birdwatch 12 nr 138: 63, 2003, Dutch Birding 25: 420, plate 490, 444, plate 522, 2003, 26: 71, plate 126, 2004).

Desert Whitethroat / Woestijnbraamsluiper

Sylvia curruca minula 0,0,0

A bird submitted as this taxon and showing characters of the Central Asian desert populations *S c minula* or *S c halimodendri* (or an intergrade) at Katwijk aan den Rijn, Zuid-Holland, from 23 November to 1 December is still in circulation (cf Zuyderduyn 2004; Birding World 16: 456, 2003, Birdwatch 13 nr 139: 63, 2004, Dutch Birding 26: 83, plate 142-143, 2004).

Greenish Warbler / Grauwe Fitis

Phylloscopus trochiloides 6,26,6

31 May to 29 July, *Schiermonnikoog*, Friesland, maximum of three adults (on 5-11 June) and three juveniles (one juvenile ringed at Groene Glop, *Schiermonnikoog*, on 29 July), singing, photographed, sound-recorded, videoed (D Beukers, E B Ebels, M Berlijn et al; Ebels 2003; Dutch Birding 25: 278, plate 312, 305, plate 335-336, 2003).

The first breeding record and the most westerly breeding of the species so far was fully documented by Ebels (2003); three young were successfully raised, one of which was trapped at a different location on the island during the days when the family split up. Reports at Quackgors, Zuid-Holland, and on Terschelling, Friesland, both on 29 May and on Terschelling, on 22 August have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning

Phylloscopus humei 2,20,5

14-16 October, Kobbbeduinen, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed, sound-recorded (T Bakker, M P Olthoff, D Brinkhuizen et al); 22 October, Kroonspolders, *Vlieland*, Friesland, ringed, photographed (H Bouwmeester; Dutch Birding 25: 430, plate 506, 2003); 26 October to 1 November, Eemshaven-Oost, *Eemmond*, Groningen, photographed, sound-recorded (R Cazemier, D Hoekstra, T Bakker et al); 28-29 October, Huisduinerpolder, *Den Helder*, Noord-Holland, photographed (R E Brouwer, C Ooijevaar, H Niessen et al); 5 November, Pettemerduinen, *Zijpe*, Noord-Holland (R E Brouwer).

An excellent year, equalling the five of 1999. Several reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003, 2004).

Rare birds in the Netherlands in 2003

Dusky Warbler / Bruine Boszanger

Phylloscopus fuscatus 1,28,8

16-17 October, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed, videoed (R Leurs, C S Roselaar, A Wijker et al); 19 October, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (H Levering et al); 22 October, Terwispel, *Opsterland*, Friesland, ringed, photographed (W Bil, W Boomsma); 24 October, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed, videoed (J Luiten, C Beeke, M van Dijk et al; *Birding World* 16: 458, 2003, *Dutch Birding* 25: 428, plate 500, 2003); 25-26 October, Driel, *Overbetuwe*, Gelderland, photographed, sound-recorded (J Valkenburg, P Palmen, A van Kleunen et al; *Birding World* 16: 494, 2003, *Dutch Birding* 25: 428, plate 499, 2003); 1-4 November, Nes, *Ameland*, Friesland, photographed, sound-recorded, videoed (T J C Luijendijk, M Berlijn, H van Diek et al); 9 November, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (Q L Slings, A Wijker, C S Roselaar); 28 November to 1 December, Maasdijk, *Rotterdam*, Zuid-Holland, sound-recorded (L Linnartz, L B Steijn, W van Rijswijk et al).

2001 13 October, Kampereiland, *Kampen*, Overijssel, ringed, photographed (J Nap, F de Roder, D-J Wind).

2000 25-27 November, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland (J-H van Steenis, T J C Luijendijk et al).

A record year; several reports have not (yet) been submitted, including two trapped and ringed (cf van Dongen et al 2003, 2004).

Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf

Phylloscopus collybita tristis -,16,2

16-20 November, Lauwersoog, *De Marne*, Groningen, two on 16-17 November, photographed, sound-recorded (R Cazemier, A de Bruin, A B van den Berg et al; *Dutch Birding* 26: 71, plate 125, 2004).

2002 11 November, Westenschouwen, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, ringed, photographed (L van Ree, C Oskam); 30 December to 26 January 2003, Hoogkerk, *Groningen*, Groningen, photographed, sound-recorded.

Several reports have not (yet) been submitted, including one sound-recorded at Harlingen, Friesland, from 12 December to 13 February 2004 (cf van Dongen et al 2003, 2004).

Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger

Ficedula albicollis 23,7,0

2001 1 May, Berkenplas, *Schiermonnikoog*, Friesland, first-summer male, photographed (H Kruitwagen, J Boshuizen et al; Terlou & Ebels 2001).

This is the second bird to be accepted for that spring.

Daurian Shrike / Daurische Klauwier

Lanius isabellinus 0,3,1

24-25 September, Horsmeertjes, *Texel*, Noord-Holland, adult female or first-winter, photographed, videoed (L J R Boon, R Pop et al; *Birding World* 16: 373, 2003, 17: 38, 2004, *Dutch Birding* 25: 426, plate 495, 2003).

The CDNA could not agree upon the age of this bird. The tertials and greater wing-coverts were very

probably adult but the unclear face-mask and pale bill are more in favour of a juvenile or first-winter. Previous records were in May 1995, December 1996 and October 2000.

Lesser Grey Shrike / Kleine Klapekster

Lanius minor 21,15,1

30 May, Haagse Waterleidingduinen, *Wassenaar*, Zuid-Holland, adult male (A Remeeus).

This shrike has become a major rarity in recent years; it is the species' first record in the new millennium.

Woodchat Shrike / Roodkopklauwier

Lanius senator senator -,68,3

30 April to 7 May, Eierlandse Duinen, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed (T van der Es, A Wassink, E Menkveld et al); 10-11 May, Bargerveen, *Emmen*, Drenthe, adult male, photographed (E van der Linden; *Dutch Birding* 25: 278, plate 315, 2003); 11-13 May, Grote Vlak, *Texel*, Noord-Holland, adult male, photographed (A Wassink, P Duin, R van Dijk et al).

1999 3 May, Philippine, *Sas van Gent*, Zeeland, photographed (H Castelijns, A Kind, W Mahu et al).

The following reports have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003): Weerterbos, Limburg, on 4 May; Moergestel, Noord-Brabant, on 11 May; Vlieland, Friesland, on 11 May; and Amsterdamse Waterleidingduinen, Zuid-Holland, on 6-7 July. A report from 1982 has only recently been submitted. This taxon is no longer considered from 1 January 2004 onwards.

House Crow / Huiskraai

Corvus splendens 0,19,3

At Hoek van Holland, *Rotterdam*, Zuid-Holland, three juveniles were photographed and videoed from 13 July to at least 7 September (E B Ebels, G Ottens, M van Dijk; *Dutch Birding* 25: 313, plate 337-338, 314, plate 339, 2003, *Birding World* 17: 38, 2004). For 2003, the exact number of birds at this locality remains unreported, although at least 10 were counted on 7 September (Ottens & Ryall 2003).

Reports of up to four birds at Ockenburg and Westduinpark, Den Haag, Zuid-Holland, from 16 April to 30 June have not (yet) been submitted (cf Ottens & Ryall 2003). As this species has become a regular though very localized breeding bird, it is no longer considered from 1 January 2004 onwards.

Rose-coloured Starling / Roze Spreeuw

Sturnus roseus 21,93,0

2001 29 September to 15 October, De Geul, *Texel*, Noord-Holland (A Wassink et al).

This concerns a date extension. Due to the strong increase of records, the species is no longer considered from 1 January 2003 onwards.

Red-eyed Vireo / Roodoogvireo

Vireo olivaceus 0,6,1

22 October, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (A Wijker; *Dutch Birding* 25: 434, plate 515, 2003).

545 Trumpeter Finch / Woestijnvink *Bucanetes githagineus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 31 May 2003 (Harm Niesen)

The seventh record of this Nearctic passerine. October is the best month, with five records. All records fall between 24 September and 22 October and only one (October 1996) concerns a bird not trapped or found dead.

African Chaffinch / Afrikaanse Vink

Fringilla coelebs africana/spodiogenys 0,0,0

Four reports (one from 1999 and three from 2003) are in circulation (cf van Dijnl 2003a, Brinkhuizen et al 2004; *Birding World* 16: 146, 492, 2003, 17: 39, 2004, *Birdwatch* 12 nr 131: 63, 2003, *Dutch Birding* 25: 198, plate 221, 203, plate 226, 2003, 26: 85, plate 144-145, 2004).

Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs

Carduelis hornemanni 43,55,0

2001 23 December, Oosterend, *Terschelling*, Friesland, videoed (H Westerlaken, C M Aardoom, A Ouwerkerk; Plomp et al 2002).

Hornemann's Redpoll / Groenlandse Witstuitbarmsijs

Carduelis hornemanni hornemanni 0,0,0

The report of a bird presumed to belong to this taxon at Huisduinen, Noord-Holland, on 11-15 October has only recently been submitted and is still in circulation (cf Ebels & Half 2003; *Birding World* 16: 455, 2003, *Dutch Birding* 25: 430, plate 507, 440, plate 519, 2003).

Two-barred Crossbill / Witbandkruisbek

Loxia leucoptera 37,214,1

16-26 February, Bakkeveen, *Opsterland*, Friesland, adult male, photographed (J Poortstra, R Cazemier, S Bernardus et al).

2002 15 September to 23 February 2003, IJzeren Veld, *Huizen*, Noord-Holland, male, photographed, sound-recorded, videoed; 27-29 December, Lage Mierde,

Reusel-De Mierden, Noord-Brabant, adult male, photographed, videoed (R van Ouwerkerk, M Berlijn, P Palmen et al).

The record from IJzeren Veld concerns a date extension.

*** Trumpeter Finch / Woestijnvink**

Bucanetes githagineus 0,0,1

31 May, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, first-summer male, photographed, sound-recorded, videoed (W van Rijswijk, L Boon, L J R Boon et al; van Rijswijk 2003, 2004; *Birdwatch* 12 nr 134: 63, 2003, *Dutch Birding* 25: 277, plate 311, 286, plate 323, 2003, 26: 185, plate 252, 186, plate 253, 2004, *Birding World* 17: 38, 2004).

The first record; date, locality, age and behaviour support a wild origin.

Rustic Bunting / Bosgors

Emberiza rustica 13,52,2

1 October, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland (W van Rijswijk, L Boon); 5 October, Oosterend, *Terschelling*, Friesland (E Nieuwstraten).

1997 8-9 October, Oosterend, *Terschelling*, Friesland, first-year or female, photographed (P W Logtmeijer, P Bauwens, J-M Rahder et al).

History shows that Oosterend on Terschelling is obviously the key site to find this species. A report at Wageningen, Gelderland, on 3 October and a report from 2001 have recently been submitted and are in circulation. A report at Haagse Waterleidingduinen, Zuid-Holland, on 12 October has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2003).

Little Bunting / Dwerggors

Emberiza pusilla 27,71,5

16 March to 21 April, Den Hoorn, *Texel*, Noord-Holland, photographed (K Bruin, A Wassink, P Duin et al; *Dutch Birding* 25: 197, plate 219, 2003); 28 September, Oostpunt, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland, photographed (L B Steijn, K de Vries, F Ossendorp et al); 28 September, Westenschouwen, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, first-winter, ringed, photographed (L van Ree, A Vuyk, M Schildwacht); 5-11 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed, videoed (L B Steijn, P Palmen, M Berlijn et al; *Dutch Birding* 25: 429, plate 502, 2003); 24-26 October, Driemolendrift, *Groningen*, Groningen, photographed, sound-recorded (A van Dijk, A de Bruin, E Koops et al; *Dutch Birding* 25: 430, plate 508, 2003).

2002 14 September, Molenheide, *Hulsel*, *Reusel-De Mierden*, Noord-Brabant, first-winter, ringed, photographed (P Wouters, J Wouters).

2001 29-30 September, Kreeftenpolder, *Texel*, Noord-Holland (D Kok, N van Duivendijk, J de Bruyn et al).

1997 5 October, Kennemermeer, *IJmuiden*, *Velsen*, Noord-Holland (H Janse, W Janse, P Thomas et al).

1996 17 April, Van Ewijcksluis, *Anna Paulowna*, Noord-Holland (R E Brouwer).

Due to the increasing number of records, this species is no longer considered from 1 January 2004 onwards.

Yellow-breasted Bunting / Wilgengors

Emberiza aureola 3,8,1

12 September, Oostpunt, *Vlieland*, Friesland, first-year or female, videoed (E Nieuwstraten, L B Steijn, G J ter Haar et al).

The first to be observed in the field since 1995. September is clearly the best month with nine records (others are from July, August and October); *Vlieland* is now the best place with three records.

Black-headed Bunting / Zwartkopgors

Emberiza melanocephala 2,7,1

13 June, Rottumerplaat, *Eemsmond*, Groningen, male, photographed (R Hovinga, M Heegstra).

The 10th record, all concerning males. The best months are May and June, both with four records.

Systematic list of rejected records

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records up to now refer to birds of captive origin are indicated with *. This includes records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

Whistling Swan / Fluitzwaan *Cygnus columbianus*

12-18 November, Hijum, *Leeuwarderadeel*, Friesland, adult (@ exact amount of yellow on bill not determined).

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse

Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 9 February, Piaam, *Wûnseradiel*, Friesland, two, adult (@ description incomplete); 10 March, Anjum, *Dongeradeel*, Friesland (description incomplete).

Hutchins's Canada Goose / Hutchins' Canadese Gans *Branta hutchinsii hutchinsii*

11 January, Den Bommel, *Oostflakkee*, Zuid-Holland, photographed (description wrong in some respects, eg, legs too long and breast too dark; hybrid not excluded).

Steller's Eider / Stellers Eider *Polysticta stelleri*

12 October, Waddenzee, *Harlingen*, Friesland, two, adult male (@ description incomplete).

King Eider / Konings-eider *Somateria spectabilis*

4 January, *Vlissingen*, Zeeland, female (@ description incomplete); 2 April, Bloemendaal aan Zee, *Bloemendaal*, Noord-Holland, immature male (@ immature Common Eider *S mollissima* not safely excluded).

Black Scoter / Amerikaanse Zee-eend *Melanitta americana*

31 January, *Castricum*, Noord-Holland, adult male (@ description incomplete and partly wrong, eg, bill shape).

* **Bufflehead / Buffelkopeend** *Bucephala albeola*

25 February, Koarnwertersân (Kornwerderzand), *Wûnseradiel*, Friesland, female (@ description incomplete).

Pallid Harrier / Steppekiekendief *Circus macrourus*

19 April, Kamper-eiland, *Kampen*, Overijssel, immature male (@ description incomplete, eg, underwing pattern); 10 May, Westerplaspas, *Schiermonnikoog*, Friesland, adult female

(@ description incomplete).

Golden Eagle / Steenarend *Aquila chrysaetos*

7 January, Ederheide, *Ede*, Gelderland, adult (@ description incomplete); 26 August, De Houtkamp, *Leiderdorp*, Zuid-Holland, adult (@ description incomplete).

Booted Eagle / Dwer-garend *Hieraetus pennatus*

1 June, *Rijswijk*, Zuid-Holland, dark morph (@ description incomplete); 21 September, Praamweg, *Lelystad*, Flevoland, dark morph (@ poor description).

Little Bustard / Kleine Trap *Tetrax tetrax*

9 February, Heelsum, *Renkum*, Gelderland, two (@ poor description).

* **Spur-winged Lapwing / Sporenkievit** *Vanellus spinosus*

27-31 October, Yerseke, *Reimerswaal*, Zeeland, adult (@ poor description).

Laughing Gull / Lachmeeuw *Larus atricilla*

25 January, Brouwersdam, *Goedereede*, Zuid-Holland, adult winter (@ description of a strange-looking gull incomplete for this species).

Roseate Tern / Dougalls Stern *Sterna dougallii*

15 May, Scherpenissepolder, *Tholen*, Zeeland, adult (@ description incomplete).

Eastern Common Tern / Oostelijke Visdief *Sterna hirundo longipennis*

7 July, Scherpenissepolder, *Tholen*, Zeeland, adult (@ description incomplete).

Bridled Tern / Brilster *Sterna anaethetus*

21 June, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland, adult (@ description incomplete, eg, head pattern insufficiently described; cf Groenewoud 2003).

Grey-headed Woodpecker / Grijskopspecht *Picus canus*

18 January, Oude Tonge, *Oostflakkee*, Zuid-Holland, two, male and female (@ description incomplete); 31 May, *Maastricht*, Limburg, singing (@ poor description).

Eurasian Crag Martin / Rotszwaluw *Ptyonoprogne rupestris*

21 June, Rottumerplaat, *Eemsmond*, Groningen (@ description incomplete, eg, no white tail markings noted).

Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart *Motacilla feldegg*

2 May, Banisveld, *Boxtel*, Noord-Brabant, first-summer male (@ records of this species can only be accepted if photographs or video recordings are available).

Red-throated Thrush / Roodkeel-lijster *Turdus ruficollis ruficollis*

17 January, *Harlingen*, Friesland, photographed (@ photographs show unidentified thrush).

River Warbler / Krekelzanger *Locustella fluviatilis*

15 August, Huis ter Heide, *Loon op Zand*, Noord-Brabant, singing (@ no description; only sound heard).

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger *Acrocephalus dumetorum*

8 August, Kampereiland, *Kampen*, Overijssel, ringed, photographed (@ photographs show European Reed Warbler *A scirpaceus*).

Greenish Warbler / Grauwe Fitis *Phylloscopus trochiloides*

14-17 July, *Naarden*, Noord-Holland, adult (@ description partly wrong for this species).

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning *Phylloscopus humei*

14 December, Burgum (Bergum), *Tytjerksteradiel*, Friesland (@ description incomplete).

Little Bunting / Dwerggors *Emberiza pusilla*

7 January, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland (@ description incomplete).

Pallas's Reed Bunting / Pallas' Rietgors *Emberiza pallasii*

16 November, Norg, *Noordenveld*, Drenthe, first-winter or adult female (@ description incomplete).

Black-headed Bunting / Zwartkopgors *Emberiza melanocephala*

29 May, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, adult male, summer plumage

(@ description incomplete); 1 August, Schellinkhout, Venhuizen, Noord-Holland, four, male and three juveniles (@ poor description).

2002

Barrow's Goldeneye / IJslandse Brilduiker *Bucephala islandica* 15 February, Prunjepolder, Schouwen-Duiveland, Zeeland, male (@ description incomplete; for acceptance, individuals of this species must be seen to be unringed). **Booted Eagle / Dwergarend** *Hieraetus pennatus* 9 June, Hoofddorp, Haarlemmermeer, Noord-Holland, pale morph (description incomplete); 3 September, Deelensche Zand, Ede, Gelderland, pale morph (@ description incomplete). **Lanner Falcon / Lannervalk** *Falco biarmicus* 4 October, Oostvaardersplassen, Almere, Flevoland, adult male (@ description insufficient to exclude other large falcons including hybrids). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 10 August, Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland (@ description incomplete); 13 October, Noordlaarderbos, Haren, Groningen (@ description incomplete). **Ross's Gull / Ross' Meeuw** *Rhodostethia rosea* 23 April, Paal 9, Texel, Noord-Holland, first-winter (description incomplete). **Yellow-billed Cuckoo / Geelsnavelkoekeek** *Coccyzus americanus*, 7 October, De Slufter, Texel, Noord-Holland (@ description incomplete for a first record, eg, no rufous wing panel noted; possible escapes not safely excluded; cf Janssen 2002). **Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper** *Anthus godlewskii* 12 November, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, first-winter (description incomplete). **Cetti's Warbler / Cetti's Zanger** *Cettia cetti* 28 November, Aalkeet-buitenpolder, Vlaardingen, Zuid-Holland (poor description). **Greenish Warbler / Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* 15-16 June, Delfgauw, Pijnacker, Zuid-Holland, singing (description incomplete). **Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning** *Phylloscopus humei* 30 June, Tongeren, Epe, Gelderland, ringed, photographed (photographs show juvenile Firecrest *Regulus ignicapilla*; cf Barthel 2003). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 24 November, Eemshaven, Eemshoofd, Groningen, ringed (description incomplete). **Two-barred Crossbill / Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* 24-25 September, Hoorn, Terschelling, Friesland, juvenile (wing-barred Common Crossbill *L. curvirostra* not excluded). **Parrot Crossbill / Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* 17-23 November, Zevenlindenweg, Baarn, Utrecht, adult female, photographed (@ large-billed Common Crossbill not excluded).

2001

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 15 December, Praamweg, Lelystad, Flevoland, neck ring read (insufficient description; inscriptions on neck ring (G/YE) not conclusive for this taxon); **Black-browed Albatross / Wenkbrauwalbatros** *Thalassarche melanophris* 20 July, Vlieland, Friesland, adult (single-observer report of a bird seen just too distantly to allow acceptance, cf Mensink 2001). **Pallid Harrier / Steppekiekendief**

Circus macrourus 13 May, Paal 10, Schiermonnikoog, Friesland, adult female, photographed (description incomplete); 15 June, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, adult female (@ description incomplete). **Long-legged Buzzard / Arendbuizerd** *Buteo rufinus* 8 April, 't Harde, Elburg, Gelderland, adult (@ description incomplete for such a difficult-to-identify species); 17 August, Ooijpolder, Ubbergen, Gelderland (description incomplete to exclude Common Buzzard *B. buteo*). **Booted Eagle / Dwergarend** *Hieraetus pennatus* 21 August, Rolde, Aa en Hunze, Drenthe, pale morph, photographed (@ description incomplete). **Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper** *Calidris bairdii* 22 September, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, adult-winter (description marginally incomplete; bird seen very briefly without the observers having the opportunity to take a critical second look). **Eurasian Crag Martin / Rotszwaluw** *Ptyonoprogne rupestris* 29 July, Hoogkerk, Groningen, Groningen, adult (single-observer report of a bird seen just too briefly to allow acceptance). **Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit** *Saxicola maurus* 7 December, Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, first-winter (@ description incomplete). **Lanceolated Warbler / Kleine Sprinkhaanzanger** *Locustella lanceolata* 17 September, Korverskooi, Texel, Noord-Holland, ringed (insufficient documentation; almost no plumage description, only measurements given). **House Crow / Huiskraai** *Corvus splendens* 20 December, Waal en Burg, Texel, Noord-Holland, adult (description does not exclude hybrid Carrion x Hooded Crow *C. corone* x *cornix* that are known to occur on the island). **Thick-billed Spotted Nutcracker / Diksnavelnotenkraker** *Nucifraga caryocatactes caryocatactes* 11 December into January 2003, Zeewolde, Flevoland, at least one, adult, photographed, videoed (Slender-billed Spotted Nutcracker *N. c. macrorhynchos* not excluded; cf Dutch Birding 24: 66, plate 54, 119, plate 106, 2002).

2000

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus* 29 April to 1 May, Steenwaard, Houten, Utrecht, subadult, photographed, videoed (rejected after review; only ringed birds of proven provenance are now considered acceptable; cf van den Berg & Bosman 2001, Plomp et al 2001; Dutch Birding 22: 177, plate 153, 2000). **Black Guillemot / Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* 3 September, Scheveningen, Den Haag, Zuid-Holland (description incomplete). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 23 August, Tegelen, Venlo, Limburg, first-winter, ringed, photographed, videoed, retrapped 28 September 2001 (@ Northern Chiffchaff *P. c. collybita* not excluded).

1999

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus* 25 September, Sint Maartenszee, Zijpe, Noord-Holland, adult, photographed; 25 September, Camperduin, Bergen, Noord-Holland, adult, photographed; 10 October, Enschede, Overijssel, adult; 5-6 Novem-

Rare birds in the Netherlands in 2003

ber, Reinderslooi, Papenbeek, Bergen, and 6 November, Klein Vink, *Arcen en Velden*, Limburg, third-calendar-year, photographed (all four rejected after review; only ringed birds of proven provenance are now considered acceptable). **Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper** *Anthus godlewskii* 4-5 November, Westkapelle, Veere, Zeeland, photographed (photographs show Richard's Pipit *A richardi*).

1998

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus* 1-2 May, Katwijk, Zuid-Holland, subadult, photographed, videoed (cf Plomp et al 1998; Dutch Birding 20: 138, plate 105, 1998); 27 August, Westkapelle, Zeeland; 27 September, Rutbekerveld, Enschede, Overijssel, first-summer (all three rejected after review; only ringed birds of proven provenance are now considered acceptable). **Black-headed Bunting / Zwartkopgors** *Emberiza melanocephala* 29 May, Kooiplaats, Schiermonnikoog, Friesland, male, videoed (@ video too blurry to determine species).

1997

Black-browed Albatross / Wenkbrauwalbatros *Thalasarche melanophris* 22 October, Camperduin, Bergen, Noord-Holland (@ description incomplete, eg, bill not described). **Lesser Spotted Eagle / Schreeuwarend** *Aquila pomarina* 18-19 August, Rammegors, Tholen, Zeeland, adult (@ poor description). **Baillon's Crane / Kleinst Waterhoen** *Porzana pusilla* 30 May, Blauwe Kamer, Rheden, Utrecht, singing (@ reports, including a possible date extension like this one, can only be accepted if a sound-recording is available). **Great Snipe / Poelsnip** *Gallinago media* 20 August, Amsterdamse Waterleidingduinen, Zandvoort, Noord-Holland (@ poor description). **European Roller / Scharrelaar** *Coracias garrulus*, 17 May, Deurnesche Peel, Deurne, Noord-Brabant (@ description incomplete; other (escaped) *Coracias* species not safely excluded).

1996

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 21 February, Sint-Laurens, Veere, Zeeland, two, adult (@ description incomplete). **Cetti's Warbler / Cetti's Zanger** *Cettia cetti* 22 October, Amsterdamse Waterleidingduinen, Zandvoort, Noord-Holland (@ poor description of bird heard only).

1994

Booted Eagle / Dwergarend *Hieraaetus pennatus* 24 April, Schiermonnikoog, Friesland, dark morph (@ after revision, the CDNA remains of the opinion that the description is incomplete). **Iceland Gull / Kleine Burgemeester** *Larus glaucooides* 6 November, Neeltje Jans, Veere, Zeeland, second-winter (@ leucistic European Herring Gull *L argentatus* not excluded).

1992

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus* 18 October, Schiermonnikoog, Friesland, adult, summer plumage, photographed (rejected after review;

only ringed birds of proven provenance are now acceptable; cf van den Berg & Bosman 1999, Winters 1999; Dutch Birding 21: 23, plate 24, 1999).

1990

Cattle Egret / Koereiger *Bubulcus ibis* 27 September, Elst, Rheden, Utrecht, two (@ poor description).

1989

Greater Flamingo / Flamingo *Phoenicopterus roseus* 22 April, De Schorren, Texel, Noord-Holland (@ poor description).

1984

Middle Spotted Woodpecker / Middelste Bonte Specht *Dendrocopos medius* c 20 March, Schweiberger Bosch, Wittem, Limburg, adult (@ description incomplete).

1983

bonelli's warbler / bergfluits *Phylloscopus bonelli/orientalis* 23 April, Scheveningen, Den Haag, Zuid-Holland, photographed (@ photograph shows Wood Warbler *P sibilatrix*).

1982

Eurasian Griffon Vulture / Vale Gier *Gyps fulvus* 9 September to 10 October, Harlingen, Friesland, photographed (@ poor photographs show unidentified vulture; possible escapes not excluded).

1971

lesser golden plover / kleine goudplevier *Pluvialis dominica/fulva* September, Zuidpier, IJmuiden, Velsen, Noord-Holland (photograph shows European Golden Plover *P apricaria*; Vogeljaarkalender 1972).

1970

Black-headed Bunting / Zwartkopgors *Emberiza melanocephala* 10-12 June, Schiermonnikoog, Friesland, male, photographed, also seen on 16 April 1972 and on at least 16 July 1973 (@ identification accepted but pale patches in plumage strongly indicate captive origin).

Corrigendum

In the previous report (van der Vliet et al 2003), the CDNA declared the finder of two pelicans *Pelecanus* in the south-west of the Netherlands, Arie van den Berg, deceased. However, only a few days after publication, members of the CDNA talked to him through the telephone, proving that he was alive and well. The CDNA apologises to Arie, his family, his friends and his former colleagues for the inconvenience that this mistake has caused and wishes Arie all the best for the future.

Acknowledgements

We want to thank Jo van der Coelen and Roelf Hovinga for correcting some mistakes from pre-

vious reports. The CDNA wants to thank Dick Forsman, Jon Lehmsberg, Magnus Robb, Lars Svensson and Magnus Ullman for their comments on some records. Jasper van Belle helped logistically. Justin Jansen kindly reviewed the text. Ruud Vlek helped to complete the list of references. Enno Ebels took care of the final editing of this report. Bobby Gillespie (and Primal Scream) is thanked for his inspiration during many nightly hours. Bram Rijksen kindly provided the drawing of the Audouin's Gull on p 359.

References

- van der Baan, G 1948. Waarneming van een Baardgrasmus, *Sylvia cantillans* (Pall.), bij Amsterdam. *Ardea* 36: 204-205.
- Barthel, P H 2003. Die Verwechslungsgefahr zwischen juvenilen Sommergoldhähnchen *Regulus ignicapilla* und Gelbbrauen- *Phylloscopus inornatus* sowie Goldhähnchen-Laubsängern *P. proregulus*. *Limicola* 17: 139-151.
- Beeren, W, Bouwman, R & Neijts, F 2003. DB Actueel: Vangst van Perzische Roodborst bij Budel-Dorplein. *Dutch Birding* 25: 356-357.
- van den Berg, A B 2004. Population growth and vagrancy potential of Ross's Goose. *Dutch Birding* 26: 107-111.
- van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. First edition, second edition. Haarlem.
- Berlijn, M 2003. DB Actueel: Kleine Topper bij Scheelhoek. *Dutch Birding* 25: 149-150.
- Berlijn, M 2004. Ross' Ganzen in Nederland in 1988-2003. *Dutch Birding* 26: 100-106.
- Brinkhuizen, D, Heikamp, A & van den Berg, A B 2004. DB Actueel: Afrikaanse Vink in Haren. *Dutch Birding* 26: 84-85.
- de Bruin, A, Ebels, E B, van Dijken, K & Steenge, W 1994. Blonde Tapuit op Rottumeroog in June 1991. *Dutch Birding* 16: 200-202.
- van Dijk, J & van Dijk-Boomgaardt, J C 1971. Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica* op Terschelling. *Limosa* 44: 193-194.
- van Dijl, M 2003a. DB Actueel: Afrikaanse Vink op Maasvlakte. *Dutch Birding* 25: 202-203.
- van Dijl, M 2003b. DB Actueel: Golf Roodstuitzwaluwen in april en mei. *Dutch Birding* 25: 203-204.
- van Dijl, M 2003c. DB Actueel: Vale Gier belaagt ooievaarsdorp. *Dutch Birding* 25: 284-285.
- van Dijl, M & Boele, A 2002. DB Actueel: Witstaarkievit op herhaling. *Dutch Birding* 24: 259.
- van Dongen, R M, Haas, K & de Rouw, P W W 2003. Recente meldingen Nederland: januari-oktober 2003. *Dutch Birding* 25: 137-147, 192-199, 271-280, 344-351, 422-435.
- van Dongen, R M, Haas, K & de Rouw, P W W 2004. Recente meldingen Nederland: november-december 2003. *Dutch Birding* 26: 69-79.
- Ebels, E B 2002. DB Actueel: Lammergier bekrout giereninflux. *Dutch Birding* 24: 191-192.
- Ebels, E B 2003. Broedgeval van Grauwe Fitis op Schiermonnikoog in mei-juli 2003. *Dutch Birding* 25: 304-311.
- Ebels, E B & Half, R 2003. DB Actueel: Groenlandse Witstuitbarmsijs bij Huisduinen. *Dutch Birding* 25: 439-440.
- Ebels, E B & van Gilst, A 2004. Blauwe Rotslijster bij Westkapelle in september 2003. *Dutch Birding* 26: 385-388.
- van Engelshoven, P, Gaxiola, B & Berlijn, M 2003. DB Actueel: Dwergaalscholver in Limburgs grensgebied. *Dutch Birding* 25: 150-151.
- Forsman, D D 1999. The raptors of Europe and the Middle East: a handbook of field identification. London.
- van Gilst, A 2003. DB Actueel: Blauwe Rotslijster bij Westkapelle. *Dutch Birding* 25: 358-360.
- Groenewoud, E 2003. DB Actueel: Brilster langs Camperduin. *Dutch Birding* 25: 288.
- Hoekstein, M, Lilipaly, S, Luiten, J & Wolf, P 2002. DB Actueel: Wilsons Stormvogeltje langs Westkapelle. *Dutch Birding* 24: 399-400.
- Janssen, W B 2002. DB Actueel: Geelsnavelkoekoek op Texel. *Dutch Birding* 24: 398-399.
- Jukema, J, Mulder, D A & Mulder, E A 2004. DB Actueel: Amerikaanse Goudplevier door wilsterflappers gevangen bij Hindeloopen. *Dutch Birding* 26: 85-86.
- ten Kate, C G B 1937. Ornithologie van Nederland. *Limosa* 10: 61-67, 108-117, 163-166.
- Kitching, M S 2002. The Wilson's Petrel off Northumberland – the first British North Sea record. *Birding World* 15: 390-391.
- Klootwijk, M & Cuypers, K 1996. DB Actueel: Blonde Tapuit bij Aagtekerke. *Dutch Birding* 20: 155.
- Koops, E 2003. DB Actueel: Provençaaalse Grasmus op Texel. *Dutch Birding* 25: 440-441.
- van der Lee, H F 1975. Een waarneming van de Baardgrasmus *Sylvia cantillans* (Pallas) bij De Cocksdorp (Texel). *Limosa* 47: 122-123.
- Meininger, P L 2004. Broedpoging van Ross' Gans in Haringvliet in 2003. *Dutch Birding* 26: 111-113.
- Mensink, G 2001. DB Actueel: Wenkbrauwbatros langs Vlieland. *Dutch Birding* 23: 310.
- Oordijk, K & Woortman, A 1982. Baardgrasmus op Engelsmanplaat in juni 1982. *Dutch Birding* 4: 132-133.
- Opperman, E, ter Ellen, R & Plomp, M 1997. Dutch Birding jaaroverzicht van zeldzame vogels in Nederland in 1996. Videocassette. Den Haag.
- Ottens, G 2004. Lachmeeuw in Nederland en Duitsland in 2000-02. *Dutch Birding* 26: 297-301.
- Ottens, G & Ryall, C 2003. House Crows in the Netherlands and Europe. *Dutch Birding* 25: 312-319.
- Plomp, M, Boon, L J R, Bogaert, F, van Dam, P, ter Haar, H, Half, R, Janssen, L, Menkveld, E, Olivier, R, Sallaets, G, Wassink, A, Westerlanden, H & Berlijn, M 2002. Dutch Birding video-jaaroverzicht 2001. Videocassette. Linschoten.

Rare birds in the Netherlands in 2003

- Plomp, M, Boon, L J R, van Dam, P, Groenewoud, E, Halff, R, Janssen, L, Olivier, R, Opperman, E, Sallaets, G, Wassink, A, Westerlaken, H & Kok, D 2001. Dutch Birding video-jaaroverzicht 2000. Videocassette. Linschoten.
- Plomp, M, Groenendijk, C, Boon, L J R, ter Ellen, R, Janse, W, Rijksen, B & Opperman, E 1998. Dutch Birding video-jaaroverzicht 1997. Videocassette. Woerden.
- Plomp, M, Olivier, R, Berlijn, M, Boon, L J R, van den Bosch, J, Ebels, E B, Lagerveld, S, Linckens, A, Luijendijk, T J C & de Vries, P 2004. Dutch Birding videojaaroverzicht 2003. Videocassette and DVD. Linschoten.
- Reijnders, C 2003. DB Actueel: Grote Tafeleend bij Castricum. Dutch Birding 25: 75-76.
- Reijnders, C & Ebels, E B 2004. Grote Tafeleend bij Castricum aan Zee in januari-maart 2003. Dutch Birding 26: 180-184.
- van Rijswijk, W 2003. DB Actueel: Woestijnvink op Maasvlakte. Dutch Birding 25: 285-286.
- van Rijswijk, W 2004. Woestijnvink op Maasvlakte in mei 2003. Dutch Birding 26: 185-189.
- van Rossum, R & Remeus, A 2003. DB Actueel: Goudlijster op trek in Zuid-Hollandse duinstreek. Dutch Birding 25: 438-439.
- van der Schot, W 2003. DB Actueel: Kleine Spotvogel op Schiermonnikoog. Dutch Birding 25: 357-358.
- Steijn, L 2003. DB Actueel: Oosterse Zwarte Roodstaart te IJmuiden. Dutch Birding 25: 441-443.
- van Swelm, N D 1975. Oostelijke subspecies van de Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica melanoleuca* in Monster. Limosa 47: 161-163.
- Terlou, R & Ebels, E B 2001. DB Actueel: Withalsvliegenvangers op Terschelling en Schiermonnikoog. Dutch Birding 23: 172-173.
- Ullman, M 2003a. Separation of Western and Eastern Black-eared Wheatear. Dutch Birding 25: 77-97.
- Ullman, M 2003b. 'Black-eared wheatear' at Aagtekerke, the Netherlands, in June 1996. Dutch Birding 25: 98-99.
- Verbanck, K 2003. DB Actueel: Forsters Stern te Zeebrugge en Colijnsplaat. Dutch Birding 25: 282-283.
- van der Vliet, R E, van der Laan & CDNA 2002, 2003. Rare birds in the Netherlands in 2001; in 2002. Dutch Birding 24: 325-349; 25: 361-384.
- Voskamp, P 2004. Opmars van Oehoes in Limburg. Limb Vogels 14: 1-8.
- Walker, D 2003. The Audouin's Gull in Kent – a new British bird. Birding World 16: 199-202.
- Walker, D 2004. Audouin's Gull: new to Britain. Br Birds 97: 537-541.
- Wassink, A 2003. DB Actueel: Oostelijke Blonde Tapuit op Texel. Dutch Birding 25: 206-207.
- Wassink, G J 2004. Broedgeval van Oehoe *Bubo bubo* op kunstnest (2003). Website: www.uilen.org/Oehoe/Oehoe_2003.html. Update 19 September 2004.
- Winters, R 1999. Baltische Mantelmeeuw op Schiermonnikoog in oktober 1992. Dutch Birding 21: 23-26.
- Wolf, P A 2003a. DB Actueel: Audouins Meeuw op Neeltje Jans. Dutch Birding 25: 205-206.
- Wolf, P A 2003b. DB Actueel: Orpheusgrasmus op bedrijventerrein in Middelburg. Dutch Birding 25: 443-444.
- Wolf, P A 2004. Audouins Meeuw op Neeltje Jans in mei 2003. Dutch Birding 26: 237-239.
- Zuyderduyn, C 2004. DB Actueel: Mogelijke Woestijnbraamsluiper in Katwijk aan den Rijn. Dutch Birding 26: 81-84.

Roland E van der Vliet, Adenauerlaan 113, 3527 RC Utrecht, Netherlands
Jan van der Laan, Brouwerstraat 19, 1814 HX Alkmaar, Netherlands
CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

Blauwe Rotslijster bij Westkapelle in september 2003

Enno B Ebels & Arjen van Gilst

Op zaterdag 20 september 2003 besloot Arjen van Gilst te gaan vogelen bij Westkapelle, Zeeland. Om 12:55 liep hij het talud op vanwaar je goed zicht hebt op steenhopen en de afrastering langs het opslagterrein van Rijkswaterstaat, net ten zuiden van het dorp. Met het blote oog zag hij direct een slanke, opgerichte, donkere lijster die op een grote stapel stenen zat. Zijn eerste indruk was dat er een Blauwe Rotslijster *Monticola solitarius* voor hem zat. De vogel zag er zo spannend uit dat hij hem van dichterbij wilde bekijken en op video wilde vastleggen. Van een blik in Svensson et al (2000) werd hij ondertussen niet veel wijzer. De vogel kwam wat betreft kleed in ieder geval niet geheel overeen met de afbeeldingen van Blauwe Rotslijster – hij was niet zo egaal blauw als een

adult mannetje maar weer veel kleurrijker dan het afgebeelde vrouwtje. Hij vond de vogel weer boven op steenhopen en startte direct de video. Via wat telefoontjes werden bevriende Zeeuwse vogelaars op de hoogte gesteld. Tobi Koppejan was toevallig met zijn gezin in het dorp en was heel snel ter plaatse. Na enig zoeken kon hij de determinatie om 13:15 bevestigen. Meteen bleek dat de ongeringde vogel erg schuw was. Hij vloog naar de uiterste noordwesthoek van het terrein terwijl TK foto's probeerde te maken. Om zoveel mogelijk vogelaars in staat te stellen van deze bijzondere waarneming mee te genieten werd besloten het opslagterrein tot verboden gebied te verklaren. Vanaf een duintop langs de zuidwestrand van het terrein was de vogel prima zichtbaar. Deze top bood genoeg plaats voor

546 Blauwe Rotslijster / Blue Rock Thrush *Monticola solitarius*, eerstejaars, vermoedelijk mannetje, Westkapelle, Zeeland, 20 september 2003 (Bas van den Boogaard)

547 Blauwe Rotslijster / Blue Rock Thrush *Monticola solitarius*, eerstejaars, vermoedelijk mannetje, Westkapelle, Zeeland, 20 september 2003 (Patrick Palmen)

548 Blauwe Rotslijster / Blue Rock Thrush *Monticola solitarius*, eerstejaars, vermoedelijk mannetje, Westkapelle, Zeeland, 20 september 2003 (Bas van den Boogaard)

vele 10-tallen vogelaars om hem verstoringsvrij te kunnen bekijken met de zon in de rug. Binnen een uur na de ontdekking waren ruim 20 lokale vogelaars gearriveerd en in de loop van de middag kwamen in totaal c 200 vogelaars de rotslijster bewonderen. Om 20:05, 20 min na zons- ondergang, werd de vogel voor het laatst gezien voordat hij achter de basalthopen verdween. Na een heldere nacht was hij de volgende ochtend verdwenen (van Gilst 2003).

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op veldnotities van AvG, TK en Pim Wolf, foto's en videostills van Bas van den Boogaard, Marten van Dijk, Enno Ebels, Wietze Janse, Teus Luijendijk, Rob Olivier, Patrick Palmen en Willem van Rijswijk (cf Dutch Birding 25: 359, plaat 405, 360, plaat 406, 2003) en videobeelden van Leo Boon, Marc Plomp en RO (cf Plomp et al 2004).

GROOTTE & BOUW Slanke maar toch forse lijster, in formaat vergelijkbaar met Merel *Turdus merula*, met lange donkere staart en lange zwartachtige snavel. Staart vrijwel recht afgesneden. Bovensnavel heel licht naar beneden gebogen, ondersnavel vrijwel recht. Neusgat dicht bij snavelbasis gesitueerd. Vleugelpunt ongeveer samenvallend met top van langste bovenstaartdekveer.

ALGEMENE INDRUK Op afstand egaal donker lijkend met een blauwige gloed over de bovendelen en bronskleurige borst met basaltkleurig waas. Indruk van kleur van verenkleed sterk afhankelijk van lichtval en houding, variërend van koud bruingrijs tot blauwachtig bruin.

KOP Bovenkop en hals egaal bruingrijs. Rest van kop

bruingrijs met geelbruine tekening. Lichtere geelbruine vlek op teugel (tussen oog en bovensnavel). Aanzet van lichte oogring onder oog. Vage donkere omranding van oorstreek. Keel donker met lichte crèmekleurige vlekking. Geen duidelijke baard-, mond-, kruin-, oog- of wenkbrauwstreep.

BOVENDELEN Mantel, schouderveren, rug, stuit en bovenstaartdekveren bruingrijs met blauw waas en zeer vage schubtekening.

ONDERDELEN Bruinachtig grijs met blauw waas. Veren op borst, buik en flank met zwarte subterminale veer- rand en lichte zoom (sommige met bleke bronskleurige, andere met witachtige zoom). Flanktekening iets donkerder dan borst en buik. Brede lichte zoom van c 1 mm aan donkere onderstaartdekveren.

VLEUGEL Donker bruingrijs met blauw waas. Zeer smalle lichte zoom aan dekveren. Handpennen met bruin waas. Handpendekveren aan top zwart met smalle witte zoom.

STAART Donkergrijs.

NAAKTE DELEN Snavel en poot donkergrijs, binnensnavel gelig en tong rood. Nagels donkergrijs tot zwart. Zool licht geelbruin. Oog zeer donker (bruin of roodbruin tot zwart).

GELUID Niet gehoord.

RUI & SLEET Ruicontrast zichtbaar in grote dekveren.

GEDRAG Meestal op houtstapels en steenhopen verblijvend en af en toe op de grond. Vlucht meestal laag over grond, soms vliegvangerachtig de lucht in. Schuw, tot op c 40 m te benaderen.

Determinatie

De combinatie van formaat, overwegend bruingrijs verenkleed met blauw waas op boven- en onderdelen, donkere staart en forse rechte snavel sluit alle soorten uit behalve Blauwe Rotslijster. Andere rotslijsters hebben in meer of mindere

Blauwe Rotslijster bij Westkapelle in september 2003

TABEL 1 Gevallen van Blauwe Rotslijster *Monticola solitarius* in Europa buiten de reguliere broedgebieden / records of Blue Rock Thrush *Monticola solitarius* in Europe outside regular breeding grounds (cf Cramp 1988, Breife et al 1990, Evans 1994, Scott 1999, Danko et al 2002).

<p>België (1) september 1877, Namur, eerste-winter mannetje, vangst</p>	<p>Duitsland (2+) 8 juni 1962, Helgoland, Schleswig-Holstein, vrouwtje, verzameld 23-26 augustus 1962, Niedersachsen De soort is ook vastgesteld in voormalig Oost-Duitsland.</p>
<p>Brittannië (5) 4-7 juni 1985, Skerryvore, Strathclyde, Schotland, eerste-zomer mannetje, dood gevonden op 8 juni (Hume 1995) 4 juni 1987, Moel-y-Gest, Gwynedd, Wales, mannetje 14-15 oktober 1999, St Mary's, Scilly, Engeland, eerste-winter mannetje (Scott 1999) 25 oktober 1999, Cot Valley, Cornwall, Engeland, mannetje (mogelijk dezelfde vogel als op Scilly) 14-18 mei 2000, Pendeen, Cornwall, Engeland, eerste-zomer vrouwtje (Southam 2000) Een waarneming van een vrouwtje op Scilly, Engeland, op 18 mei 1972 is onvoldoende gedocumenteerd en nooit beoordeeld. Een vogel met duidelijke tekenen van niet-wilde herkomst werd vastgesteld in Hertfordshire, Engeland, in augustus 1996. Twee andere Britse gevallen (29 augustus tot 6 september 1966, North Ronaldsay, Orkney, Schotland, en 10 augustus 1977, Rye, East Sussex, Engeland) zijn niet aanvaard vanwege twijfel over een wilde herkomst.</p>	<p>Finland (2) 2-3 juni 1995, Kemijärvi Isokylä-rautatieasem, mannetje (Nikander et al 1996) 5 april 1997, Rääkkylä Majasaari (Lindroos & Luoto 1999)</p>
	<p>Slowakije (3) 3 juli tot 9 oktober 1988, Velky vrch natuureservaat bij Male Krstenany, adult vrouwtje, gevangen en losgelaten op 3 juli 31 mei tot 7 juni 1996, Trencanske Mitice, zingend mannetje (Harvancík & Snírer 1997) 12 mei tot 18 juni 1997, Gombasek bij Vidova, Slovensky kras, mannetje</p>
	<p>Zweden (1) 21-25 april 1981, Hoburgen, Gotland, mannetje</p>

mate rood of roodbruin in het verenkleed en zijn iets kleiner en compacter gebouwd, met een kortere staart. Andere lijsters met een overwegend donkerblauw verenkleed, zoals mogelijk ontsnapte Aziatische fluitlijsters *Myiophoneus*, verschillen onder meer door het veelal ontbreken van schubtekening, een kortere en dikkere snavel, een andere bouw en vaak een andere oogkleur (cf Cramp 1988, Clement et al 2000).

Geslacht, leeftijd en ondersoort

De bepaling van geslacht en leeftijd is een stuk lastiger dan de soortbepaling. Een adult mannetje is diepblauw en vrijwel effen gekleurd met donkere vleugels en staart en kan dus worden uitgesloten. Een adult vrouwtje heeft meer schubtekening op de bovendelen dan de vogel van Westkapelle en past dus ook niet (Clement et al 2000). De gele binnenkant van de snavel is kenmerkend voor een jonge vogel (Cramp 1988). Ook het ruicontrast in de grote dekveren duidt op een eerstejaars vogel. Daarentegen wijst het patroon van de dekveren meer op een adult, hoewel dit ook bij juveniele dekveren voor kan komen (Lars Svensson in litt, Svensson 1992). De vogel is door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaard als 'eerstejaars vogel, vermoedelijk een mannetje' (Bert

de Bruin in litt). Een vogel op St Mary's, Scilly, Engeland, in oktober 1999 werd gedetermineerd als eerste-winter mannetje op grond van het overwegend blauwe verenkleed (duidend op mannetje) en de bruine kleur van de handpennen en het ruicontrast in de dekveren (duidend op eerstejaars; Scott 1999). Deze vogel was duidelijk blauwer dan de vogel van Westkapelle maar dit was wel een kleine maand later in het jaar.

Van Blauwe Rotslijster zijn vijf ondersoorten beschreven. De Oost-Aziatische ondersoort *M s philippensis* wordt gekenmerkt door de rode onderdelen bij een adult mannetje; vrouwtjes en onvolwassen vogels zijn donkerder dan vogels in West-Azië en Europa en vertonen vaak wat rossige tekening op de onderdelen. *M s pandoo* uit Centraal-Azië lijkt meer op de westelijke ondersoorten. *M s madoci* komt alleen voor in Maleisië en Indonesië en is duidelijk kleiner met een kortere staart dan de andere ondersoorten. De westelijke ondersoorten zijn *M s solitarius* (Zuid-Europa en Noord-Afrika oostelijk tot Turkije en het Midden-Oosten) en *M s longirostris* (Turkije oostelijk tot Pakistan) (Clement et al 2000). Beide westelijke ondersoorten verschillen voornamelijk in biometrie en door subtiele verschillen in de tint van het verenkleed, waarbij *M s longirostris* iets lichter is getekend dan *M s*

solitarius. De beschrijving van de vogel van Westkapelle past het beste op *M s solitarius* of *M s longirostris*. Zonder onderzoek in de hand is het onderscheid tussen deze twee ondersoorten veelal niet mogelijk. Omdat *M s longirostris* meer trekvogel is dan *M s solitarius* moet serieus rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat dwaalgasten in West-Europa tot *M s longirostris* behoren. Clement et al (2000) rekenen – zonder nadere onderbouwing, dus waarschijnlijk op grond van verspreiding – alle waarnemingen in West-Europa tot *M s solitarius*.

Voorkomen en verspreiding

Blauwe Rotslijster broedt in berggebieden in Zuid-Europa (noordelijk tot de zuidelijke Alpen), Noord-Afrika, het Midden-Oosten en grote delen van Azië, oostelijk tot Japan. Het zijn overwegend standvogels in Zuid-Europa; vogels uit West-Azië zijn echter uitgesproken trekvogels die in de winter te vinden zijn in de noordelijke helft van Afrika en in India en ook de meest noordelijke broedgebieden in Europa worden in de winter verlaten (Cramp 1988, Clement et al 2000). Buiten de reguliere broedgebieden zijn in Europa gevallen bekend uit België, Brittannië, Duitsland, Finland, Slowakije en Zweden (tabel 1). Uit Hongarije en Tsjechoë zijn geen gevallen bekend (Danko et al 2002, Martin Vravik in litt). Buiten Europa zijn ook Blauwe Rotslijsters als dwaalgast vastgesteld en wel in Queensland, Australië, van eind oktober tot begin december 1997, in Irian Jaya, Indonesië, in januari 1994, bij Port Moresby, Papoea Nieuw-Guinea, in januari 1876, en in British Columbia, Canada, op 6 juni 1997 (Gregory et al 1996, McDonald 1997, Carter & Shaw 1999, Clement et al 2000). Een waarneming in Noord-Amerika, op Unalaska Island, Aleoeten, Alaska, VS, in het voorjaar van 1996 is niet aanvaard omdat wordt aangenomen dat het om een ontsnapte vogel ging (Clement et al 2000).

Dankzegging

Bert de Bruin (CDNA), Marcel Haas en Martin Vravik hielpen bij het verzamelen van informatie voor dit artikel.

Summary

BLUE ROCK THRUSH AT WESTKAPELLE IN SEPTEMBER 2003
A Blue Rock Thrush *Monticola solitarius* occurred at Westkapelle, Zeeland, the Netherlands, on 20 Septem-

ber 2003. It was found at c 13:00 and could be observed until dark (c 20:00) by over 200 observers. It was aged as a first-winter based on plumage, yellow inner side of the bill and moult contrast in the greater coverts. It was presumably a male because of the obvious blue tinge on the plumage. This is the first record for the Netherlands. The species is a rare vagrant in central and western Europe, with records outside breeding areas in Belgium (1), Britain (5), Germany (2+), Finland (2), Slovakia (3) and Sweden (1) (cf table 1).

References

- Breifé, B, Hirschfeld, E, Kjellén, N & Ullman, M 1990. Sällsynta fåglar i Sverige. Vår Fågelvärld Suppl 13. Lund.
- Carter, M & Shaw, R 1999. Blue Rock-Thrush *Monticola solitarius*: first record for Australia. Aust Bird Watcher 18: 101-105.
- Clement, P, Hathway, R, Byers, C & Wilczur, J 2000. Thrushes. Londen.
- Cramp, S (redactie) 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.
- Danko, S, Darolova, A, Krisrin, A (redactie) 2002. [Distribution of the birds in Slovakia.] [In het Slowaaks.] Bratislava.
- Evans, L G R 1994. Rare birds in Britain 1800-1990. Little Chalfont.
- van Gilst, A 2003. DB Actueel: Blauwe Rotslijster bij Westkapelle. Dutch Birding 25: 358-360.
- Gregory, P I, Burrows, R & Burrows, G 1996. Blue Rock-thrush at Manokwari, a new species for Irian Jaya. Kukila 8: 153.
- Harvancík, S, & Snírer, L 1997. [First documented occurrence of Blue Rock Thrush (*Monticola solitarius*) in Slovakia.] [In het Slowaaks, met Engelse samenvatting.] Tichodroma 10: 164-167.
- Hume, R A 1995. Blue Rock Thrush in Strathclyde: new to Britain and Ireland. Br Birds 88: 130-132.
- Lindroos, T & Luoto, H 1999. Rare birds in Finland in 1998. Linnut 34: 26-39.
- McDonald, I 1997. A Blue Rock-Thrush *Monticola solitarius* in British Columbia. Birders J 6: 162-163.
- Nikander, P J, Lindroos, T & Numminen, T 1996. Rare birds in Finland in 1995. Linnut 31: 5-11.
- Plomp, M, Olivier, R, Berlijn, M, Boon, L J R, van den Bosch, J, Ebels, E B, Lagerveld, S, Linckens, A, Luijendijk, T J C & de Vries, P 2004. Dutch Birding videojaaroverzicht 2003. Videocassette/DVD. Linschoten.
- Scott, M 1999. The Blue Rock Thrush on the Isles of Scilly. Birding World 12: 412-413.
- Southam, M 2000. The Blue Rock Thrush in Cornwall. Birding World 13: 196-197.
- Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Vierde editie. Stockholm.
- Svensson, L, Grant, P J, Mullaney, K & Zetterström, D 2000. ANWB Vogelgids van Europa. Den Haag.

Enno B Ebels, Joseph Haydnlaan 4, 3533 AE Utrecht, Nederland (ebels@wxs.nl)
Arjen van Gilst, Van Cittersstraat 25, 4333 KT Sint Laurens, Nederland

Masters of Mystery

Solutions of fifth round 2004

The solutions of mystery photographs IX and X (Dutch Birding 26: 331, 2004) appear below.

IX The dull brown and streaked appearance of the ground-dwelling bird in mystery photograph IX led nearly all entrants to larks. Also, the bulky body shape of the bird fits larks perfectly. Eurasian Skylark *Alauda arvensis* was one of the most popular answers (37%). This species, however, would show more contrasting dark-centred scapulars and a more strongly streaked mantle. In addition, the legs are clean pink in this species, while in the mystery bird the legs seem to be much darker. Other larks with a long primary projection are Calandra *Melanocorypha calandra*, Bimaculated *M bimaculata*, White-winged *M leucoptera* and Black Lark *M yeltoniensis*. Of these, White-winged can be eliminated most easily by the absence of reddish parts on the

wing, uppertail-coverts and central tail-feathers. The bird was photographed in May and almost all feathers are obviously abraded. Calandra and Bimaculated can appear surprisingly similar to abraded female Black and the large percentage of entrants voting for Calandra (39%) indicates this pitfall. Due to wear, females Black lose their pale feather fringes and gradually become darker through winter and spring. The plumage variability of female Black is therefore rather large. While birds with freshly moulted feathers are easy to identify, identification gets more difficult when the distinct pale fringes are worn off. However, the mystery bird shows several other characters of Black. It shows a streaked rump, while both Calandra and Bimaculated show a rather plain lower back and rump without obvious streaks. Furthermore, the outer tail-feathers show only faint pale fringes and hardly any white on the tail-tip, unlike the almost all-white outer tail-feathers of Calandra and Bimaculated.

549 Black Lark / Zwarte Leeuwerik *Melanocorypha yeltoniensis*, Sholak, Aqmola Oblast, Kazakhstan, 25 May 2003 (Arnoud B van den Berg). Note the large dark breast-side patch, similar to Calandra Lark *M calandra* and Bimaculated Lark *M bimaculata*. However, the head pattern is indistinct, the bill is grey and the fresh secondaries show a black centre with a pale fringe. Note also the black centre to the median coverts.

culated. Also, in this case, the rather dark-coloured legs do not fit Calandra and Bimaculated but point strongly to Black. The most important clue, however, that leads straight to Black are the few secondaries showing the pattern of fresh feathers with a solid black centre strongly contrasting with the clean white fringe. This pattern is not shown by any other lark.

This Black Lark was photographed by Arnoud van den Berg at Sholak, Aqmola Oblast, Kazakhstan, on 25 May 2003 and was correctly identified by only two entrants (4%). Wrong answers included a variety of other larks, including Bimaculated (4%), White-winged (4%) and Lesser Short-toed Lark *Calandrella rufescens* (6%). The mystery bird is shown again in plate 549. Besides the characters treated above, identification of worn female Black is also complicated by the fact that they regularly show distinct dark breast-side patches similar to those of Calandra Lark and Bimaculated Lark, making the identification less straightforward than often thought. Black, however, shows much more distinct dark spotting, especially on breast and flanks, and often also on vent and belly, while both Calandra and Bimaculated show a clean white belly. Especially in Calandra, the breast can show some fine dark streaking. Other features can be found in the head pattern, which is much more distinct in Calandra and Bimaculated, while Black shows a rather plain head, almost lacking any supercilium, eye-stripe and loreal stripe.

X In the wader shown in mystery photograph X, only the upperparts are visible. The presence of white mantle Vs is a conspicuous feature. Furthermore, the neck shows prominent longitudinal streaks and, just visible, an obvious supercilium behind the eye. This combination of characters leads to one of the *Calidris* sandpipers. Of the smaller species, Little Stint *C minuta*, Long-toed Stint *C subminuta*, Least Sandpiper *C minutilla* and White-rumped Sandpiper *C fuscicollis* can show prominent white stripes on the upperparts. However, the relatively long primary projection excludes all these species except for White-rumped. In White-rumped, only juvenile birds show the prominent white mantle Vs. Because this photograph is taken in June, the possibility of the bird being a juvenile is highly unlikely. Furthermore, juvenile White-rumped shows, among other discriminating characters, deep rufous fringes on the upper scapulars and mantle-feathers, which are not present in the mystery bird. In addition,

although difficult to judge, the long feet and bulky appearance also eliminate the smaller stints. As could be expected for these reasons, not many of the entrants opted for the smaller species of sandpipers. From the larger species, Dunlin *C alpina* can be eliminated easily. Dunlin shows hardly any primary projection and normally has prominent bold black spots on the flanks, whereas the mystery bird shows a fairly long primary projection and only faint small flank-streaks. Only Pectoral Sandpiper *C melanotos* and Sharp-tailed Sandpiper *C acuminata* are then left as possibilities. In Sharp-tailed, one would expect a more rufous crown, prominent arrow-shaped flank markings and less prominent mantle Vs. Therefore, the bird must be a Pectoral Sandpiper. It was photographed by Arnoud van den Berg at Deadhorse, Alaska, USA, on 16 June 2004. It was correctly identified by 82% of the entrants. Only a minority of the entrants opted for other species of sandpipers either belonging to the genus *Calidris* (6%) or *Tringa* (10%).

In the fifth round, there were 49 entrants of which only Xavier Vandevyvre (Belgium) and Alain de Broyer (Belgium) managed to identify both mystery birds correctly (4%). From them, Alain de Broyer was drawn as the winner of a copy of the field guide including three CDs *Warbler songs and calls of Britain and Europe* by Geoff Sample and donated by HarperCollins Publishers. After five rounds, the leading positions of the overall competition are now taken by Alain de Broyer, Niels Gilissen and Felix Heintzenberg (Sweden) with eight correct identifications. They are closely followed by eight entrants with seven points. The names of all entrants with at least one correct answer can be viewed at www.dutchbirding.nl.

Sixth round 2004

Photographs XI and XII represent the sixth and final round of the 2004 competition. Please, study the rules (Dutch Birding 26: 55, 2004) carefully and identify the birds in the photographs. Solutions can be sent in three different ways:

- by *postcard* to Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands
- by e-mail to masters@dutchbirding.nl
- from the website of the Dutch Birding Association at www.dutchbirding.nl

Entries for the sixth round have to arrive by **1 January 2005**. Please, indicate if you are sub-

Mystery photograph XI (May)

Mystery photograph XII (June)

scribed to Dutch Birding. From those entrants having identified both mystery birds correctly, one person will be drawn who will receive a free one year subscription for 2005 of the birding journal *Alula* donated by the *Alula* editorial

board. Swarovski Benelux generously agreed to sponsor this competition again in 2004. This year, the overall winner after six rounds will receive a Swarovski ATS 65 telescope, with a 20-60x zoom eyepiece.

Rob S A van Bemmelen, Gouwzee 20, 1423 DV Uithoorn, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)
Dick Groenendijk, Elzenstraat 14, 4043 PB Opheusden, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)

Corrigendum

In het bijchrift bij plaat 364 (Dutch Birding 26: 251, 2004) werd per vergissing de verkeerde ondersoort vermeld. De afgebeelde vogel is een Siberische Bonte Strandloper *Calidris alpina sakhalina* (niet *C a pacifica*).

Bij één van de vier platen van de Purperzwaluw *Progne subis* (Dutch Birding 26: 342, plaat 485, 2004) werd helaas niet de juiste fotograaf vermeld. Deze foto werd gemaakt door Yvonne Benting (Hebridean Imaging). REDACTIE

In the caption of plate 364 (Dutch Birding 26: 251, 2004) the wrong subspecies was mentioned by mistake. The depicted bird is a Siberian Dunlin *Calidris alpina sakhalina* (not *C a pacifica*).

One of the captions of the four plates of the Purple Martin *Progne subis* (Dutch Birding 26: 342, plate 485, 2004) unfortunately mentioned the wrong photographer. This photograph was taken by Yvonne Benting (Hebridean Imaging). EDITORS

DBA-nieuws

Betaling van abonnementsgeld voor 2005 Bij dit nummer van Dutch Birding treft u een rekening aan voor het abonnementsgeld voor 2005. Nederlandse abonnees kunnen het abonnementsgeld betalen met de eveneens bijgevoegde acceptgirokaart. Wij verzoeken de Belgische abonnees om de betaalinstructies op de rekening te volgen. In verband met gestegen productiekosten hebben wij de abonnementsprijs iets moeten verhogen. De abonne-

mentsprijs wordt EUR 32.00 voor Nederland en EUR 35.00 voor België. Wij verzoeken u het abonnementsgeld voor 1 januari 2005 over te maken. In verband met de kosten die verbonden zijn aan het versturen van herinneringen en aanmaningen zal voor latere betalings EUR 2.00 extra in rekening worden gebracht.

Voorts verzoeken wij u om alle correspondentie over abonnementszaken te richten aan: Dutch Birding

Association, p/a Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Nederland, of aan circulation@dutchbirding.nl.

Payment of subscription for 2005 Enclosed with this issue, you will find the invoice for the subscription fee for 2005. The rates for 2005 will be EUR 35.00 for subscribers in Europe and EUR 38.00 for subscribers outside Europe. We kindly request to follow the instructions on the enclosed invoice. Subscribers who have not paid by 1 January 2005 will be charged EUR 2.00 extra to compensate administration costs.

For all subscription matters, please use the following address: Dutch Birding Association, c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands, or circulation@dutchbirding.nl.

Druk bezochte Texelweek maar geen kraker Van zaterdag 2 oktober tot en met 10 oktober 2004 organiseerde de Dutch Birding Association haar jaarlijkse vogelweek op Texel, Noord-Holland. De Goudlijster *Zoothera aurea*, vorig jaar een ringvangst op Texel tijdens de vogelweek, stond weer hoog op de verlanglijstjes. Dat er op de voorafgaande vrijdag een Goudlijster was ontdekt bij IJmuiden, Noord-Holland, haalde wat druk van de ketel. Het was prettig geweest indien Texel een kraker van eenzelfde kaliber had opgeleverd maar dat zat er helaas voor 2004 niet in. De week kende een vliegende start met een Grauwe Fitis *Phylloscopus trochiloides* op zondag 3 oktober op camping De Robbenjager. Vrijwel de hele week was

het mogelijk deze vogel in excursieverband te zoeken en te bekijken, al was hij soms erg lastig te vinden. Minder lastig was de Sperwergrasmus *Sylvia nisoria* bij de Bosjes van Jochem die zich in zijn favoriete braamstruik soms langdurig liet bekijken. Uiteraard werden zoals iedere vogelweek weer leuke zeevogels gezien en er waren her en der mooie soorten op het eiland (de nodige Bladkoningen *P inornatus*, een Roze Spreeuw *Sturnus roseus* en een Dwerggors *Emberiza pusilla*) maar die waren niet voor iedereen weggelegd of zelfs beperkt tot claims. Speciale vermelding van afwezigheid na 19 jaar van constante aanwezigheid gedurende de Texelweken verdient de Hop *Upupa epops*.

Er was voor de avonden een interessant programma samengesteld. De lezingen in het Eierlandse Huis, met zijn gastvrije uitbaters, werden druk bezocht. Zaterdag 2 oktober hadden Arnoud van den Berg en René Pop voor de ruim 100 toeschouwers enkele fascinerende beelden en geluiden in petto, gemaakt tijdens hun trip naar Alaska, VS, in juni 2004. Eduard Opperman deed maandag op zijn eigen Haagse wijze verslag van zijn reis naar de andere kant van de wereld: Antarctica. Op dinsdagavond verzorgden Dick Groenendijk en Rob van Bemmelen een prima mystery bird-competitie die werd gewonnen door Max Berlijn. Woensdag trakteerde Johan Bos de bezoekers op digitale beelden uit Spanje en Florida en Wietze Janse gaf donderdagavond een persoonlijk verslag van zijn reis naar Gambia. Die dag werd ook een Big Day georganiseerd. Er deden slechts enkele teams mee; het winnende team kwam uit op 117 soorten. GIJSBERT VAN DER BENT

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly in **late September-early November 2004** and focuses on north-western Europe. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by the rarities committee of the relevant country. Observers are requested to submit records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESE TO GREBES A flock of 15 **Pink-footed Geese** *Anser brachyrhynchus* and one single bird arrived in Cantabria, Spain, on 23 September and were still present in November. By 18 October, 54 **Lesser White-fronted Geese** *A erythropus* had arrived at Anjum, Friesland, the Netherlands. In Sweden, an influx of **Surf Scoters** *Melanitta perspicillata* occurred from 28 September to 12 October with three single males and a female at four sites on the latter date. Also in Sweden, a male **American Scoter** *M americana* was seen at Revsudden, Småland, on 2 August. At Llanfairfechan, North Wales, the male first seen on 10 March 1999

returned for its seventh winter on 28 October. In Dutch Birding 26: 261-271, 2004, first records of **Asian White-winged Scoter** *M deglandi stejnegeri* and **Red-necked Phalarope** *Phalaropus lobatus* for Beijing, China, were mentioned; it now appears that there are previous records of both (the scoter at least from Huairou reservoir on 24 November 2001 and the phalarope from Miyun reservoir on 17 September 2000). Allegedly, a male **Bufflehead** *Bucephala albeola* at Muiden, Noord-Holland, the Netherlands, from 5 November onwards did not wear a ring. If accepted, a male **Wood Duck** *Aix sponsa* found in a garage in Keflavík on 17 October will be the fifth for Iceland. The male **Redhead** *Aythya americana* at Kenfig Pool, Glamorgan, Wales, first seen on 7 November 2001, had returned for its fourth winter on 13 October. The female was back at Barra, Outer Hebrides, Scotland, on 8 November. In Tunisia, 2300 **Ferruginous Ducks** *A nyroca* and 652 **Marbled Ducks** *Marmaronetta angustirostris* were counted at Barrage Oued Rmal on 17 October; at Barrage Sidi Jdid, 30 **White-headed Ducks** *Oxyura leucocephala* were seen that day. In

550 Western Sandpiper / Alaskastrandloper *Calidris mauri*, juvenile, Brownsea Island, Dorset, England, October 2004 (Iain H Leach)

551 Upland Sandpiper / Bartrams Ruitter *Bartramia longicauda*, Ouessant, Finistère, France, 1 October 2004 (Aurélien Audevard)

552 Cream-coloured Courser / Renvogel *Cursorius cursor*, first-year, Crau, Bouches-du-Rhône, France, 12 September 2004 (Marc Thibault)

553 American Coot / Amerikaanse Meerkoet *Fulica americana*, Grindavík, Iceland, 20 October 2004 (Marten van Dijk)

554 Cream-coloured Courser / Renvogel *Cursorius cursor*, first-winter, St Martin's, Scilly, England, 19 October 2004 (Mike Malpass)

555 Spotted Sandpiper / Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius*, juvenile, Listowel, Kerry, Ireland, September 2004 (John E Murphy)

WP reports

Iceland, long-staying **American Black Ducks** *Anas rubripes* in Garður (from 1993) and Selvogur (from October 2003) remained the entire period. On 15 October, a **Marbled Duck** was seen in Aisne, France. The first **Little Grebe** *Tachybaptus ruficollis* for Iceland found at Baulutjörn, Myrar, on 17 September remained until at least 4 October. In the Azores, a **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* was seen at Lagoa Azul, Terceira, from 2 November.

SEABIRDS TO HERONS After a **Black-browed Albatross** *Thalassarche melanophris* videoed past Kilcummin Head, Mayo, Ireland, on 11 September, others were seen off Hordaland, Norway, on 22 September and off Sheringham and Great Yarmouth, Norfolk, England, on 10 October. Pictures of the first **Bermuda Petrel** *Pterodroma cahow* for the WP trapped in a burrow on an offshore islet in the Azores on 17 November 2002 were recently published in Bull Br Ornithol Cl 124: 202-206, 2004; the bird was retrapped in the same burrow four days later. Seawatching off the Fujairah Hilton resulted in first records for the United Arab Emirates (UAE) of **Flesh-footed Shearwater** *Puffinus carneipes* on 8 October and **Jouanin's Petrel** *Bulweria fallax* on 18 October. If accepted, a **Wilson's Storm-petrel** *Oceanites oceanicus* seen at Rönne, Skåne, on 16 November will be the first for Sweden. A **Swinhoe's Storm-petrel** *Oceanodroma monorhis* was claimed by three observers at Cuxhaven, Niedersachsen, Germany, on 24 September. A group of 600 **Mediterranean Shags** *Phalacrocorax aristotelis desmarestii* on an islet near Santa Teresa di Gallura, Sardinia, Italy, on 21-22 September was a very rare concentration. If accepted, an adult-summer **Chinese Pond Heron** *Ardeola bacchus* photographed at Sea Palling, Norfolk, on 31 October will be the first for Britain (Birdwatch 13 nr 150: 54, 2004); previous WP records concerned adults in Møre og Romsdal, Norway, in October 1973 and in the Hortobágy, Hungary, on 14-23 August 2000. In the Azores, a **Snowy Egret** *Egretta thula* was photographed at Horta harbour on Faial on 6 October and another was identified at Praia da Vitoria, Terceira, on 26 October. In southern France, a **Western Reef Egret** *Egretta gularis* remained in Aude from 17 October into November. The first **Intermediate Egret** *Egretta intermedia* for Israel was found at Yotvata on 6 November.

RAPTORS In the Netherlands, a record seven **White-tailed Eagles** *Haliaeetus albicilla* were standing with a carcass at Oostvaardersplassen, Flevoland, on 25 October. Around Tarifa, Cádiz, Spain, several immature **Rüppell's Griffon Vultures** *Gyps rueppellii* were seen in early September with a maximum of four on 8 September. A **Eurasian Black Vulture** *Aegypius monachus* was seen at Ginnegar, Jizreel valley, Israel, on 5 October. A **Short-toed Eagle** *Circaetus gallicus* staying briefly at IJmeerdiijk, Almere, Flevoland, on 29 October was the latest ever for the Netherlands since 1907 (when one was found dead in mid-November). The first **Pallid Harrier** *Circus macrourus* for Scilly, England, was a juvenile on 10-15 September. A juvenile at Trondra and

Bressay from 25 September to 1 October was the seventh for Shetland, Scotland. A late individual flew past Kolnes, Rogaland, Norway, on 30 October. The first twitchable for Belgium since 1984 was a juvenile at Thuillies, Hainaut, Belgium, on 1-4 November. A pale-morph **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* was reported at Hillerød, Denmark, on 25 September. In Sweden, a first-year **Steppe Eagle** *Aquila nipalensis* was present at Roxen, Östergötland, on 10 October and a subadult was on Öland on 11 October. If accepted, a subadult **Eastern Imperial Eagle** *Aquila heliaca* on 28 September will be the first for Estonia. In Sweden, an immature was seen frequently near Näsbyholm, Skåne, from 12 October into November. In Belgium, an immature **Bonelli's Eagle** *Hieraetus fasciatus*, apparently wearing a French ring, occurred at Harchies, Hainaut, on 28-29 October. An **Eleonora's Falcon** *Falco eleonora* flew over Öland on 4 October. If accepted, a juvenile **Gyr Falcon** *Falco rusticolus* photographed at Holwerd, Friesland, on 13 November is the third for the Netherlands since 1909 (the other two were in 1987 and 1998). The fourth **Barbary Falcon** *Falco pelegrinoides* for Malta (and only the second since the 19th century) was an adult male at Buskett on 2 October.

RAILS The eighth **Spotted Crake** *Porzana porzana* for Iceland was found moribund in the Vestmannaeyjar archipelago on 13 October. A **Little Crake** *P. parva* was at Marazion, Cornwall, England, from 1 November onwards. A first-year **Purple Gallinule** *Porphyrio martinica* was picked up at Puerto Rico village, Mogán, Gran Canaria, Canary Islands, on 19 October and taken into care (it was released on 2 November). An **African Swamp-hen** *Porphyrio madagascariensis* was seen at Ma'oz Hayim, Bet She'an valley, Israel, on 6 October. The third **American Coot** *Fulica americana* for Iceland stayed in Grindavik from 16 October to 10 November; previous records concerned birds found dead in 1969 and 1971. In the Azores, one was seen at Lagoa das Furnas, Terceira, from 3 November. In Shetland, one was at Loch of Benston, Mainland, from 13 November.

WADERS The first-year **Cream-coloured Courser** *Cursorius cursor* in the Crau, Bouches-du-Rhône, France, from 11 September was last seen on 19 September. In Scilly, the first since 1984 for England was a first-winter on St Agnes on 28 September and on St Martin's from 29 September onwards and then, from 8 October, on St Mary's before it was taken into care and subsequently died on 27 October. An **Oriental Pratincole** *Glareola maldivarum* was seen at Al Wathba camel track, UAE, on 21-24 September. In the Azores, an adult **Semi-palmated Plover** *Charadrius semipalmatus* was present at Cabo da Praia from late October. Six **Caspian Plovers** *C. asiaticus* at Greater St Lucia, Kwazulu-Natal, South Africa, on 21 September may constitute the species' south-easternmost record. In Israel, **Sociable Lapwings** *Vanellus gregarius* were recorded at Hula reserve on 8 October and at Kfar Ruppin on 8-20 October. Singles occurred at Boneffe, Namur, Belgium, on 19 Septem-

556-557 Pallid Swift / Vale Gierzwaluw *Apus pallidus*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 27 October 2004 (Felix Jachmann) 558 Wilson's Storm-petrel / Wilsons Stormvogeltje *Oceanites oceanicus*, off Galicia, Spain, 21 August 2004 (Rafael Armada) 559 Snowy Egret / Amerikaanse Kleine Zilverreiger *Egretta thula*, Horta, Azores, 6 October 2004 (Mark Bolton) 560 Purple Gallinule / Amerikaans Purperhoen *Porphyryla martinica*, first-year, Mogán, Gran Canaria, Canary Islands, 19 October 2004 (Pascual Calabuig) 561 Sabine's Gull / Vorkstaartmeeuw *Larus sabini*, juvenile, Lac du Der-Chantecoq, Giffaumont-Campaubert, Marne, France, October 2004 (Ben van den Broek)

WP reports

562 Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger *Acrocephalus dumetorum*, Canal Vell, Ebro delta, Tarragona, Spain, 22 October 2004 (Sergi Sales) **563** Eastern Orphean Warbler / Oostelijke Orpheusgrasmus *Sylvia crassirostris*, first-year male, Sula, Sør-Trøndelag, Norway, 3 October 2004 (Torborg Berge) **564** Brown Shrike / Bruine Klauwier *Lanius cristatus*, Ile de Noirmoutier, Vendée, France, 5 November 2004 (Vincent Legrand) **565** Pallas's Grasshopper Warbler / Siberische Sprinkhaanzanger *Locustella certhiola*, first-year, Utsira, Norway, 30 September 2004 (Jan Bisschop) **566** Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Björns fyr, Uppland, Sweden, 2 October 2004 (Lennart Söderlund). This bird was retrapped on Vlieland, Friesland, the Netherlands, on 12 October. **567** Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Kroonspolders, Vlieland, Friesland, Netherlands, 12 October 2004 (Holmer Vonk). Same bird as in plate 566!

ber, near Pavia, northern Italy, on 9 October, near Fonde de Llitera, Spain, on 17-20 October, on Isola della Cona, north-eastern Italy, on 27 October, in eastern Niedersachsen, Germany, from 28 October (adult) and in Cher, France, from 31 October into November. In Israel, **White-tailed Lapwings** *V leucurus* were seen at Tirat Zvi, Bet She'an valley, from 30 September to 13 October and at Eilat on 7 October. A juvenile **Western Sandpiper** *C mauri* on Brownsea Island, Poole Harbour, Dorset, from 29 September until 15 October was the fourth for England and the seventh for Britain. In the first week of October, five **Baird's Sandpipers** *C bairdii* remained in Britain and Ireland from a flood of 20 individuals in September; from 15 October onwards, one was at Loch Paible, North Uist, Outer Hebrides, for at least a week. The first for Hungary was a juvenile near Apaj, 50 km south of Budapest, on 8 October. At least two were seen in Spain. The first **Pectoral Sandpiper** *C melanotos* for Ukraine was discovered at the Petrikovka fishponds, Dnipropetrovsk Oblast, on 26 September. The second **Long-toed Stint** *C subminuta* for Israel was a moulting adult photographed at Ma'oz Hayim fishponds, Bet She'an valley, on 22-23 October; the first was at Eilat in August 1991. An adult-winter **Short-billed Dowitcher** *Limnodromus griseus* was at North Bull Island, Dublin, Ireland, from 31 October to 4 November. The second **Asian Dowitcher** *L semipalmatus* for Africa was found at Leeupan, south of Benoni, Johannesburg, South Africa, on 12 November (the first was at Nakuru, Kenya, on 20-21 November 1966). A **Hudsonian Godwit** *Limosa haemastica* had reached Lake Ellesmere, North Island, New Zealand, on 26 September. A first-winter male **Eurasian Curlew** *Numenius arquata* with a short and thin bill at Minsmere, Suffolk, England, in September-October wrong-footed many birders who believed it to be a Slender-billed Curlew *N tenuirostris*, until excellent photographs showed otherwise. This cause of events offered food for the thought that there may not be a single really undisputed record of Slender-billed Curlew since the disappearance of the last individual at Merja Zerga, Morocco, 10 years ago (the last to be accepted by a rarities committee was more than six years ago). In France, an **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* stayed on Ouessant, Finistère, from 22 September to 3 October. In (Northern) Ireland, **Spotted Sandpipers** *Actitis macularia* were present at Rocky Point, Donegal, on 24 September, at Tacumshin, Wexford, on 25-26 September, at Listowel, Kerry, from 18 September (juvenile), and at Portballintrae, Antrim, on 13-16 October (juvenile). In Wexford, a juvenile **Wilson's Phalarope** *Phalaropus tricolor* frequented Tacumshin and Lady's Island Lake on 24-25 September. The 21st for the Netherlands was a first-year at Leidschendam, Zuid-Holland, on 13-17 October.

GULLS TO AUKS In south-eastern Germany, a first-winter **Pallas's Gull** *Larus ichthyaetus* stayed at Wermisdorfer Teiche, Sachsen, from 26 October into November. The fifth **Franklin's Gull** *L pipixcan* for the Netherlands first seen on 18 September near Rhenen,

Utrecht, was last reported at its roosting site near Boven-Leeuwen, Gelderland, on 26 October. The first for China was an adult-winter photographed at Tanggu, Tianjin municipality, on 18 September. On 23 October, a second-winter was photographed in the Guadalhorce reserve, Málaga, Spain. A second-winter **Bonaparte's Gull** *L philadelphia* stayed at Thurso, Highland, Scotland, from 12 September to 5 October and an adult near Lampaul-Plouarzel, Finistère, from 18 September into November; one was reported at Old Head of Kinsale, Cork, Ireland, on 15 October; the first for Mediterranean Spain was an adult-winter on 21 and 25 October on the Granada coast, Andalucía. An adult-winter **Slender-billed Gull** *L genei* flew for a short period off Portland Bill, Dorset, on 4 October. In the Netherlands, an adult **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* turned up at Scheveningen, Zuid-Holland, on 20 November. In Scotland, a first-winter **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* was in Highland on 15 November. If accepted, a putative second-year **Elegant Tern** *Sterna elegans* at Brokdorf, Schleswig-Holstein, from 26 September to 5 October will be the first for Germany. On 12 September, at least 40 **Aleutian Terns** *S aleutica* were seen at Po Toi and Lamma Channel, Hong Kong, China. The second for South Korea flew past a ferry in the Yellow Sea on 4 September (the first was on 23 August; Dutch Birding 26: 343, 2004). A **Forster's Tern** *S forsteri* remained at Carlinford Lough, Down, Northern Ireland, from 9 to 15 October. Others occurred on Ile de Ré, Charente-Maritime, France, on 24 October and at Cabo da Praia, Terceira, Azores, on 31 October. In Sweden, a **Brünnich's Murre** *Uria lomvia* stayed at Kungshamns Hamn, Bohuslän, from 5 November onwards.

DOVES TO SWIFTS The fifth **Oriental Turtle Dove** *Streptopelia orientalis* for France was a juvenile *S o orientalis* on Ouessant on 9 September. In Scilly, a **Yellow-billed Cuckoo** *Coccyzus americanus* turned up on St Mary's on 7 October. In Shetland, single **Dark-breasted Barn Owls** *Tyto alba guttata* were noticed at Gunnista, Bressay, on 16 October and at Veensgarth on 24 October. In Scotland, a **Snowy Owl** *Bubo scandiacus* appeared on South Uist, Outer Hebrides, from 22 October into November. The c 27th **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium passerinum* for Denmark was at Vaserne, Nordsjælland, on 10 October. An influx of **Pallid Swifts** *Apus pallidus* occurred in Belgium, Denmark, eastern England, southern Finland, northern Germany, Norway and southern Sweden. In England, the first reports occurred in September, eg, in Suffolk on 21 September. Three weeks later, singles were reported in Suffolk and Kent on 15 and 17 October, followed by an unprecedented 38 'possibles, probables and certain' for October including a maximum of five near Sheringham, Norfolk, on 29 October and one in Scilly on 31 October. In Sweden, singles were reported on 22 October on Landsort, Södermanland, on 23 October at Brevik, Västergötland, on 24 October in Skåne, on 25 October on Öland, on 27 October in Värmland, on 28 October over Södertälje, Sörmland,

WP reports

and on 31 October on Öland. The first for Finland was watched for three hours in Hanko on 24 October and two were reported on 28 October and one on 2 November. On 24 October, singles were seen at Brusand, Rogaland, Norway, and in Pas-de-Calais, France. On Helgoland, Schleswig-Holstein, two arrived on 25 October and two on 27 October of which one was still present on 28 October. In Denmark, singles were reported on 26 and 30 October at Gedser, Falster, and a long-stayer was at Esbjerg, Vestjylland, on 3-7 November. In Belgium, one was discovered at Blankenberge, West-Vlaanderen, on 29 October. In the Netherlands, unusually high numbers of late **Common Swifts** *A. pus* were reported on 14 days in October with a monthly total of 27, of which 13 on 16-19 October and five on 14-25 October and a daily maximum of seven on 16 October (www.trektellen.nl); in addition, four possible **Pallid Swifts** were reported of which only one could be photographed (this species is not on the Dutch list).

LARKS TO ACCENTORS The third **Lesser Short-toed Lark** *Calandrella rufescens* for Finland stayed on Hailuoto, Oulu, from 25 September. In Israel, **Oriental Skylarks** *Alauda gulgula* were found at Kfar Ruppim on 10-11 October and (four) at Eilat and Yotvata on 22-23 October. In England, an immature **Tree Swallow** *Tachycineta bicolor* was seen at Wick, Christchurch, Dorset, on 31 October. The second **Cliff Swallow** *Hirundo pyrrhonota* for Iceland was collected 22 nautical miles west of Látrabjarg on 12 October; the first dates from 12 October 1992. In Norway, a **Blyth's Pipit** *Anthus godlewskii* was found at Brusand, Rogaland, on 26 October. The fifth for Sweden was at Skillinge, Skåne, on 15-19 October. In Cornwall, one was at Land's End from 15 November onwards. The first **Olive-backed Pipit** *A. hodgsoni* for Iceland was at Höfn on 2-4 November. After one on Røst, Nordland, on 19 September, a total of five **Pechora Pipits** *A. gustavi* were discovered in Norway including two on Ona, Møre og Romsdal, on 20 September, two on Røst on 30 September and one on Røst on 2 October. On Foula, Shetland, one was present on 5-8 October, two on 9-13 October and one until 20 October. The seventh **Buff-bellied Pipit** *A. rubescens* for Iceland was at Garður on 7-9 October and the eighth at Hafnir on 9-11 October. From mid-October, one of the largest invasions ever of **Bohemian Waxwing** *Bombycilla garrulus* occurred in southern Scandinavia and the North Sea countries, with more than 10 000 counted over the south-western tip of Sweden by early November. This culminated in records in Finistère, France, on Sein on 24 October and on Ouessant on 26 October, and in first records for Spain in A Coruña with two at Cedeira on 1 November and up to four at Cobas on 3 November. At Pori, Reposaari, the 10th and 11th **Siberian Accentor** *Prunella montanella* for Finland were trapped on 2 and 27 October.

THRUSHES The first **Rufous-tailed Robin** *Luscinia sibilans* for the WP was a first-winter on Fair Isle, Shetland,

on 23 October; it was first reported as a Hermit Thrush *Catharus guttatus* but already before being trapped in late afternoon it had been correctly identified. The second **Thrush Nightingale** *L. luscinia* for Iceland was found at Höfn on 2-4 November and the 11th **Common Nightingale** *L. megarhynchos* at Tumastaðir on 28 October. **Red-flanked Bluetails** *Tarsiger cyanurus* were trapped on Fair Isle on 29 September (adult male), in Södermanland, Sweden, on 4 October (first-year) and at Hanstholm, Nordjylland, Denmark, on 5 October (first-year). The fourth **Isabelline Wheatear** *Oenanthe isabellina* for Shetland stayed at Sumburgh Head on 22-25 October. **Pied Wheatears** *O. pleschanka* were seen at Skaw, Whalsay, Shetland, on 10 October, on Terschelling, Friesland, on 16 October, at Newbiggin-by-the-Sea, Northumberland, on 20-24 October (a first-winter female), at Scousburgh, Shetland, on 23 October, at Kotka, Finland, on 26 October and on Schiermonnikoog, Friesland, from 28 October to 2 November. The first for Estonia was a first-year male on 28 October. At Marais de Jard-sur-Mer, Vendée, France, an **Eastern Black-eared Wheatear** *O. melanoleuca* was discovered on 25 October. After a revision, a female **Western Black-eared Wheatear** *O. hispanica* at Eemshaven-Oost, Groningen, from 30 October to at least 21 November may be the second for the Netherlands. This autumn's first **Desert Wheatears** *O. deserti* for Europe were a female in Gästrikland on 9 October and a male in Västergötland from 30 October. In England, a first-winter male was seen in Kent on 3 November. In Germany, a female was present at Torgau, Sachsen, on 4-13 November. An unprecedented influx of **White's Thrushes** *Zoothera aurea* occurred along North Sea coasts. In Norway, one was found dead at Egersund, Rogaland, on 28 September and another was seen on Ona on 29 September. The autumn's first for the Netherlands was seen by many birders at IJmuiden, Noord-Holland, on 1 October; it was followed by one flying past Klompenwaard, Gelderland, on 3 October and another trapped and retrapped on Schiermonnikoog, Friesland, on 4 and 5 October; there were also claims of singles on Vlieland, Friesland, on 3 October and flying past Vulkaan, Den Haag, Zuid-Holland, on 9 and 10 October. In Shetland, singles were found on Out Skerries on 1 October, at Voe, Mainland, on 2 October and at Maywick, Mainland, on 6 October (taken into care after flying into a window and released at Kergord on 7 October); a fourth at Swining stayed from 10 to 20 October. In England, one was well twitched at Easington, Yorkshire, on 10 October. In Outer Hebrides, one was present on Lewis on 11-12 October. The first since 1995 for Helgoland occurred on 20 October. The fifth ever for Denmark was on Christiansø on 25 October. The fourth (and first in recent times) for Austria was reported at Uhlisdorf, Oberösterreich, in early November. In France, a **Grey-cheeked Thrush** *C. minimus* was seen by one birder on Ouessant on 14 October. The first for Norfolk was trapped at Croxton on 10 November. A **Swainson's Thrush** *C. ustulatus* was discovered on Gugh, Scilly, on 26 October. In Belgium, a first-winter **Eyebrowed Thrush**

568 Pallid Swift / Vale Gierzwaluw *Apus pallidus*, Helsinki Pihlajasaari, Finland, 28 October 2004 (Pekka Komi)

569 Presumed Elegant Tern / vermoedelijke Sierlijke Stern *Sterna elegans*, Brokdorf, Schleswig-Holstein, Germany, September 2004 (Henrik Mouritsen)

570 Buff-bellied Pipit / Pacifische Waterpieper *Anthus rubescens*, Garður, Iceland, 7 October 2004
(Daníel Bergmann)

571 Rufous-tailed Robin / Snornachtegaal *Luscinia sibilans*, first-year, Fair Isle, Shetland, Scotland, 23 October
2004 (Rebecca J Nason)

572 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year, Hanstholm, Nordjylland, Denmark, 5 October 2004 (*Ole Krogh*)

573 Western Black-eared Wheatear / Westelijke Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica*, female, Eemshaven-Oost, Groningen, Netherlands, 7 November 2004 (*Marten van Dijk*)

574 White's Thrush / Goudlijster *Zoothera aurea*, first-year, Easington, North Yorkshire, England, 10 October 2004 (Paul Hackett)

575 White's Thrush / Goudlijster *Zoothera aurea*, first-year, Schiermonnikoog, Friesland, Netherlands, 4 October 2004 (Henri Bouwmeester)

576 White's Thrush / Goudlijster *Zosterorhina aurea*, Swining, Mainland, Shetland, Scotland, 12 October 2004
(Hugh Harrop)

577 White's Thrush / Goudlijster *Zosterorhina aurea*, Kergord, Mainland, Shetland, Scotland, 6 October 2004
(Hugh Harrop)

WP reports

578 Masked Shrike / Maskerklauwier *Lanius nubicus*, juvenile, Killrenny, Fife, Scotland, 5 November 2004
(Dave Stewart)

579 Yellow Warbler / Gele Zanger *Dendroica petechia*, Brevig, Barra, Outer Hebrides, Scotland, 4 October 2004
(Chris Batty)

Turdus obscurus was found as a window victim on 1 October. In Norway, a first-year **Dusky Thrush** *T naumanni eunomus* was trapped at Halten, Frøya, Sør-Trøndelag, on 10 October. The third for Finland was a first-year photographed at Hetta on 16 November.

WARBLERS The fifth **Pallas's Grasshopper Warbler** *Locustella certhiola* for the Netherlands was a first-year trapped at Bloemendaal, Noord-Holland, on 30 September. On the same day, the sixth for Utsira (and ninth for Norway) was trapped. In Shetland, three were found on Foula on 1-2 October (of which one was still present on 5 October) and one was at Pool of Virkie on 6-7 October. **Lanceolated Warblers** *L lanceolata* were trapped on Christiansø on 2 October (the first to be seen alive in Denmark), on Fair Isle on 4 October and on Bressay, Shetland, on 26 October. The first **Eastern Olivaceous Warbler** *Acrocephalus pallidus elaeicus* for Norway trapped at Titran, Sør-Trøndelag, on 12 September was not seen on a later date. If accepted, one at Stora Fjäderägg, Västerbotten, on 9-10 October will be the third for Sweden. The first **Paddyfield Warbler** *A agricola* for Iceland at Brekka, Lon, from 18 September was last seen on 22 September. On 14 October, one was observed at Brew Pool, Sennen, Cornwall. In France, one occurred on Ile de Sein, Finistère, on 19 October. The third for Utsira was trapped on 30 August; it was erroneously reported as a Blyth's Reed Warbler *A dumetorum* in Dutch Birding 26: 343, 2004. In Britain, **Blyth's Reed Warblers** were trapped and watched on Foula, Shetland, on 2-7 October, on Barra, Outer Hebrides, on 8-10 October, on Guernsey, Channel Islands, on 14 October, at Skaw, Unst, Shetland, on 15 October and at Tynemouth, Northumberland, on 20-26 October. The sixth for Iceland was found at Stafnes, Miðnes, on 16 October. The first for Spain was trapped at Canal Vell, Ebro delta, Tarragona, on 22 October. In Shetland, a **Marsh Warbler** *A palustris* ringed on Unst on 4 September was seen again on 28 September. The third for Ireland was at Galley Head, Cork, from 30 September to 3 October. The first **Thick-billed Warbler** *A aedon* for Norway was trapped on Utsira on 6 October and rediscovered in the field on 8 October. **Subalpine Warblers** *Sylvia cantillans* were on Vlieland, Friesland, on 3-6 October and at Pagham Harbour, Sussex, England, on 26 October. A male **Sardinian Warbler** *S melanocephala* stayed at Winterton, Norfolk, on 15-26 October. An **Asian Desert Warbler** *S nana* was reported briefly at Caistor-on-Sea, Norfolk, on 22 October. The first **Eastern Orphean Warbler** *S crassirostris* for Norway was trapped and ringed on Sula south-west of Trondheim, Sør-Trøndelag, on 3 October and allegedly remained until 8 October. The first **Eastern Crowned Warbler** *Phylloscopus coronatus* for Finland and the third for the WP was observed for a few hours in Kokkola on 23 October; previous European records were in Germany in October 1843 and in Norway on 30 September 2002. The first **Greenish Warbler** *P trochiloides* for Catalonia was trapped at Llobregat delta on 27 September. **Arctic Warblers** *P borealis* were present on Ques-

sant from 28 September to 1 October and on 9 October, on Schiermonnikoog from 30 September to 1 October, in Höfn, Iceland, from 30 September to 3 October (together with a Yellow-browed Warbler *P inornatus*), at The Naze, Essex, on 5-7 October, on Bryher, Scilly, on 8 October, at Zeebrugge, West-Vlaanderen, on 12 October, and on Tresco, Scilly, on 17 October. The first **Pallas's Leaf Warbler** *P proregulus* for Austria was found at Scharnstein, Oberösterreich, on 7 November. **Hume's Leaf Warblers** *P humei* were at Mandø, Denmark, on 14 October, at Cove Bay, Aberdeenshire, Scotland, on 16-22 October, on Holy Island, Northumberland, on 20 October, on Helgoland on 9-10 November and (another) on 11 November, at Reusel, Noord-Brabant, the Netherlands, on 11-14 November and at Helston, Cornwall, from 13 November. The first **Radde's Warblers** *P schwarzi* for England this autumn were on the Farne Islands, Northumberland, on 30 September and at Bempton Cliffs, East Yorkshire, on 7 October, followed by two in Scilly (on St Mary's from 11 October and on St Martin's from 13 October). In the third week of October, five were found in England, and a later one was at Landguard, Suffolk, on 27 October. In Scotland, one was seen on North Ronaldsay, Orkney, on 1 October. In Schleswig-Holstein, one occurred on Helgoland on 5 October while there was also a report from Sylt on 17 October. In Sweden, two occurred on 12-16 October. Also in Sweden, at least five **Dusky Warblers** *P fuscatus* were found in October; one ringed at Björn, Uppland, on 2 October was retrapped in the Netherlands on Vlieland on 12 October. On 17 October, a second this autumn for the Netherlands was trapped on Vlieland and a third was at Bloemendaal on 20 October. In England, three were found on 9-11 October, three on 20 October, one (in North Yorkshire) on 21 October, one (in Norfolk) on 23 October, and four on 29-31 October. In France, one or two were seen on Ouessant on 19-24 October and, in Belgium, singles were found on 19 and 28 October. In Finland, singles were recorded on 18 and 27 October. In Scotland, the species was seen on Fair Isle on 18-19 October, on South Uist on 24-25 October and in Aberdeenshire on 31 October. In the first week of November, up to three were reported from England.

SHRIKES TO BUNTINGS In Shetland, the adult male **Brown Shrike** *Lanius cristatus* remained at Skaw from 19 to 24 September. The second for France stayed on Ile de Noirmoutier, Vendée, on 3-5 November (it was trapped on 4 November). The fifth **Turkestan Shrike** *L phoenicuroides* for Poland was a first-winter at Charbice, Pabianice, on 12-14 September. A **Daurian Shrike** *L isabellinus* occurred on Ouessant on 26 October. Late **Lesser Grey Shrikes** *L minor* were in Skagen, Denmark, on 29 September, at Näsudden, Gotland, Sweden, on 9 October, and (even later) at Newburgh, Aberdeenshire, on 31 October. The seventh **Steppe Grey Shrike** *L pallidirostris* for Sweden at Ångermanland, Fällsvikshamn, on 19 September was not seen subsequently. A first-winter stayed at Hula, Israel, on

WP reports

580 Chestnut-eared Bunting / Grijskoppors *Emberiza fucata*, first-winter male, Fair Isle, Shetland, Scotland, October 2004 (Rebecca J Nason)

581 Grey-necked Bunting / Steenortolaan *Emberiza buchanani*, first-winter male, Castricum, Noord-Holland, Netherlands, 16 October 2004 (André J van Loon)

582 Greenland Redpoll / Groenlandse Barmsijs *Carduelis flammea rostrata*, Bryher, Scilly, England, October 2004 (Steve Young/Birdwatch)

583 Song Sparrow / Zanggors *Melospiza melodia*, first-year, Sint-Laureins, Oost-Vlaanderen, Belgium, 30 September 2004 (Dominique Verbelen)

584-585 Ovenbird / Ovenvogel *Seiurus aurocapilla*, Trenoweth, St Mary's, Scilly, England, 26 October 2004
(Lee Gregory)

11-22 October. The first **Masked Shrike** *L nubicus* for Britain was a juvenile at Kilrenny, Fife, Scotland, from 29 October into November. If accepted, a **Spotless Starling** *Sturnus unicolor* at Meissendorf, Niedersachsen, on 17 September will be the first for Germany. The second **Rose-coloured Starling** *S roseus* for South Korea (and the first to be photographed) was a juvenile on Hong on 6-7 September. The first for Australia was an adult at Lake Eda, Broome, on 3-25 September. The autumn's first **Red-eyed Vireos** *Vireo olivaceus* for the WP in Ireland on 5 and 14 September were followed by one in Durham on 27 October and one in Cork on 30 October. Among a handful of **Hornemann's Redpoll** *Carduelis hornemanni hornemanni* in Shetland were one on Foula from 29 September to 7 October and one on Unst on 10-11 October; moreover, two reached the Outer Hebrides and one Tiree, Argyll, Scotland. In Norway, four Hornemann's Redpolls and two **Greenland Redpolls** *C flammea rostrata* were seen this autumn. Moreover, single Greenland Redpolls turned up at Rocky Point, Donegal, Ireland, on 24 September and 29 October and on Bryher, Scilly, in mid-October. From late October, an influx of **Two-barred Crossbill** *Loxia leucoptera* became apparent from southern Sweden to northern Germany. One of the largest invasions ever of **Pine Grosbeak** *Pinicola enucleator* for southern Scandinavia occurred in early November with, eg, 750 counted at Jæren, Rogaland, on 6 November. Many individuals reached Denmark, three were reported at Oldenburg, Niedersachsen, on 7 November and a first-winter male was in Easington, North Yorkshire, on 8-10 November. This autumn's first for the Netherlands was an immature picked up alive in Leeuwarden, Friesland, on 15 November (it died the next day) and the second and third were at Beijum-Noord, Groningen, on 16-20 November (there are only four previous records and the origin of these four has been a matter of debate). High numbers of **Northern Bullfinch** *Pyrrhula pyrrhula pyrrhula* occurred along the North Sea coasts from 9 October onwards and

some reached Iceland (from 22 October) and Ireland. The fourth **Yellow Warbler** *Dendroica petechia* for Britain was a first-winter in Outer Hebrides on Barra on 2-7 October (the previous was in 1992). A **Blackpoll Warbler** *D striata* turned up on Lundy, Devon, England, on 2 October. The first twitchable **Ovenbird** *Seiurus aurocapilla* for Britain received much attention on St Mary's, Scilly, from 25 October and was taken into care and died on 28 October. In Shetland, a first-winter male **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* stayed on Foula on 9-10 October; another male was briefly seen at Maywick, Mainland, on 14 October. The first **Song Sparrow** *Melospiza melodia* for Belgium (and the ninth for the WP) was trapped close to the Dutch border at Sint-Laureins, Oost-Vlaanderen, on 30 September. A **Pine Bunting** *Emberiza leucocephalos* was trapped at Westerschouwen, Zeeland, the Netherlands, on 1 November. The first **Grey-necked Bunting** *E buchmanani* for the Netherlands was a first-winter male *E b neobscura* trapped at Castricum, Noord-Holland, on 16 October; in Europe, the species breeds only in Armenia and Azerbaijan and has been collected once in Ukraine. The first **Cretzschmar's Bunting** *E caesia* for the UAE was a female-type at Al Wathba camel track on 8 October. The first **Chestnut-eared Bunting** *E fucata* for the WP was a first-winter male on Fair Isle, Shetland, on 15-20 October. A male **Rustic Bunting** *E rustica* ringed as adult at Stora Fjäderägg in Sweden on 16 September 2001 was recovered in China on the border of North Korea on 1 November, having covered a distance of 6443 km. The third for Spain was ringed near Algeciras, Cadíz, on 6 November. In Scotland, two **Yellow-breasted Buntings** *E aureola* were observed at Skaw, Unst, on 5-6 September, and singles occurred at Spey Bay, Moray, on 20 September and at Toab, Shetland, on 1-2 October.

For a number of reports, Birding World, British Birds, www.birdguides.com and www.netfugl.dk were consulted. I wish to thank Vasil Ananian (Armenia), Hichem Azafza

(Tunisia), Bill Baston, Chris Batty, Christoph Bock, Paul Bradbeer, Vegard Bunes, Pascual Calabuig, Alain Chappuis, Tony Clarke, Andrea Corso (Italy), Ian Davidson, Jochen Dierschke, Ben Dvir, Enno Ebels, Raymond Galea (Malta), Barak Granit, Marcello Grusso (Sardinia), Ricard Gutiérrez (Spain), Axel Halley, Chris Hassell, Martin Helin, Ferdy Hieselaar, Erik Hirschfeld, Paul Holt (China), Justin Jansen, Erling Jirle (Sweden), Yann Kolbeinsson, Ole Krogh, Tomasz Kulakowski, Juan Antonio Lorenzo, Anthony McGeehan, Greg

Mclvor, Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Utsira), Charlie Moores, Nial Moores, Killian Mullarney, Jyrki Normaja, Menotti Passarella, Yoav Perlman (IRDC), Colin Richardson (UAE), Magnus Robb, Staffan Rodebrand, Luciano Ruggieri, Michael Sammut, Holger Schmitt, Wayne Scott, Tadeusz Stawarczyk, Dariusz Szlama, Pierre Unge (Sweden), Roland van der Vliet, Rik Winters and Maxime Zucca for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.vandenberg@planet.nl)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2004**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres, of via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl.

Nederland

GANZEN TOT VALKEN De eerste **Ross' Gans** *Anser rossii* van het najaar meldde zich op 24 oktober op de Korendijkse Slikken, Zuid-Holland. Al op 1 oktober verbleven minimaal acht **Dwergganzen** *A erythropus* ten zuiden van Anjum, Friesland. Op 14 oktober was dit aantal opgelopen tot 21 en op 15 oktober zaten er zelfs 45. De top werd bereikt tussen 18 en 25 oktober met 54, waarna het aantal terugliep tot 20 op 31 oktober. Solitaire exemplaren werden gezien van 9 tot 14 oktober bij de Baarzandsche Kreek, Zeeland, en op 31 oktober in de Banckspolder op Schiermonnikoog, Friesland. Vanaf 10 oktober werden 11 **Roodhalsganzen** *Branta ruficollis* gemeld, voornamelijk in de noordelijke provincies. Twee **Witbuikrotganzen** *B hrota* verbleven van 11 tot 16 september bij de haven van Scheveningen, Zuid-Holland. Op 18 en 29 september werd er daar één gemeld. Andere werden waargenomen op 18 september bij de Maasvlakte, Zuid-Holland, op 2 oktober op Schiermonnikoog, van 4 tot 6 oktober bij Wierum, Friesland, op 10 oktober bij Paesens, Friesland, op 15 oktober twee bij Normerven, Noord-Holland, en op 27 oktober bij Scherpenisse, Zeeland. Grote aantallen **Krooneenden** *Netta rufina* betroffen 43

exemplaren op 11 september op het Veluwemeer bij Hoophuizen, Gelderland, en 37 op 12 september op het Drontermeer ten noorden van Elburg, Gelderland. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden gezien van 5 september tot 23 oktober bij Leeuwarden, Friesland, op 6 september in de Ezumakeeg, Friesland, van 16 tot 25 september bij Aquabest ten noorden van Eindhoven, Noord-Brabant, en op 2 oktober in Meijendel, Zuid-Holland. Een adult mannetje **Brilzee-eend** *Melanitta perspicillata* vloog op 10 oktober langs Vlieland, Friesland. **Ijsduikers** *Gavia immer* vlogen op 24 september langs Ameland, Friesland, en op 18 oktober langs Westkapelle, Zeeland. In september waren er enkele uitzonderlijk goede zeetrektdagen. Op 15 september en van 21 tot 24 september werden her en der plaatselijke én landelijke records gebroken. **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* bleven een beetje achter in dit geweld, met als maximum 925 op 23 september langs Terschelling, Friesland. Zeer bijzonder waren de waarnemingen op het IJsselmeer op 4 september langs de telpost IJmeerdijk bij Almere, Flevoland, en op 25 september langs Lelystad, Flevoland. Een grote **pijlstormvogel** *Calonectris/Puffinus* vloog op 22 september langs Westkapelle. Tussen 11 september en 8 oktober werden ruim 110 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* doorgegeven, waarvan alleen al 80 bij Westkapelle, met op 21 september hier 33 exemplaren als maximum. Na jarenlange schaarste vlogen eindelijk weer eens grote aantallen **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* langs de kust. In september werden er niet minder dan 800 geteld, waarvan 500 (wederom) bij Westkapelle, met als recorddagen 15 september met 186 en 21 september met 183. Bijzonder waren de drie op 22 september en de twee op 24 september bij Den Oever, Noord-Holland, en één op 22 september bij Breezanddijk, Noord-Holland. Zeer uitzonderlijk waren de waarnemingen op het IJsselmeer bij telpost IJmeerdijk op 15 (vier), 21 (twee) en 24 september (één) en bij Lelystad op 23 (drie) en 24 september (vijf). Op 30 september werd de vondst bekend van een levende Noordse Pijlstormvogel nabij Rosmalen, Noord-Brabant. **Vale Pijlstormvogels** *P mauretanicus*

586 Vale Stormvogeltjes / Leach's Storm-petrels *Oceanodroma leucorhoa*, Westkapelle, Zeeland, september 2004
(Patrick Palmen)

587 Vaal Stormvogeltje / Leach's Storm-petrel *Oceanodroma leucorhoa*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland,
23 september 2004 (Menno van Duijn)

588 Vorkstaartmeeuw / Sabine's Gull *Larus sabini*, juveniel, Eemshaven, Groningen, 30 september 2004
(Reint Jakob Schut)

589 Kleinste Jager / Long-tailed Jaeger *Stercorarius longicaudus*, juveniel, Petten, Noord-Holland,
26 september 2004 (Hans Roersma)

Recente meldingen

vlogen op 15 september langs Westkapelle, op 22 september langs Terschelling en Bloemendaal aan Zee, Noord-Holland, en op 24 september langs de Maasvlakte. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werden in redelijke aantallen gezien met 16 exemplaren tussen 19 en 30 september, voornamelijk op 22 september, en de laatste vloog op 17 oktober bij Westkapelle. Van **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* werden in het laatste deel van september c 2000 (!) exemplaren geteld, met een duidelijke piek van 22 tot 24 september. Telposten met meer dan 100 exemplaren op een dag waren Bloemendaal aan Zee (112 op 22 september), Camperduin, Noord-Holland (186 op 22 september), Lauwersoog, Groningen (c 125 op 23 september), Katwijk aan Zee, Zuid-Holland (123 op 23 september), Scheveningen (128 op 23 september), Westkapelle (318 op 23 september, een Nederlands record) en Den Oever (113 op 24 september). Ook het IJsselmeer droeg zijn steentje bij met onder meer op 24 september niet minder dan 33 bij Lelystad en zes bij telpost IJmeerdiijk. In oktober werden nog slechts 11 exemplaren gezien. Net als bij voorgaande 'wrecks' werd de soort in het binnenland aangetroffen: op 22 september dwarrelde er één het veld op tijdens een voetbalwedstrijd in Terwispel, Friesland, en op 17 oktober vloog er één rond in het Haaksbergerveen, Overijssel. Er werd een 10-tal **Kuifaalscholers** *Phalacrocorax aristotelis* gemeld, waaronder exemplaren op meerdere dagen bij IJmuiden, Noord-Holland, en rond de Oosterscheldekering, Zeeland. Op deze laatste plek was er op 23 oktober één aanwezig met een Schotse ring. De twee mannetjes **Woudaap** *Ixobrychus minutus* bij Zevenhuizen, Zuid-Holland, werden nog tot 9 september gezien. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden aangetroffen op 2 september in het Vondelpark in Amsterdam, Noord-Holland, op 4 september vliegend over de Eemshaven, Groningen, en op 18 september bij Kollumeroord, Friesland. **Koereigers** *Bubulcus ibis* verbleven op 17 september en 9 oktober bij de Reeuwijkse Plassen, Zuid-Holland, op 18 september ten zuiden van Rhenen, Utrecht, op 19 september in de Oostvaardersplassen, Flevoland, tussen 29 september en 18 oktober maximaal twee tussen Alblasserdam, Zuid-Holland en Bergambacht, Zuid-Holland, op 6 oktober bij Appingedam, Groningen, en op 6 oktober drie ten noorden van Hank, Noord-Brabant. Naast de eerder genoemde 282 **Purperreigers** *Ardea purpurea* begin september over telpost De Gorzen bij Ridderkerk, Zuid-Holland, vlogen er daar tussen 23 en 29 september nog eens 100 langs, hetgeen het najaarstotaal op die plek op ruim 680 bracht. Een uitzonderlijke melding was een groep van 53 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* op 1 september over de Sonse Heide, Noord-Brabant. Kleinere groepen verschenen op de Stra-brechtse Heide, Noord-Brabant, met tot 4 september 17 en tot 21 september nog 15 exemplaren, zeven op 4 september over Zandvoort, Noord-Holland, en zeven op 16 september in de Mariapeel, Limburg. Daarnaast werden tot half september nog c 20 losse exemplaren gezien. Late vogels waren die van 3 tot 15 oktober ten zuidwesten van De Kampina, Noord-Brabant, en op 10

oktober bij Phillipine, Zeeland. **Zwarte Ibissen** *Plegadis falcinellus* werden opgemerkt op 12 september over Groningen, Groningen, op 7 oktober bij de Dollard, Groningen, op 8 en 9 oktober aan de Hoornse Meer ten zuiden van Groningen, op 9 oktober over De Nolle bij Vlissingen, Zeeland, op 11 oktober op de Korendijkse Slikken, op 15 oktober bij Niezijl, Groningen, op 30 oktober over de Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland, en op 31 oktober over de HW-duinen, Zuid-Holland, en boven de A50 bij Veenendaal, Utrecht. Van de najaarstrek van **Wespendief** *Pernis apivorus* is het aantal van 62 op 5 september over telpost Eygelshoven, Limburg, vermeldenswaard. **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* waren schaars met in september nog zeven en in oktober nog twee exemplaren. Van **Rode Wouw** *M. milvus* was er een kleine influx met c 95, vooral rond 11 oktober. Ruim 20 **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* werden opgemerkt, vrijwel alle in oktober. De meest zekere locatie om deze soort te bewonderen was het Oostvaardersplassengebied, waar de gehele periode een aantal verbleef, met als maximum zeven op 25 oktober. Na een melding van een **Slangenarend** *Circaetus gallicus* op 8 oktober bij Culemborg, Gelderland, werd er op 27 oktober één gezien in de omgeving van Bathmen, Overijssel, en op 29 oktober zat een exemplaar enige tijd in een boom bij de telpost IJmeerdiijk. Een adult mannetje **Steppiekiekendief** *Circus macrourus* vloog op 26 september over Maarn, Utrecht. Van de 100 gemelde **Visarenden** *Pandion haliaetus* waren er alleen al zeven op 5 september bij de Blauwe Kamer, en eveneens zeven op 12 september bij de Ventjagersplaten, Zuid-Holland. Ook werden in september nog 30 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* gemeld en in oktober nog eens twee. Van **Smelleken** *F. columbarius* zijn de tellingen in Noord-Brabant vermeldenswaard, met voor vier telposten samen in september 55 en in oktober 100 exemplaren.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Een vroege doortrekkie van de **Kraanvogel** *Grus grus* was er op 11 oktober met over Zuid-Limburg in vier uur tijd ruim 3000. Verder vlogen er op 27 oktober nog ruim 700 over Kerkrade, Limburg. De tweede **Griël** *Burhinus oedicnemus* voor Westkapelle dit jaar vloog langs op 1 september. Verder waren er nog waarnemingen op 8 oktober bij de Kaliwaal in de Ooypolder, Gelderland, en van 23 tot 25 oktober op het Sieperdaschor bij het Verdrongen Land van Saeftinghe, Zeeland. De zevende **Woestijnplevier** *Charadrius leschenaultii* voor Nederland was op 16 september twee uur ter plaatse bij Battenoord, Zuid-Holland. De doortrek van **Morinelplevier** *C. morinellus* liep door in september met in totaal 38, waaronder negen op 2 september op de Maasvlakte en acht op 10 september bij Zuiderwoude, Noord-Holland. Late exemplaren waren die van 27 tot 29 oktober op de Middelpaten in het Veerse Meer, Zeeland, en op 30 oktober over de Maasvlakte. **Gestreepte Strandlopers** *Calidris melanotos* werden gevonden op 9 september in polder Breebaart, Groningen, op 13 september in de Prunjepolder, Zeeland, op 26 september in het westelijke Lauwersmeergebied, Friesland, en

590 Zwarte Zeekoet / Black Guillemot *Cephus grylle*, eerstejaars, Maasvlakte, Zuid-Holland, 11 september 2004
(Chris van Rijswijk)

591 Zwarte Zeekoet / Black Guillemot *Cephus grylle*, adult-winter, West-Terschelling, Terschelling, Friesland,
oktober 2004 (Arie Ouwerkerk)

Recente meldingen

592 Slangenarend / Short-toed Eagle *Circaetus gallicus*, eerste-kalenderjaar, IJmeerdijk, Almere, Flevoland, 29 oktober 2004 (Karel A Mauer)

593 Witwangstern / Whiskered Tern *Chlidonias hybrida*, juveniel, Hoornse Meer, Drenthe, 10 oktober 2004 (Bas van den Boogaard)

op 2 oktober op Texel, Noord-Holland. Een **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* bleef tot 2 september in de Prunjepolder. Andere werden op 4 september waargenomen in polder Breebaart, op 8 en 12 september bij Holwerd, Friesland, op 18 september op de Slikken van Flakkee, Zuid-Holland, en bij Westhoek, Friesland, en op 22 september bij Harlingen, Friesland. Er werd een flink aantal **Blonde Ruiters** *Tryngites subruficollis* gevonden: op 16 september in de Weerribben, Overijssel, op 25 en 26 september in de Lauwersmeer, op 26 en 28 september op Texel en op 3 oktober op Ameland. De **Grote Grijs Snip** *Limnodromus scolopaceus* bevond zich vanaf 30 september evenals afgelopen winter en voorjaar op een eilandje in het Veerse Meer. Een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* liep nog op 4 september bij Den Helder, Noord-Holland. De **Kleine Geelpootruiter** *T. flavipes* hield het de gehele periode uit in de Scherpenissepolder, Zeeland. Een binnenlandse **Grote Franjepoot** *Phalaropus tricolor* verbleef van 13 tot 17 oktober op Starrevaart bij Leidschendam, Zuid-Holland. Van **Rosse Franjepoot** *P. fulicaria* werden in totaal 40 exemplaren gezien, voornamelijk eind september en begin oktober en nog enkele eind oktober. Na enkele **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus* begin september vlogen er van 22 september tot begin oktober vele 10-tallen langs de kust, met als topaantallen 13 langs Scheveningen en niet minder dan 83 langs Westkapelle, waarvan 21 op 23 september en 40 op 24 september. Verder waren er waarnemingen langs telpost IJmeerdijsk op 21, 23 en 24 september en nog verder in het binnenland op 11 september langs de Blauwe Kamer. Ook van **Grote Jager** *S. skua* werden topaantallen gezien, zoals ruim 500 langs Westkapelle, waaronder 329 op 23 en 134 op 24 september, en langs Terschelling met 190 op 22 en 124 op 23 september. De vijfde **Franklins Meeuw** *Larus pipixcan* vloog op 18 september langs de Blauwe Kamer en pleisterde die middag bij Kesteren, Gelderland. Op 19 september werd hij teruggevonden op een slaapplek bij Boven-Leeuwen, Gelderland, waar hij tot 26 oktober werd gezien. Na enkele exemplaren begin september, waaronder een adulte op 4 september bij Zoetermeer, Zuid-Holland, was er vanaf 22 september een stortvloed aan **Vorkstaartmeeuwen** *L. sabini* langs de kust, met niet minder dan 100 in september en nog c. 15 in oktober. De **Ringsnavelmeeuwen** *L. delawarensis* van Goes, Zeeland, en Tiel, Gelderland, bleven present. Naast de adulte **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* van Den Helder, waren er adulte op 8 september bij Stellendam, Zuid-Holland, en op 23 oktober langs Westkapelle en eerste-winters tot 22 september tussen Bloemendaal aan Zee en IJmuiden, op 24 september op Wieringen, Noord-Holland, en vanaf 2 oktober bij Scheveningen. **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* vlogen op 1 september langs Den Haag (drie) en langs Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, en op 23 september langs Lauwersoog; een dode vogel werd gevonden bij Harlingen. Grote aantallen **Reuzensterns** *Sterna caspia* bevonden zich vooral langs de IJsselmeerkust van Friesland tot 8 september, met een maximum van 52 op 3 september. Tot

5 oktober werden hier nog enkele gezien. **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* verbleven van 3 tot 8 oktober in de Eemshaven en van 6 tot 10 oktober op het Hoornse Meer ten zuiden van Groningen, net in Drenthe; de laatste werd vergezeld door maximaal twee onvolwassen **Noordse Sterns** *S. paradisaea*. Er werden in totaal 27 **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* gezien, de laatste op 12 oktober. **Zwarte Zeekoeten** *Cephus grylle* verbleven op 11 september bij de Maasvlakte en vanaf 20 september in West-Terschelling. Langsvliegende werden op 30 september gezien bij Westkapelle, en op 5 en 8 oktober langs Terschelling. Een vroege **Kleine Alk** *Alle alle* werd op 25 september gemeld bij Camperduin. Na een losse op 18 oktober bij Katwijk aan Zee, werden er vanaf 25 oktober 15 gezien. Vanaf 22 september werden niet minder dan 22 langsvliegende **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* gemeld. Een 'langdurig' aanwezig exemplaar zwom op 25 oktober bij Terschelling.

GIERZWALUWEN TOT GORZEN Naast opvallend veel waarnemingen van **Gierzwaluwen** *Apus apus* tot eind oktober, waren er meldingen van op **Vale Gierzwaluw** *A. pallidus* gelijkende vogels op 21 oktober op Schiermonnikoog, op 25 oktober bij Katwijk aan Zee en op 30 oktober bij Westkapelle en bij Scheveningen. Om het nog mooier te maken was er op 14 oktober zelfs een melding van een **Huisgierzwaluw** *A. affinis* bij Cadzand, Zeeland. **Hoppen** *Upupa epops* werden gezien op 4 september bij Scheveningen, op 5 september bij het Kennemermeer, Noord-Holland, op 21 september bij 's-Heerarendskerke, Zeeland, en op 17 oktober bij Nijmegen, Gelderland. **Kortteenleeuweriken** *Calandrella brachydactyla* werden gemeld op 3 september op Schiermonnikoog, op 4 september op de Maasvlakte en op 11 september over Katwijk aan Zee. Na een vroege **Grote Pieper** *Anthus richardi* op 11 september in de Lauwersmeer werden er vanaf 26 september enkele 10-tallen gezien. De doortrek van **Duinpiepers** *A. campestris* speelde zich met c. 60 voornamelijk af in begin september maar liep door tot half oktober. Op Vlieland werden op 3 oktober twee **Siberische Boompiepers** *A. hodgsoni* opgemerkt. Eén daarvan bleef tot 4 oktober en de andere tot 6 oktober. Doortrekkende **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* werden voornamelijk van eind september tot half oktober genoteerd. Na enkele losse exemplaren werden vanaf 18 oktober enkele 10-tallen **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* gezien. Op 9 september was er een vangst van een **Noordse Nachtegaal** *Luscinia luscinia* in de Kennemerduinen bij Bloemendaal, Noord-Holland. Er waren meldingen van **Aziatische Roodborsttapuiten** *Saxicola maura* op 14 oktober op Schiermonnikoog, op 17 oktober bij Egmond aan Zee, Noord-Holland, en op 19 oktober in de Lauwersmeer. Goede ontdekkingen betroffen **Bonte Tapuiten** *Oenanthe pleschanka* op 16 oktober op Terschelling en van 28 oktober tot 2 november op Schiermonnikoog. Een vrouwtje **Westelijke Blonde Tapuit** *O. hispanica* verbleef vanaf 30 oktober op het oostelijke Eemshaventerrein. Net als elders in Europa was dit het najaar van de **Goudlijster**

Recente meldingen

594 Westelijke Blonde Tapuit / Western Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica*, vrouwtje, Eemshaven-Oost, Groningen, 7 november 2004 (Marten van Dijk)

595 Bonte Tapuit / Pied Wheatear *Oenanthe pleschanka*, paal 22, Terschelling, Friesland, 16 oktober 2004 (Arie Ouwerkerk)

596-597 Bonte Tapuit / Pied Wheatear *Oenanthe pleschanka*, eerstejaars mannetje, Schiermonnikoog, Friesland, 31 oktober 2004 (Marnix Jonker)

Zoothera aurea met de eerste op 1 oktober door vele waarnemers bekeken in de Kunstenaarsduintjes bij IJmuiden, en daarna op 3 oktober een overvliegende bij Doornenburg, Gelderland, en een melding op Vlieland, op 4 oktober een vangst op Schiermonnikoog (de volgende dag teruggevangen), en ten slotte op 9 en 10 oktober langsvliegende exemplaren bij Den Haag. Vermeldenswaard is het aantal van ruim 100 000 **Koperwieken** *Turdus iliacus* dat op 9 oktober telpost de Nolle bij Vlissingen passeerde. **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* werden waargenomen tot 17 oktober maximaal twee bij Stellendam, Zuid-Holland, op 13 oktober weer eens bij de Groedsche Duintjes bij Breskens, Zeeland, en op 30 oktober bij Oostvoorne, Zuid-Holland. Vangsten vonden plaats op 4 september in het Verdrongen Land van Saefthinghe, op 9 oktober bij Almere en op 26 september, 27 en 28 oktober en 14 november bij Castricum, Noord-Holland. Tot 19 oktober werden nog 11 **Graszangers** *Cisticola juncidis* gemeld. De vijfde **Siberische Sprinkhaanzanger** *Locustella certhiola* werd gevangen bij Bloemendaal op 30 september; voor het eerst op een andere ringbaan dan die bij Castricum. **Waterrietzangers** *Acrocephalus paludicola* werden gezien op 4 en 5 september bij Katwijk aan Zee, en op 12 september bij Zwolle, Overijssel. Vangsten vonden plaats op 3 september in het Verdrongen Land van Saefthinghe en op 6 september bij Budel-Dorplein, Noord-Brabant. De tweede najaarswaarneming van een **Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* voor Nederland

was van 3 tot 6 oktober op Vlieland. Een zeer goed najaar voor **Sperwergrasmussen** *S nisoria* leverde tot 13 oktober 31 exemplaren op, waaronder alleen al 10 vangsten op Vlieland. **Grauwe Fitissen** *Phylloscopus trochiloides* werden auditief waargenomen op 3 september in Delft, Zuid-Holland, en op 4 september bij het Oostvoornse Meer, Zuid-Holland, en werden gezien op 7 september bij Dishoek, Zeeland, en van 3 tot 8 oktober op de noordpunt van Texel. Een **Noordse Boszanger** *P borealis* verbleef op 30 september en 1 oktober op Schiermonnikoog. Voor **Pallas' Boszanger** *P proregulus* was het eveneens een goed jaar met ruim 30 vanaf 9 oktober. Na de eerste **Bladkoning** *P inornatus* op 19 september waren er nog c 90 vanaf 26 september. Een vermoedelijke **Raddes Boszanger** *P schwarzi* werd op 9 oktober moeizaam waargenomen bij Ouddorp, Zuid-Holland. **Bruine Boszangers** *P fuscatus* werden gevangen op 12 en 17 oktober op Vlieland en op 20 oktober in de Kennemerduinen bij Bloemendaal. De eerste vogel van Vlieland was 10 dagen eerder geringd in Zweden. Verder waren er meldingen op 17 oktober, eveneens op Vlieland, en op 30 oktober op de Maasvlakte. **Siberische Tijftjaffen** *P collybita tristis* werden gemeld op 7 oktober in Groningen en op 17 oktober bij Makkum, Friesland. Tussen 26 september en 15 oktober werden slechts acht **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* doorgegeven. Na twee vroege **Taigaboomkruipers** *Certhia familiaris* half september was er een redelijke aanvoer van deze soort

Recente meldingen

598 Baardgrasmus / Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*, Vlieland, Friesland, 3 oktober 2004
(Han Zevenhuizen)

599 Sperwergrasmus / Barred Warbler *Sylvia nisoria*, eerstejaars, Texel, Noord-Holland, 7 oktober 2004
(Hans Gebuis)

600 Roze Spreeuw / Rose-coloured Starling *Sturnus roseus*, adult, Noorderstreek, Schiermonnikoog, Friesland, september 2004 (Eric Menkveld)

601 Kleine Vliegenvanger / Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva*, Terschelling, Friesland, 8 oktober 2004 (Arie Ouwerkerk)

Recente meldingen

602 Siberische Sprinkhaanzanger / Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola*, eerstejaars, Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland, 30 september 2004 (Arnoud B van den Berg/Vrs van Lennep)

603 Pallas' Boszanger / Pallas's Leaf Warbler *Phylloscopus proregulus*, Lauwersoog, Groningen, 10 oktober 2004 (Thor Veen)

604 Dwerggors / Little Bunting *Emberiza pusilla*, Vlieland, Friesland, 30 september 2004
(Han Zevenhuizen)

605 Bruine Boszanger / Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus*, Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland,
20 oktober 2004 (Arnoud B van den Berg/Vrs van Lennep)

Recente meldingen

met vanaf 26 september 15 meldingen. Op 4 september verbleef een **Roodkopklauwier** *Lanius senator* bij het Leikeven, Noord-Brabant. Een kleine influx van **Gaaien** *Garrulus glandarius* vond plaats tussen 25 september en 6 oktober met ruim 15 000 over de reguliere telposten. Daaraan gekoppeld waren er meldingen van **Notenkrakers** *Nucifraga caryocatactes* op 28 september bij Lauwersoog, op 30 september in Groningen, op 7 oktober nabij het Sneekermeer, Friesland, en op 15 oktober bij Westenschouwen, Zeeland. Tussen 3 september en 19 oktober waren er ten minste 11 **Roze Spreeuwen** *Sturnus roseus*, waaronder een adulte gedurende enkele dagen vanaf 25 september op Schiermonnikoog. Er waren meldingen van **Witbandkruisbekken** *Loxia leucoptera* op 8 oktober over Texel en op 27 oktober over Den Helder. Vanaf 3 oktober waren er waarnemingen en meldingen van voornamelijk overvliegende **Grote Kruisbekken** *L. pytyopsittacus*; in totaal ging het om enkele 10-tallen; op 9 oktober werd een vrouwtje gefotografeerd op Schiermonnikoog.

Roodmussen *Carpodacus erythrinus* verschenen nog op 2 september (vangst) op Schiermonnikoog, op 5 september bij de Blauwe Kamer en op 13 oktober bij Westkapelle. Vanaf half oktober werd flinke doortrek van **Noordse Goudvinken** *Pyrrhula pyrrhula pyrrhula* opgemerkt, waarbij vooral hun roep voer voor discussie opleverde. Vooral begin september, maar doordurend tot begin oktober, werden in totaal ruim 75 **Ortolanen** *Emberiza hortulana* geteld. De absolute klapper van deze rubriek en misschien wel van de laatste jaren was de vangst van een eerstejaars **Steenortolaan** *E. buchanani* op 16 oktober bij Castricum. Van **Bosgors** *E. rustica* was er een vangst op 2 oktober op Vlieland, een melding op 19 oktober bij Den Helder en een waarneming op 21 oktober op Texel. Voor **Dwerggors** *E. pusilla* was ook dit jaar Vlieland de beste plek met tussen 30 september en 15 oktober enkele exemplaren en een vangst. Daarnaast waren er in oktober nog eens acht waarnemingen op andere plekken in Nederland.

Ruud M van Dongen, Taalstraat 162, 5261 BJ Vught, Nederland
Klaas Haas, Turkooisstraat 8, 9743 KZ Groningen, Nederland (klaas.haas@dutchbirding.nl)
Peter W W de Rouw, Schoolstraat 3-bis, 3581 PM Utrecht, Nederland

België

ZWANEN TOT VALKEN Een **Dwerggans** *Anser erythropus* vloog op 10 oktober over Boekhoude, Oost-Vlaanderen; een dag eerder trok deze vogel over Breskens, Zeeland, Nederland. Op 4 en 5 september verbleven twee **Casarca's** *Tadorna ferruginea* in Brecht, Antwerpen, op 6 september een in Beigem, Vlaams-Brabant, en op 28 september twee bij Drongen, Oost-Vlaanderen. In totaal werden 10 **Krooneenden** *Netta rufina* waargenomen. Het mannetje **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* van de Hamputten in Waasmunster, Oost-Vlaanderen, bleef de gehele periode. Er waren **Witooegeenden** *A. nyroca* in Latour, Luxembourg (23 september tot 25 oktober); in Mechelen, Antwerpen (26 september); in Ploegsteert, Hainaut (27 september); in Oostkamp, West-Vlaanderen (20 oktober); op het Meer van Virelles, Hainaut (23 oktober); en in Duffel, Antwerpen (vanaf 31 oktober). Tussen 12 en 26 september werden langs de kust 216 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* geteld, met een wellicht aanzienlijke overlap over de verschillende telposten. In het algemeen gold: hoe dichterbij het Kanaal, hoe hoger de aantallen. Topdagen waren 15 september met 48 langs zowel De Panne, West-Vlaanderen, als Oostende, West-Vlaanderen, en 21 september met 96 langs De Panne. Alle zeetrekposten samen telden tussen 11 en 26 september 1808 **Noordse Pijlstormvogels** *P. puffinus*. Recorddagen waren 15 september met 497 en 21 september met 386 langs De Panne. Ook hier waren de aantallen dus hoger richting Frankrijk. Een **Stormvogeltje** *Hydrobates pelagicus* vloog op 24 september in de vroege avond langs Oostende. Dezelfde periode bood een waar kijkfestijn als het om

Vale Stormvogeltjes *Oceanodroma leucorhoa* ging: er werden in totaal niet minder dan 1066 geteld met topdagen op 23 september (364 langs De Panne en 309 langs Oostende) en 24 september (161 langs Oostende en 166 langs De Panne). Vanaf 31 oktober pleisterde een juveniele **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* bij Nieuwpoort, West-Vlaanderen. Op 5 september was nog een **Woudaap** *Ixobrychus minutus* aanwezig in Gullegem, West-Vlaanderen, en op 19 september werd er één gezien in De Gavers in Harelbeke, West-Vlaanderen. Een erg late werd op 24 oktober opgemerkt in Lier-Anderstad. Over de A17 in Rumbek, Oost-Vlaanderen, vlogen op 4 september zes **Kwakken** *Nycticorax nycticorax*. Op 29 september verbleef er één in De Gavers in Harelbeke en op 30 september was er een waarneming op Blokkersdijk, Antwerpen. Hoge slaapplaatstellingen van **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* betroffen 73 exemplaren in Het Zwin in Knokke, West-Vlaanderen, op 11 september en een record van 83 in Lissewege, West-Vlaanderen, op 4 september. Over de hele periode was er opvallende trek van **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* met een totaal van 171 (inclusief pleisteraars), waarvan het gros passeerde na 7 oktober en met op 24 oktober 13 over Diepenbeek, Limburg, en Tongeren, Limburg. Tussen 1 en 24 september trokken 10 **Purperreigers** *Ardea purpurea* over, met een late adulte bij Veurne, West-Vlaanderen, op 30 oktober. Er trokken nog negen **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* over Vlaanderen en acht over Wallonië vlogen. De meeste passeerden in de eerste helft van september maar de laatste werd pas op 8 oktober gezien boven Avelgem, Namur. De vrijwel ononderbroken stroom aan trekkende **Ooievaars** *C. ciconia* begon pas op 3 oktober met de afbouw; voor

606 Noordse Pijlstormvogel / Manx Shearwater *Puffinus puffinus*, Oostende, West-Vlaanderen, 21 september 2004
(Roland François)

607 Noordse Pijlstormvogels / Manx Shearwaters *Puffinus puffinus*, Oostende, West-Vlaanderen, 21 september 2004
(Roland François)

Recente meldingen

die datum waren er al 699 geteld! Tussen 8 en 19 oktober volgden er nog eens 38. De grootste 'wolk' telde niet minder dan 131 exemplaren op 2 september. De laatste **Wespendief** *Pernis apivorus* trok op 20 oktober over Tienen, Vlaams-Brabant. Tot 3 september pleisterde een **Zwarte Wouw** *Milvus migrans* bij Torgny. Er waren ook waarnemingen op 9 september in Raversijde, West-Vlaanderen; op 3 oktober in Lauw-Tongeren; op 18 oktober in Antwerpen-Linkeroever, Antwerpen; en op 21 oktober een late in Froyennes, Hainaut. **Rode Wouw** *M. milvus* doet het de laatste jaren als doortrekker alsmat beter. Hoewel er al overtrekkende werden vastgesteld op 6 september, brak de echte doortrek los op 3 oktober. In totaal werd het spectaculaire aantal van 510 bereikt, waaronder nooit geziene dagmaxima over Torgny met op 7, 11 en 12 oktober respectievelijk 31, 34 en 56 exemplaren! In de Bourgoyen in Gent, Oost-Vlaanderen, werd op 3 september een opvliegende juveniele **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* opgemerkt. Op 2 september werd een **Slangenarend** *Circaetus gallicus* gezien in Oudenaarde, Oost-Vlaanderen; op 2 oktober was er een waarneming bij Gerny, Luxemburg, en op 26 oktober een overvliegende in Brecht. Een tweede-zomer mannetje **Steppenkiekendief** *Circus macrourus* trok op 2 september over Torgny en op 11 oktober trok een vrouwtje over het Geitenbos bij Geraardsbergen. Tussen 1 september en 10 oktober werden nog 15 **Grauwe Kiekendieven** *C. pygargus* waargenomen. De doortrekpiek lag tussen 1 en 4 september (vijf). Er trokken **Ruigpootbuizerds** *Buteo lagopus* over Essen, Antwerpen, op 22 september; over Zele, Oost-Vlaanderen, op 27 september; over Neerharen, Limburg, op 10 oktober; over Oostmalle, Antwerpen, op 13 oktober; en over Brecht op 19 oktober. Na de onverwachte waarneming van de overtrekkende **Havikarend** *Hieraaetus fasciatus* in Zandvoorde in het voorjaar was het op 28 oktober wederom prijs met een pleisterende onvolwassen vogel in Harchies-Hensies! Op 29 oktober liet deze vogel zich kortstondig zittend bekijken. De vogel bleek in 2003 geringd in Bouches-du-Rhône, Frankrijk. Tussen 1 september en 30 oktober werden c 141 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gezien met 11 op 10 september. Over de hele periode was er een opmerkelijke doortrek van **Smellekens** *Falco columbarius* met in totaal c 248, vooral in de eerste twee weken van oktober. Tussen 1 september en 8 oktober waren er 10 **Roodpootvalken** *F. vespertinus*: in Boneffe (twee); Dailly, Namur; Drongen, Oost-Vlaanderen; Gerny; Laarne, Oost-Vlaanderen; Lier; Oud-Turnhout, Antwerpen; Sint-Denijs, Oost-Vlaanderen; en Torgny. De meest gewaardeerde uit deze reeks was het pleisterende juveniele exemplaar bij Boneffe van 4 tot 7 oktober.

HOENDERS TOT ALKEN Op 16 oktober was een late **Kwartel** *Coturnix coturnix* aanwezig in de Achterhaven van Zeebrugge, West-Vlaanderen. **Porseleinhoenders** *Porzana porzana* deden het met 49 exemplaren in september niet slecht. Het vrouwtje **Klein Waterhoen** *P. parva* van Hollogne-sur-Geer, Liège, werd daar op 1 september voor het laatst gezien. Op 12 september

vloog een **Kwartelkoning** *Crex crex* tegen een raam in Limelette, Brabant-Wallon; hij werd overgebracht naar een vogelopvangcentrum. Onder de rustplaats van een Slechtvalk *Falco peregrinus* in het centrum van Gent, vond men op 20 september enkele restanten van Kwartelkoning. Op 2 oktober was er een waarneming in de Achterhaven van Zeebrugge en op 11 en 12 oktober verbleef een eerste-winter in Heist, West-Vlaanderen. Vanaf 19 september kwam de trek van **Kraanvogels** *Grus grus* op gang; er vlogen toen c 30 over Scholen, Limburg. Tussen 24 september en 3 oktober volgden er 247, waarvan (slechts) 44 over Vlaanderen (Limburg). Tussen 9 en 12 oktober begon het feest pas goed met de grootste golf; Vlaanderen kreeg toen een 200-tal vogels en Wallonië meer dan 3348 (exclusief enkele grote groepen die slechts werden gehoord). Tussen 21 en 31 oktober werden nog eens meer dan 1800 exemplaren gezien en/of gehoord. **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* bouwden hun succesoptreden langzaam af met waarnemingen in Boneffe op 1 september (vier) en 3 september; Gerny op 3 september; Zeebrugge (twee) op 19 september; Oostende en De Panne op 24 september; Zeebrugge op 30 september; Oostmalle op 1 oktober; Ingoogem, West-Vlaanderen (drie) op 8 oktober; en Klemskerke, West-Vlaanderen, op 13 oktober. Op 19 september tekende Namur voor de tweede **Steppekievit** *Vanellus gregarius* van dit jaar: een juveniel exemplaar dat zich goed liet bekijken in de akkers bij Boneffe. Tot 6 oktober waren er nog acht waarnemingen van **Temmincks Strandlopers** *Calidris temminckii*. Op 16 september was er een kortstondige waarneming van een **Bonapartes Strandloper** *C. fuscicollis* in Stuivekenskerke, West-Vlaanderen. In de Wijvenheide in Zonhoven, Limburg, werd op 18 oktober een rondvliegende **Poelsnip** *Gallinago media* waargenomen. De vogel zette zich in het reservaat maar werd niet meer teruggezien. Een **Grote Grijs Snip** *Limnodromus scolopaceus*, vermoedelijk een eerste-winter, pleisterde op 6 oktober bij de trektelpost De Brakeleer in Oud-Turnhout maar de waarneming raakte niet tijdig bekend. Op 16 september was er een waarneming van een **Grauwe Franjepoot** *Phalaropus lobatus* in de Uitkerkse Polders, West-Vlaanderen, en op 18 september verbleef er één in de Achterhaven van Zeebrugge. Op 23 en 26 september trokken er respectievelijk drie en één langs De Panne. Op 24 september werd een **Rosse Franjepoot** *P. fulicarius* waargenomen in De Panne en Zeebrugge en op 26 september trok er één langs Nieuwpoort. Van 27 tot 29 september pleisterde er één in het binnenland op het Spaarbekken van Kluizen, Oost-Vlaanderen. Tussen 15 en 26 september trokken vrijwel alle **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* van dit najaar langs met in totaal 61. De trek van **Kleinste Jagers** *S. longicaudus* concentreerde zich tussen 11 en 26 september met waarnemingen in De Panne (26 waarvan 12 op 24 september); Middelkerke, West-Vlaanderen (twee); Oostende (24 waarvan 15 op 24 september) en Zeebrugge (vier). In het binnenland waren er waarnemingen van pleisterende, makke, juveniele in Xhendremael, Liège, op 5 september en bij Othée, Liège, op 26 september.

Er werden 496 **Grote Jagers** *S skua* getotaliseerd met 124 en 112 vogels langs Oostende op respectievelijk 23 en 24 september en 132 exemplaren langs De Panne op 25 september. Op 25 en 26 september vertoefde er één op het Meer van Virelles. Er werden nog slechts negen **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* opgemerkt. Tussen 23 en 29 september werden langs de kust 31 **Vorkstaartmeeuwen** *L sabini* geteld. Hiervan vlogen er op 24 september zes langs Oostende. In de tweede helft van oktober werden negen **Pontische Meeuwen** *L cachinnans* gezien. Op 8 september keerde de adulte **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* voor de achtste opeenvolgende winter terug naar Oostende. Een andere adulte pleisterde op 23 oktober in de Voorhaven van Zeebrugge. Een **Reuzenster** *Sterna caspia* trok op 10 september over diezelfde Voorhaven. Langs Bredene, West-Vlaanderen, trok op 9 oktober een adult-winter **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle*.

UILEN TOT GORZEN De periode was goed voor 58 meestal langstreckende **Velduilen** *Asio flammeus*. Er werden heel wat overtrekkende, late **Gierzwaluwen** *Apus apus* opgemerkt. Op 23 oktober foerageerde kortstondig een 'verdachte' gierzwaluw boven Heist en op 29 oktober was het echt prijs met een pleisterende **Vale Gierzwaluw** *A pallidus* in Blankenberge, West-Vlaanderen. De vogel kon nog door drie waarnemers bekeken worden en de dag daarna werd hij alleen nog op

grote afstand in de vroege uurtjes gezien. Op 3 september pleisterde een **Hop** *Upupa epops* in een tuin in Sint-Huibrechts-Hern, Limburg. Er werden 62 **Draaihalzen** *Jynx torquilla* doorgegeven, de meeste tussen 1 en 5 september. Op 8 oktober was er na een leegte van enkele jaren weer een waarneming van een **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* in Pulderbos, Antwerpen. Vanaf 3 oktober verschenen de eerste **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* maar het bleef telkens bij één tot maximaal acht exemplaren. **Grote Piepers** *Anthus richardi* werden vanaf 29 september waargenomen op volgende plaatsen: Essen; Heist (twee); Knokke (twee); Nieuwpoort; Oostduinkerke, West-Vlaanderen; Oudenburg, West-Vlaanderen; Rijkvorsel, Antwerpen; en Tienen (twee). Pleisterende vogels werden weer voornamelijk vastgesteld in het Zeebrugse met c negen in de Achterhaven en drie in de Voorhaven. Er werden nog 47 **Duinpiepers** *A campestris* opgemerkt, waarvan 38 tussen 1 en 10 september. De laatste waarnemingen gebeurden in Perwez, Namur, en in Houthalen, Limburg, op 3 oktober. De 11 waargenomen **Roodkeelpiepers** *A cervinus* trokken alle langs tussen 13 september en 13 oktober. Op 19 oktober trok een late **Gele Kwikstaart** *Motacilla flava* over Tienen. De eerste **Pestvogel** *Bombycilla garrulus* trok op 22 oktober over Koksijde, West-Vlaanderen; daarna volgden waarnemingen in Blankenberge op 27 oktober; in Zeebrugge op 28 oktober (drie) en 29 oktober; over Boekhoute op 30 oktober; en over Dilsen-

608 Provençaalse Grasmus / Dartford Warbler *Sylvia undata*, Zeebrugge, West-Vlaanderen, oktober 2004
(Koen Verbanck)

Recente meldingen

Stokkem, Limburg, op 31 oktober. Een late **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos* werd op 4 oktober geringd in Herne, Vlaams-Brabant. Er werden c 68 **Beflijsters** *Turdus torquatus* waargenomen, de meeste tussen 8 en 10 oktober. De grootste groep telde 12 en vloog op 3 oktober over Honnay, Namur. Een eerste-winter **Vale Lijster** *T obscurus* vloog zich op 1 oktober te pletter tegen een ruit in Loppem, West-Vlaanderen. Op c 12 plaatsen werden **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* gezien, geringd of gehoord; in het Zeebrugse verbleven ten minste acht zingende. Hier werd een maximum van 26 **Graszangers** *Cisticola juncidis* geteld op 4 september. Verder waren er waarnemingen in Bocholt, Limburg; Gent (drie); Heist (twee); Knokke (twee); Oostende; Raversijde; en Uitkerke (twee). Tussen 1 september en 1 oktober waren er nog zeven waarnemingen en vijf vangsten van **Waterrietzangers** *Acrocephalus paludicola*. Het meest bekeken werd de erg meewerkende vogel die op 18 en 19 september in Lier-Anderstad verbleef. Er waren vangsten van **Veldrietzangers** *A agricola* in Wijgmaal, Limburg, op 3 september en in Willebroek, Antwerpen, op 9 september. Een late **Bosrietzanger** *A palustris* werd op 17 oktober geringd in Koksijde. Op 6 oktober verscheen een eerste-winter **Provençaalse Grasmus** *Sylvia undata* in de Voorhaven van Zeebrugge; deze bleef tot 8 oktober. Er werden **Sperwergrasmussen** *S nisoria* geringd in Messelbroek, Vlaams-Brabant (1 september); Genk, Limburg (5 september); Nodebais, Brabant-Wallon (27 september); en Leest, Antwerpen (5 oktober). De enige veldwaarneming was in de IJzermonding in Nieuwpoort op 29 september. Tot de betere soorten van het najaar behoorde de **Noordse Boszanger** *Phylloscopus borealis*, die zich op 12 oktober door slechts een handvol vogelaars kortstondig liet bekijken in de Voorhaven van Zeebrugge. België scoorde met 11 **Pallas' Boszangers** *P proregulus* niet slecht. Deze juweeltjes verschenen alle in de tweede helft van oktober met waarnemingen in Blankenberge (24 oktober), Heist (30 oktober), en Zeebrugge (17 tot 19 oktober), en vangsten in Essen (19 oktober); Kinrooi, Limburg (22 oktober); Koksijde (23 oktober); Korbeek-Lo, Vlaams-Brabant (26 en 30 oktober); Veurne (30 oktober); en Zulte, Oost-Vlaanderen (21 oktober). Opvallend zijn de vijf vangsten in het binnenland. De eerste **Bladkoning** *P inornatus* verscheen op 28 september in Heurne, Oost-Vlaanderen (vangst). Er volgden in totaal 25 waarnemingen met een piek in de eerste week van oktober, waaronder 12 vangsten in het binnenland. Er werden **Bruine Boszangers** *P fuscatus* gezien in Wenduine, West-Vlaanderen, op 19 oktober en in Heist op 28 oktober. **Siberische Tijftjaffen** *P collybita tristis*, of althans vogels met de kenmerken ervan, verbleven op 19 oktober in de Voorhaven van Zeebrugge en op 30 oktober was er een vangst in Korbeek-Lo. Een adult mannetje **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* liet zich op 29 september goed fotograferen in de haven van Oostende en op 4 oktober was er een vangst van een

eerste-winter in Loppem. Een **Witkopstaartmees** *Aegithalos caudatus caudatus* werd op 25 oktober opgemerkt in Heusden, Oost-Vlaanderen, en op 28 oktober werd er één gezien bij Torhout, West-Vlaanderen. Op 29 oktober was er een vangst van een **Taigaboomkruiper** *Certhia familiaris* in Willebroek. De periode was goed voor 49 **Buidelmezen** *Remiz pendulinus*; de grootste groep telde zeven exemplaren in De Gavers in Harelbeke op 30 september. Een late **Grauwe Klauwier** *Lanius collurio* pleisterde op 29 oktober in het Visserkruis in Zeebrugge. Vanaf 3 oktober kwam de trek van **Klapeksters** *L excubitor* op gang, met een totaal van 31 (enkel in Vlaanderen). Op 5 oktober trok een **Raaf** *Corvus corax* over Kinrooi, waarmee het aantal Vlaamse waarnemingen voor dit jaar op drie kwam. Op zijn minst onverwacht was het langsttrekkende groepje van vijf **Witbandkruisbekken** *Loxia leucoptera* (vier vrouwtjes en één mannetje) in Torgny op 27 september. Naar aanleiding van de aantallen trekkende **Grote Kruisbekken** *L pytyopsittacus* over Falsterbo, Skåne, Zweden, waren de oren ook hier al enige tijd gespist. Op 9 en 10 oktober werden de eerste vogels auditief herkend op de telpost van De Maten in Genk. Hierna volgden meldingen in Essen op 11 oktober; Oud-Turnhout op 13 oktober (vier); Lier op 16 oktober (vijf); Genk (13) en Lembeke, Oost-Vlaanderen (acht), op 17 oktober; Edegem, Antwerpen (mogelijk 21), en Willebroek (drie) op 18 oktober; en Han-sur-Lesse, Namur (verschillende), op 23 oktober. De laatste melding van twee bij Martelange, Luxemburg, op 31 oktober betrof de eerste van zittende vogels. Op 18 september werd een eerste-winter **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* geringd in Kampenhout, Vlaams-Brabant, en op 26 oktober werd een mannetje gezien in Relegem-Asse, Vlaams-Brabant. Vanaf 23 oktober werd de invasie van **Noordse Goudvinken** *Pyrrhula pyrrhula pyrrhula* ook in België merkbaar. De waarnemingen concentreerden zich ten oosten van de Schelde, met enkele 100en. De grootste groep telde c 20 bij Herentals, Antwerpen. Nieuws van Europees kaliber betrof de vangst van een puntgave maar sterk vermagerde **Zangors** *Melospiza melodia* in Sint-Laureins op 30 september. De eerste **Ijsgors** *Calcarius lapponicus* verscheen al op 9 september in Heist maar vanaf 30 september volgden geregeld waarnemingen van in totaal 38. Tussen 4 en 20 september trokken **Ortolanen** *Emberiza hortulana* over Aartselaar, Antwerpen; Leefdaal, Vlaams-Brabant, Oostakker, Oost-Vlaanderen; Oostmalle; Scholen; en Torgny (twee). Op 29 oktober was er een vangst van een **Dwerggors** *E pusilla* bij Geel, Antwerpen.

De hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen inspraken op de Natuurpunt-Vogellijn was hier onontbeerlijk. De Natuurpunt-Vogellijn is alleen vanuit België bereikbaar op het nummer 0900-00194 (EUR 0.45/min), de Natuurpunt-Inspreklijn is te bereiken op 0800-11194 (gratis). De Waalse gegevens werden in hoofdzaak geput uit de AVES-website.

Gerald Driessens, Pastoriestraat 16, 2500 Lier, België (gerald.driessens@pandora.be)

DB Actueel

Zanggors bij Sint-Laureins Op donderdag 30 september 2004 ving Paul Schollaert rond 10:00 op de ringplaats bij Sint-Laureins, Oost-Vlaanderen, een hem onbekende gorsachtige vogel. Deze ringplaats ligt c 15 km van de Noordzeekust en c 1 km van de grens met Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland. De lange, sterk afgeronde staart, de tertialtekening en de relatief lange snavel gaven aan dat het niet om een Palearctische gors *Emberiza* ging maar om een Nearctische 'sparrow'. Samen met andere aanwezigen van de ringgroep werd geprobeerd om de vogel op naam te brengen; het overwegend roodbruine verenkleed, de koptekening met grijze middenkruinstreep, grijze wenkbrauwstreep en grijze oorstreek en de gestreepte borst met donkere vlek op de middenborst paste het beste op een Zanggors *Melospiza melodia*. Aan het begin van de middag werd hij bestudeerd door een aantal gewaarschuwde vogelaars, waaronder Luc Bekaert, Gunter De Smet, Miguel Demeulemeester (die ervaring had met de soort in de hand in Noord-Amerika), Pieter Dhaluin en Dominique Verbelen. Rond 13:00 was de determinatie met zekerheid bepaald. Het betrof een eerstejaars vogel op grond van de ruigens in de tertials (de binnenste twee waren geruid), van één van de oostelijke ondersoorten waartoe onder andere de nominaat *M m melodia* behoort. Andere ondersoortgroepen van deze zeer variabele soort verschillen door bijvoorbeeld een groter formaat of een donkerder of juist bleker verenkleed. De vogel was sterk vermagerd en had geen vetreserve. Hij vertoonde in de hand geen tekenen van herkomst uit gevangenschap. Na het loslaten om 15:15 dook hij in de begroeiing langs de sloot bij huisnummer 39 aan de Goochelstraat. Daarna vloog hij een paar keer richting een boerderij met meer ruigte en verdween toen uit beeld. Zoekpogingen later in de middag leverden geen resultaat op.

Indien aanvaard gaat het om het eerste geval voor België, het tweede Europese geval buiten Brittannië en het tweede najaarsgeval voor Europa. Er zijn acht eerdere gevallen, op één na alle in het voorjaar (april-juni): zeven in Brittannië (27 april tot 10 mei 1959, Fair Isle, Shetland, Schotland; 18 mei 1964, Spurn, Yorkshire, Engeland; 5-8 mei 1970, Bardsey, Caernarvonshire, Wales; 13 mei tot 3 juni 1971, Calf of Man, Isle of Man; 17 april tot 7 mei 1979, Fair Isle, en 10 juni 1979, Sumburgh, Shetland; 11-26 april 1989, Fair Isle; 15-17 oktober 1994, Seaforth, Merseyside, Engeland) en één in Noorwegen (11 mei 1975, Akerøya, Østfold). De mogelijkheid dat deze soort de oversteek van Noord-Amerika (gedeeltelijk) per schip maakt is zeker aanwezig; op 14 oktober 1962 arriveerde bijvoorbeeld een exemplaar aan boord van de *RMS Mauretania* in Southampton, Hampshire, Engeland, en was ook de volgende dag nog op het schip aanwezig. ENNO B EBELS

SONG SPARROW On 30 September 2004, a first-year Song Sparrow *Melospiza melodia* was ringed at Sint-

Laureins, Oost-Vlaanderen, Belgium, c 1 km from the Dutch border. It was seen only briefly after release. It belonged to one of the eastern subspecies. If accepted, this is the first record for Belgium. Previous European records were in Britain (seven; one in October, others in April-June) and Norway (one in May).

Goudlijsterinflux in Nederland en West-Europa Op vrijdag 1 oktober 2004 was Magnus Robb aan het vogelen bij IJmuiden, Noord-Holland. Eerst ging hij zangvogels zoeken bij het Kennemermeer. De dag daarvoor was iets zuidelijker een Siberische Sprinkhaanzanger *Locustella certhiola* gevangen en dit nieuws zorgde ervoor dat hij, ondanks weinig resultaat, goed bleef zoeken. Rond 12:00 besloot hij ter afsluiting een rondje in de nabijgelegen Kunstenaarsduintjes te doen. Het was erg grauw en vrij donker, en toen hij de eerste keer een hem niet bekend voorkomende vogel laag zag wegschieten vielen hem het goud en de mooie schubtekening van een Goudlijster *Zoothera aurea* nog niet op. De vogel was laag achter wat bladeren op een tak gaan zitten en net toen MR zijn kijker erop wilde richten schoot hij weer naar rechts. Daarbij was een fractie van een seconde de ondervleugel zichtbaar. Op dat moment had MR pas door dat hij iets heel bijzonders had gezien – het ondervleugelpatroon van een *Zoothera*-lijster; samen met de grootte van de vogel betekende dit dat het een Goudlijster moest zijn! MR wist dat Goudlijsters erg moeilijk zijn te zien en het liefst op dode bladeren op donkere bosbodems foerageren. Het risico leek groot dat de vogel bij verstoring voorgoed zou verdwijnen en MR durfde zich daarom nauwelijks te bewegen. Hij belde Arnoud van den Berg maar die bleek niet in de buurt te zijn. Ook andere vrienden konden niet meteen komen. Daarom besloot hij de waarneming, ondanks de zeer korte duur, als 'vrij zeker' door te geven via de Dutch Birding-vogellijn zodat 'iedereen' kon komen zoeken. Het duurde bijna een uur voordat Jan Wierda arriveerde, snel gevolgd door Sander Lagerveld en Teus Luijendijk. Kort daarna volgde weer een waarneming. De angst om de vogel kwijt te raken was niet onterecht want MR bleek hem onbedoeld te hebben opgestoten. Dankzij de luide uitroepen aan de andere kant van het bosje begreep hij dat de anderen net iets zeer spannends hadden gezien. Eindelijk kon hij een beetje ontspannen, want ook zij bleken een Goudlijster te hebben waargenomen en ze wisten waar de vogel was geland. Tijd om even bij te komen en geduldig te wachten op de massa vogelaars die ongetwijfeld zou komen. En ze kwamen inderdaad: meer dan 200 over de hele middag. Toen de vogel om c 15:30 weer werd gezien, in een lange vlucht bij mooi licht over de bomen, waren zeker 130 vogelaars getuige. Er volgden met enige regelmaat mooie maar korte waarnemingen in vluchten van enkele 10-tallen meters of meer. Uiteindelijk zag een 20-tal vogelaars de vogel enkele

malen heen en weer over de grond schieten maar niemand heeft hem meer dan een paar seconden in zit kunnen waarnemen. Soms vloog hij op een afstand van c 10 m voor een lange rij mensen langs en volgde er een soort voetbalstadiongejuich. Terwijl hij eigenlijk probeerde een vluchtroep van de zwijgzame vogel op te nemen nam MR dit gejuich per ongeluk op en het resultaat is te horen via de Sound Gallery van www.dutchbirding.nl. Om c 17:30 werd de vogel voor het laatst gezien.

Op zondag 3 oktober besloten Ben Sheldon en Thor Veen om de vroege ochtend op camping de Lange Paal op Vlieland, Friesland, door te brengen. Gelijk werd duidelijk dat er veel lijsters waren, vooral Zanglijsters *Turdus philomelos* en opvallend veel Beflijsters *T. torquatus*. Tijdens het checken van de haag aan de oostkant van de camping werd door BS en TV onafhankelijk van elkaar een 'grotere lijster' met bruine bovendelen waargenomen die direct opvloog. Tijdens het opvliegen vielen het grote formaat, de langgerekte vorm en het zwart-wit gebandeerde patroon in de lengerichting over de ondervleugel op. De vogel vloog in een rechte lijn omhoog een boomtop in. Na kort overleg, waarbij duidelijk werd dat beide waarnemers precies dezelfde kenmerken hadden gezien, werd besloten het bosdeel voorzichtig uit te kammen. Helaas raakte de tijd op en werd de moeilijke beslissing genomen terug te gaan naar de conferentie waarvoor BS en TV op het eiland waren. De waarneming werd snel doorgegeven aan Tom van der Have. Helaas werd de vogel later niet meer teruggevonden, ondanks intensief zoeken door enkele 10-tallen reeds op het eiland aanwezige vogelaars. De kenmerken wijzen op een Goudlijster. Helaas was de waarneming erg kort maar het feit dat twee waarnemers onafhankelijk van elkaar dezelfde kenmerken zagen versterkt het gevoel dat er een erg leuke soort tussen de vele lijsters zat...

Later diezelfde dag arriveerde Rik Winters rond 11:30 in de Klompenwaard bij Doornenburg, Gelderland, voor een wandeling met het gezin. Na het plasje te hebben aangewezen waar in augustus een Marmereend *Marmaronetta angustirostris* zwom, liepen ze over de dijk naar het voormalige fort Sterrenschans en werd duidelijk dat het geen rustige wandeling zou worden: groepen Buizerds *Buteo buteo* kwamen overal omhoog en binnen een half uur stond de teller op 30. Toen begonnen de Gaaien *Garrulus glandarius* te vliegen; de eerste groep telde ruim 60 vogels, gevolgd door meer groepen van enkele 10-tallen. Al Gaaien tellend kwamen ze rond 12:30 bij het fort. Een Rode Wouw *Milvus milvus* die vanuit het oosten naderde liet RW los om weer een groep Gaaien te tellen – toen hij bij de derde vogel van de groep was aangekomen verscheen plotseling voor de Gaaien een zwart-wit-zwart gebandeerde ondervleugel in beeld die bleek vast te zitten aan een nogal grote lijsterachtige vogel. Zijn adem stakte: dit kon niet waar zijn! Het moest een witte ondervleugel zijn, want dit was toch zeker een Grote Lijster *T. viscivorus*!? Weer en weer en weer toonde de vogel de ondervleugel en steeds was het gebandeerde patroon opvallend. Ook de spechtachtige

609 Goudlijster / White's Thrush *Zoothera aurea*, eerstejaars, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, 4 oktober 2004 (Henri Bouwmeester)

spoelvorm van het lijf werd nu duidelijk evenals de vlekking op de kop, borst en bovendelen. RW gaf zijn verzet op: het was echt een Goudlijster – een soort die hij twee dagen eerder bij IJmuiden had gezien! Verbijsterd volgde hij de vogel om hem na korte tijd boven de Millingerwaard uit het oog te verliezen.

Op 4 oktober werd op de ringbaan in het Groene Glop op Schiermonnikoog, Friesland, een eerste-kalenderjaar Goudlijster gevangen en geringd. Deze vogel werd de volgende dag teruggevangen en direct weer vrijgelaten. Het betreft het eerste geval voor dit Waddeneiland.

Op 9 oktober was er langs telpost de Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland, sterke lijstertrek, met name van Koperwiek *T. iliacus* (c 14 000) maar ook van opvallend veel Grote Lijsters (240). Om 14:15 pikte Mervyn Roos op een afstand van c 70 m en een hoogte van c 50 m een grote lijster op die hij onmiddellijk op basis van grootte en ondervleugeltekening determineerde als Goudlijster. De vogel vloog strak naar het zuiden. Na Mervyns euforische roep pikte Vincent van der Spek hem meteen op, waarbij ook hij de karakteristieke ondervleugeltekening zag. De andere vier tellers waren voor dat kenmerk net iets te laat vanwege minder goed licht. Wat iedereen wel kon zien was het postuur: formaat van Grote Lijster maar duidelijk met zwaardere buik. Ook het vlieggedrag viel op met een iets snellere vleugelslag dan Grote Lijster en een constant doorvliegen zonder de voor Grote Lijster kenmerkende regelmatige korte glijpauzes. Op 10 oktober werd opnieuw een Goudlijster op de Vulkaan gezien. Op deze dag was de trek van lijsters hier matig en vooral naar het noorden gericht (c 2000, vooral Koperwieken). Deze noordgerichte trek betreft naar wordt verondersteld vogels die van grote hoogte uit het noorden komen en 'naar beneden' vallen. Eenmaal beneden vliegen ze dan een stuk naar het noorden terug tegen de wind in en stijgen in een later stadium weer op om verder naar het zuiden te vliegen. De naar noord vliegende vogels hebben volgens deze theorie dus betrekking op nieuwe aankomst en daarom is het goed mogelijk dat ook de

Goudlijster van deze dag nieuw was gearriveerd. Deze vogel werd wederom door Mervyn gevonden en vloog op 40 m afstand van de vier aanwezige tellers. De waarnemingstijd was kort omdat de vogel achter een duintop verdween maar het licht was beter dan de dag ervoor. In ieder geval werden de onder- en bovenvleugeltekening, het zware postuur en de schubtekening op de buik gezien.

Van de 15 tot en met 2003 aanvaarde Goudlijsters in Nederland waren er slechts drie veldwaarnemingen; de overige betroffen vangsten en (voornamelijk) vondsten van dode vogels. Daarom is het verrassend dat er bij de influx van oktober 2004 op één vangst na uitsluitend veldwaarnemingen waren. Behalve in Nederland werden ook in omliggende landen Goudlijsters gemeld, zodat sprake is van de grootste influx ooit in West-Europa. De twee eerste waren in Noorwegen: een dood exemplaar in Egersund, Rogaland, op 28 september en een levende op Ona, Møre og Romsdal, op 29 september. Daarna volgden zes waarnemingen in Brittannië. In Shetland, Schotland, werd de soort gezien op Out Skerries op 1 oktober, te Voe, Mainland, op 2 oktober en te Maywick, Mainland, op 6 oktober; een vierde in Swining bleef van 10 tot 20 oktober. In Engeland werd op 10 oktober in Yorkshire een Goudlijster door talloze vogelaars 'getwitched'. In Outer Hebrides, Schotland, was op 11 en 12 oktober een exemplaar aanwezig op Lewis. De eerste sinds 1995 voor Helgoland, Schleswig-Holstein, Duitsland, werd op 20 oktober vastgesteld, op 25 oktober werd de vijfde ooit voor Denemarken op Christiansø waargenomen en begin november de vierde voor Oostenrijk bij Uhlsdorf, Oberösterreich. MAGNUS S ROBB & RIK WINTERS

WHITE'S THRUSHES From 1 to 10 October 2004, five White's Thrushes *Zoothera aurea* were reported in the Netherlands. One was trapped and ringed (on 4 October), the others were seen in the field, of which three only in flight. One bird (on 1 October) was seen by many birders and all others by one to six observers. There have been 15 records in the Netherlands up to 2003, of which only three were not trapped or found dead or injured. The number of reports elsewhere in Europe was above average as well in October and early November 2004, including one in Austria, one in Denmark, one in England, one in Germany, two in Norway and five in Scotland.

Steenortolaan bij Castricum Op zaterdag 16 oktober 2004 waren Tim van der Meer, Richard Reijnders, Jan Visser en Arnold Wijker aan het ringen op de vinkenbaan van het vogelringstation Castricum, Noord-Holland. Rond 10:45 zag RR een vogel vanuit het zuidoosten richting slagnet komen invallen die hem door de typische gorsachtige vlucht en door de roep – *tsjiejep ... tzrip, tsjiejep ... tsjiejep ... tzrip* – zeer sterk aan een Geelgors *Emberiza citrinella* deed denken. Op dat moment stond het geluid van Geelgors al aan op de luidspreker van de 'druip', een slagnetopstelling beschut door een c 1 m hoge muur van gestapelde dakpannen, gedeeltelijk bezet met dood geboomte (het

'hout'). Zowel RR als AW bevonden zich buiten de vinkershut maar snelden naar binnen om via het kijkgat te zien waar de gors gebleven was. Pas na enige tijd ontdekten ze de vogel, niet zoals verwacht in het hout maar op een dakpan tussen het gras. AW, die alleen een kopje boven het gras zag uitsteken, pakte zijn kijker en riep 'Het lijkt wel een Ortolaan!' RR liep bij het kleine kijkgat van de druip vandaan om ook via een openstaand raam te kijken of het inderdaad om een Ortolaan ging. Juist op dat moment zag AW de vogel door zijn kijker opvliegen en laag over het eerste deel van het slagnet verdwijnen, zodat hij een lelijk woord aan RR toevoegde, omdat naar zijn mening de vogel met het slagnet gevangen had kunnen worden. RR haastte zich weer naar het kijkgat om te zien waar de gors was gebleven. Hij zag de vogel nergens meer en deze leek weg te zijn. JV, die al die tijd achter in de hut aan het ringen was geweest, keek ook eens door het kijkgat en vroeg 'Zit-ie niet gewoon op de baan?'. Hij had gelijk en RR trok het net dicht. Allen snelden naar buiten; RR haalde de vogel onder het net vandaan en riep 'Toch een Ortolaan, maar wel een rare!' Deels op basis van het uiterlijk maar vooral voor de grap zei AW 'Het is een Steenortolaan!' Natuurlijk werd er echter van uitgegaan dat het gewoon een Ortolaan *E hortolana* was. Op basis van de kleur van de onderzijde en het vrijwel ontbreken van enige duidelijke streping werd (voorlopig) geconcludeerd dat het een adulte

610 Steenortolaan / Grey-necked Bunting *Emberiza buchanani*, Castricum, Noord-Holland, 16 oktober 2004 (Arnold Wijker)

vogel was. AW nam de vogel ter hand en vervolgde met de standaardprocedure van het ringen (Arnhem AK17502), meten en wegen. Het bleek een eerstejaars te zijn, waarvan de buitenste zeven grote dekveren en de staart nog juveniel waren. Omdat dit gegeven leek te botsen met de eerste indruk van een adulte vogel, werd de aanwezige literatuur (Svensson 1992, Svensson et al 2000, van Duivendijk 2002) geraadpleegd. Na het meten van vleugel, staart en snavel en het bestuderen van staart- en tertialpatroon begon AW sterk te vermoeden dat het echt om een Steenortolaan *E buchanani* ging. Hoe meer hij de kenmerken met de anderen evalueerde, hoe zekerder iedereen werd van de determinatie.

Om de determinatie te bevestigen riep JV de hulp in van C S (Kees) Roselaar, die ruim een half uur later ter plaatse was, kort daarop gevolgd door een aantal andere vaste Castricum-ringers en Cock Reijnders. Zij namen een aantal determinatiewerken mee, zoals Cramp & Perrins (1994) en Byers et al (1995). CSR had enige maanden eerder een groot aantal balgen van gorzen onderzocht, inclusief c 40 Steenortolanan van verschillende ondersoorten en leeftijden, zodat het 'plaatje' goed in zijn hoofd zat. De determinatie als Steenortolaan kon nu worden bevestigd. Na uitgebreid beschreven, gefotografeerd en gevideod te zijn werd de vogel vrijgelaten en riep hij opnieuw, *tsjiep ... tsjiep ... tzip*, het laatste roepje langer en scherper dan de eerste twee, en erg Geelgorsachtig. Hij streek neer op een hoge kale duintop met wat struiken ten westen van het infiltratiekanaal waar hij nog geruime tijd bleef rondhangen en nog door enkele ringers kon worden bekeken.

De volgende ochtend is ten behoeve van een georganiseerde excursie in het niet vrij-toegankelijke terrein door CR nog gezocht naar de vogel maar deze kon niet meer worden teruggevonden.

Steenortolaan broedt onder meer in het uiterste zuid-oosten van Europa, namelijk in Transkaukasië (Armenië en Nachitsjevan, Azerbeidzjan). Deze gebieden sluiten aan op de bekende broedgebieden in de bergen van Oost-Turkije en Iran. Mogelijk broedt de soort ook in Syrië. Deze populaties behoren tot de ondersoort *E b cerrutii*. De vogel van Castricum betreft – op basis van de licht gestreepte mantel – echter de ondersoort *E b neobscura*, die wijd verspreid voorkomt in Centraal-Azië. De dichtstbijzijnde bekende broedgebieden van *neobscura* zijn het Mugodzhary-plateau en de heuvels tussen Chelkar en de Paskevicha-baai ten noorden van het Aralmeer, een zuidelijke uitloper van de Oeral in West-Kazakhstan. Deze gebieden liggen nauwelijks verder van Nederland dan de Turkse broedgebieden, op c 3500 km, en zijn waarschijnlijk ook herkomstgebieden van bijvoorbeeld een deel van de in West-Europa verschijnende Grote Piepers *Anthus richardi* en Bonte Tapuiten *Oenanthe pleschanka*.

Indien aanvaard is dit het eerste geval van Steenortolaan voor Nederland en West-Europa. ARNOLD WIJKER, RICHARD REIJNDERS & C S (KEES) ROSELAAR

GREY-NECKED BUNTING On 16 October 2004, a first-year Grey-necked Bunting *Emberiza buchanani* was ringed

near Castricum, Noord-Holland, the Netherlands. It was identified as the Central Asian subspecies *E b neobscura*. If accepted, this is the first record of this species for the Netherlands and western Europe.

Westelijke Blonde Tapuit in Eemshaven Op zaterdag 30 oktober 2004 stond ik (Jacob Bosma) om 10:00 met mijn vader op de trektelpost op het oostelijke Eemshaventerrein, Groningen. Het zou een windstille dag worden, ideaal om mijn vader, leergierig vogelaar, de geluiden van Strandleeuwerik *Eremophila alpestris* en Sneeuwgors *Plectrophenax nivalis* te laten horen. Helaas was het niet alleen windstil maar ook zeer mistig. Toen we na een half uur nog geen vogel gezien of gehoord hadden, besloten we een eindje langs de dijk te lopen in de hoop dan tenminste een vogel aan de grond te zien. We waren nog maar net op weg toen we op een hek op de dijk het silhouet zagen van wat wel eens een Tapuit *Oenanthe oenanthe* kon zijn. Een tapuit eind oktober is altijd spannend, dus we liepen snel wat dichterbij. Met de kijker viel meteen een aantal dingen op: de vogel oogde slanker en kleiner dan een gewone Tapuit, had een fijnere snavel en leek een meer horizontale 'zit' te hebben. We konden weinig kleur onderscheiden maar er was duidelijk contrast tussen de lichte keel en de donkerdere borstband. Een stuk zenuwachtiger dan een paar minuten eerder rende ik terug naar de auto om mijn telescoop te halen. Diverse plaatjes van rare tapuiten spookten door mijn hoofd en dan vooral die van Bonte Tapuit *O pleschanka* en blonde tapuit *O hispanica/melanoleuca*. Terug op de plek had ik net geconstateerd dat de borstband oranjebruin was, toen de vogel plotseling naar beneden dook. Een vrouwtje Sperwer *Accipiter nisus* dook er achteraan. Gelukkig zag ik die even later met lege klauwen verder vliegen, dus dat drama bleef ons bespaard. De tapuit waren we wel kwijt. Maar we kregen versterking, want Martin Olthoff kwam net aanrijden. Hij hoorde mijn verhaal aan en ging meteen helpen zoeken. Ondertussen belden we Dušan Brinkhuizen, Anne van Dijk en Huub Laners die ook in de Eemshaven waren. Ze waren binnen 10 minuten ter plaatse, net op het moment dat wij de vogel weer terugvonden. De mist was opgetrokken en de tapuit liet zich nu van alle kanten prachtig bekijken. Al snel werd duidelijk dat het een vrouwtje blonde tapuit was, vanwege het vele wit in de staart en het oplopend zwart op de buitenste staartpennen. Martin kwam op basis van het warm gekleurde verenkleed en enige Britse tapuitenliteratuur tot de conclusie dat het om een Westelijke Blonde Tapuit *O hispanica* ging en piepte de vogel om 11:15 als 'vrij zeker' door.

Omdat Westelijke Blonde Tapuit na de herziening van alle blonde tapuiten door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) was afgevoerd van de Nederlandse lijst (zie CDNA-jaarverslag 2003 in dit nummer), zou dit – na de nog in behandeling zijnde vogel van Terschelling, Friesland, in mei 2001 – een nieuwe soort zijn voor bijna alle Nederlandse vogelaars. Al snel kwamen dan ook enkele 10-tallen vogelaars naar de Eemshaven en in de loop van de

middag werden dat er zeker 200. De tapuit liet zich fraai bekijken en fotograferen op het strandje onder aan de dijk, op de dijk zelf of op stenen en hekjes aan weerszijden van de dijk. Op basis van het warme zandkleurige verenkleed (op boven- en onderdelen vrijwel dezelfde tint), de niet al te lange handpenprojectie (minder dan 100%) en het ontbreken van grijs in de kruin werd de vogel in de loop van de dag als 'zekere' Westelijke Blonde Tapuit gedetermineerd. Het verenkleed leek door de uniforme kleur van boven- en onderdelen het meest op dat van een vrouwtje Woestijntapuit *O deserti* maar dan met een 'blonde-tapuitenstaart'. Bij een vrouwtje Oostelijke Blonde Tapuit zijn de bovendelen grijzer en donkerder gekleurd en is er meer kleurverschil met de onderdelen. De vogel bleef tot ten minste 21 november ter plaatse aanwezig en is vooral de eerste dagen druk bezocht.

De determinatie van blonde tapuiten en het onderscheid van Bonte Tapuit *O pleschanka* is complex en soms zijn exemplaren zelfs in de hand niet tot op taxon te determineren. Hoe lastig deze groep kan zijn bleek de laatste dagen van oktober op Schiermonnikoog, Friesland. Op donderdag 28 oktober ontdekte Henk Ruissen een tapuit bij strandpaviljoen De Marlijn. De volgende ochtend was hij hier nog steeds aanwezig. Op basis van het vele wit in de staart en de roestrode borstband determineerde hij hem als mogelijke blonde tapuit *O hispanica/melanoleuca* en gaf de waarneming door aan de Dutch Birding-vogellijn; op het eiland verblijvende vogelaars werden 's avonds ingelicht zodat de volgende dag poolshoogte genomen kon worden. Op 30 oktober rond 13:00 vond André van Loon, die zijn ringactiviteiten in het Groene Glop even had onderbroken, de vogel vrij snel terug bij de strandopgang. Toevallig kreeg op dat moment de iets verderop staande Erik Jansen, die niet op de hoogte was van de melding, de vogel eveneens in het oog. Hij werd aanvankelijk gedetermineerd als eerste-winter mannetje Oostelijke Blonde Tapuit *O melanoleuca*; c 15 vogelaars maakten op 31 oktober de oversteek om hem te bekijken en te fotograferen. Na bestudering van de foto's werd echter geconcludeerd dat de kenmerken toch beter pasten op een Bonte Tapuit. Deze vogel werd tot 2 november gezien.

Indien aanvaard betreft de vogel van de Eemshaven de eerste of tweede Westelijke Blonde Tapuit voor Nederland; daarnaast staan vijf gevallen na revisie als 'blonde tapuit' op de Nederlandse lijst en drie als Oostelijke Blonde Tapuit. JACOB BOSMA & ENNO B EBELS

WESTERN BLACK-EARED WHEATEAR From 30 October to at least 21 November 2004, a female Western Black-eared Wheatear *O hispanica* stayed at Eemshaven, Groningen, the Netherlands. It was identified on basis of the warm sandy plumage without contrast between upperparts and underparts and rather short primary projection (less than 100%). After a recent review of all black-eared wheatears *O hispanica/melanoleuca* on the Dutch list, three are accepted as Eastern Black-eared Wheatear *O melanoleuca* and five as 'black-eared wheatear'. A probable Western on Terschelling,

Friesland, in May 2001 is still in circulation but will probably be accepted as a Western. In the same period, from 28 October to 2 November 2004, a dark-throated first-year male wheatear stayed on Schiermonnikoog, Friesland, the Netherlands. It was first thought to be an Eastern Black-eared but was later identified as Pied Wheatear *O pleschanka*.

Giervalk bij Holwerd Voor zaterdag 13 november 2004 werd een harde noordwestenwind verwacht. Daarom besloten we de ochtendboot naar Ameland, Friesland, te pakken om daar zeevogels te gaan kijken. Rond 09:00 waren we bijna bij de pier van Holwerd, Friesland, toen er plotseling een enorme valk *Falco* voor de auto langs vloog. De auto werd snel geparkeerd en toen we uitstapten hadden we de vogel nog in beeld. Hij vloog van ons af en was aan het jagen boven de zeedijk. Hij probeerde eerst tevergeefs een haas te pakken en zette daarna de achtervolging in op een steltloper. Met grote snelheid verdween hij uit beeld. Gelukkig keerde hij kort daarna terug naar de dijk. Daar bleef hij als een soort vlieger stil in de lucht hangen, kwam vervolgens langzaam onze kant op en passeerde op minder dan 100 m. Het was direct duidelijk dat het hier niet om een Slechtvalk *F peregrinus* ging. De vogel was forser, plomper gebouwd en donker grijsbruin. We dachten aan een onvolwassen Giervalk *F rusticolus* maar waren er niet zeker van. Met in gedachten dat het wel (weer) een ontsnapte valkeniersvogel zou zijn, besloten we toch de boot te pakken die we op het nippertje haalden. Eenmaal op de boot drong het pas tot ons door wat we aan het doen waren: naar Ameland gaan terwijl we net een mogelijke Giervalk in beeld hadden gehad! Vanaf de boot hebben we direct een aantal vogelaars gebeld die op dat moment bij Lauwersoog, Groningen, over zee zaten te kijken. Onze bedoeling was dat zij zouden komen helpen bij de determinatie, om bijvoorbeeld hybriden uit te sluiten en om te kijken of de valk geringd was.

611 Giervalk / Gyr falcon *Falco rusticolus*, Holwerd, Friesland, 13 november 2004 (Martijn Bot)

612 Haakbek / Pine Grosbeak *Pinicola enucleator*, adult mannetje, Groningen, Groningen, 18 november 2004
(Marten van Dijk)

613 Haakbek / Pine Grosbeak *Pinicola enucleator*, eerste-winter mannetje of vrouwtje, Groningen, Groningen,
18 november 2004 (Marten van Dijk)

Vreemd genoeg was het alleen Martijn Bot die direct vertrok om de vogel te zoeken. Hij vond hem vrij snel terug vliegend boven de dijk. Helaas kreeg hij de vogel in het begin niet goed in beeld. De valk was zeer mobiel, verdween vaak uit zicht en bleef op grote afstand. Pas tegen 11:00 werd hij door vier vogelaars beter waargenomen. Hij werd toen via de Dutch Birding-vogellijn doorgegeven als een 'vrij zekere Giervalk'. Nadat de vogel op een paaltje was gaan zitten werd met zekerheid vastgesteld dat hij ongeringd was. MB slaagde erin een aantal foto's te maken. Kort daarna vloog de valk naar de kwelder en verdween uit beeld. Vervolgens werd hij zeer onregelmatig door enige toegesnelde vogelaars gezien, het laatst rond 13:00. Zoekacties later die middag en ook de volgende dag bij Holwerd leverden niets op. De grote donkere valk die Aart van de Spoel de volgende ochtend langs Lauwersoog zag vliegen betrof mogelijk dezelfde vogel.

Later die avond, na het doornemen van literatuur en het bekijken van de foto's, waren we er zeker van dat de vogel een onvolwassen donkere vorm Giervalk betrof. Indien aanvaard gaat het om het zevende geval voor Nederland en de derde sinds 1909. DUŠAN M BRINKHUIZEN, EDWIN DE WEERD & PETER VAN WETTER

GYR FALCON On 13 November 2004, a presumed first-winter dark morph Gyr Falcon *Falco rusticolus* was observed at Holwerd, Friesland, the Netherlands. If accepted, this is the seventh record and the third since 1909.

Haakbekken in Friesland en Groningen Op 15 november 2004 werd een jong mannetje Haakbek *Pinicola enucleator* opgeraapt nadat deze tegen een raam was gevlogen in een woonwijk in Leeuwarden, Friesland, en naar vogelopvangcentrum de Fugelhelling in Ureterp, Friesland, gebracht. De volgende ochtend lag de vogel dood in zijn kooi. Dit geval, in combinatie met een invasie die in november al meer dan 100 exemplaren in Denemarken, drie in Duitsland en één in Engeland bracht, wekte de verwachting dat het niet bij deze ene vogel zou blijven. De bevestiging volgde al een dag later. Op 16 november liep Jacob Bosma rond 16:00 een rondje achter zijn huis in de wijk Beijum-Noord in Groningen, Groningen, op zoek naar de 10 Pestvogels *Bombycilla garrulus* die hij die ochtend had gezien. Het regende en de Pestvogels kon hij niet direct vinden. Na wat verder het parkje ingelopen te zijn zag hij c 10 m voor zich op de grond ineens een vrouwtjestype Haakbek zitten. Verbijsterd pakte hij zijn mobieltje om Dušan Brinkhuizen te bellen, die niet meteen begreep waar JB naar stond te kijken omdat die van opwindning niet meer op de soortnaam kon komen. DB sprong meteen op zijn fiets en belde ondertussen Bert de Bruin, die de Haakbek doorpiepte. Die was inmiddels buiten beeld omdat hij de begroeiing was ingescharreld. Op dat moment kwam vanaf de andere kant een vrouw aanlopen die door JB werd gevraagd even halt te houden in verband met de zeldzame vogel die zich vlak voor haar in de struiken ophield. 'Bedoelt

u die rooie?' vroeg ze vervolgens, waarna JB vlak voor zich inderdaad een tweede Haakbek, een volwassen mannetje, onder de struiken zag foerageren, kort daarna samen met de andere vogel. Door de snel invallende duisternis was nog slechts een handvol vogelaars, waaronder BdB en DB, in staat beide vogels fatsoenlijk te zien, voordat ze in een naaldboom verdwenen om de nacht door te brengen.

De volgende ochtend hadden zich vanaf c 07:00 zeker 100 vogelaars verzameld in de woonwijk, en vanaf 07:45 lieten beide Haakbekken zich tot opluchting van de snel groeiende menigte weer zien op dezelfde plek. Al gauw bleek dat ze erg tam waren en zich ongestoord tot op enkele meters en later zelfs centimeters lieten benaderen. Zo was het mogelijk om, op de buik in de struiken liggend, de vogels beeldvullend te fotograferen met groothoeklenzen en werden ze zelfs met mobiele telefoons vastgelegd. Vele 100-en vogelaars bezochten deze dag en de volgende dagen - op 20 november waren beide vogels nog aanwezig - de Groningse woonwijk om deze droomsoort waar te nemen, en zowel de Haakbekken zelf maar vooral hun aantrekkingskracht op vogelaars uit het hele land en zelfs uit het buitenland haalden de landelijke dagbladen en verschillende televisie-uitzendingen. Over het kleed van het vrouwtjestype vogel was wat discussie; de vrij ronde centrale staartpennen zouden kunnen wijzen op een adult vrouwtje.

De gevallen in Leeuwarden en Groningen betreffen het vijfde en zesde geval (vijfde tot zevende exemplaar) voor Nederland, na drie gevallen in Rotterdam, Zuid-Holland, in begin december 1909 (twee, beide dood gevonden mannetjes) en begin november 1928 (gevangen mannetje dat in mei 1931 in gevangenschap overleed). Op 24 maart 1996 werd een adult mannetje gefotografeerd in Melissant, Zuid-Holland. Deze waarneming werd pas in tweede instantie door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaard (na aanvankelijke afwijzing als mogelijk ontsnapte vogel vanwege de lange nagels) en volgde op een omvangrijke invasie tot in Denemarken (cf Dutch Birding 24: 95-97, 344, 2002). MARTEN VAN DIJL & JACOB BOSMA

PINE GROSBEAKS On 15 November 2004, a first-winter male Pine Grosbeak *Pinicola enucleator* collided with a window at Leeuwarden, Friesland, the Netherlands, and was taken into care; it died the next day. On 16 November, an adult male and a first-winter male or female were found in Groningen, Groningen. Next morning, both birds were still present and twitched by c 100 birders who had gathered before dawn. The birds continued to show extremely well until at least 20 November, and created one of the biggest-ever twitches in the Netherlands. These are the fifth and sixth record (fifth to seventh individual). Previous records concern two found dead in early December 1909, one trapped in early November 1928 (which died in May 1931) and one photographed in March 1996.